

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.10.2023
Mitte jõustunud redaktsioon
RT I, 27.05.2022, 36

Maksukorralduse seadus¹

Vastu võetud 20.02.2002
[RT I 2002, 26, 150](#)
jõustunud vastavalt §-le 170.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
12.06.2002	RT I 2002, 57, 358	01.09.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
19.11.2002	RT I 2002, 99, 581	10.12.2002
18.12.2002	RT I 2002, 110, 660	31.12.2002
11.12.2002	RT I 2002, 111, 662	01.01.2003
04.12.2002	RT I 2003, 2, 17	01.04.2003
11.06.2003	RT I 2003, 48, 341	07.07.2003
22.10.2003	RT I 2003, 71, 472	01.01.2004
10.12.2003	RT I 2003, 82, 554	01.05.2004
17.12.2003	RT I 2003, 88, 591	01.01.2004
17.12.2003	RT I 2004, 2, 7	05.02.2004
13.04.2004	RT I 2004, 28, 188	01.05.2004
14.04.2004	RT I 2004, 28, 189	01.05.2004
14.04.2004	RT I 2004, 30, 208	01.05.2004
20.05.2004	RT I 2004, 45, 319	27.05.2004
28.06.2004	RT I 2004, 56, 403	01.03.2005
18.11.2004	RT I 2004, 84, 568	01.01.2005
23.11.2004	RT I 2004, 84, 569	01.01.2005
17.02.2005	RT I 2005, 13, 66	09.03.2005
20.04.2005	RT I 2005, 25, 193	01.07.2005
28.09.2005	RT I 2005, 54, 430	01.01.2006
12.10.2005	RT I 2005, 57, 451	18.11.2005
07.12.2005	RT I 2005, 68, 528	01.01.2006
10.05.2006	RT I 2006, 25, 186	01.07.2006
27.09.2006	RT I 2006, 43, 325	01.12.2006
24.01.2007	RT I 2007, 12, 66	01.01.2008
24.01.2007	RT I 2007, 13, 69	15.03.2007
24.01.2007	RT I 2007, 15, 76	01.05.2007
25.01.2007	RT I 2007, 16, 77	01.01.2008
15.02.2007	RT I 2007, 23, 121	16.03.2007
15.02.2007	RT I 2007, 23, 121	01.07.2007
15.02.2007	RT I 2007, 23, 121	01.01.2008
14.06.2007	RT I 2007, 44, 316	14.07.2007
19.12.2007	RT I 2008, 3, 21	28.01.2008
04.06.2008	RT I 2008, 27, 177	10.07.2008
04.06.2008	RT I 2008, 27, 177	01.01.2009
04.06.2008	RT I 2008, 27, 177	01.01.2010
04.12.2008	RT I 2008, 58, 323	01.01.2009

11.12.2008	RT I 2008, 60, 331	01.01.2009
28.01.2009	RT I 2009, 11, 67	01.05.2009
11.03.2009	RT I 2009, 19, 114	06.04.2009
22.04.2009	RT I 2009, 24, 146	01.06.2009
11.11.2009	RT I 2009, 56, 376	01.01.2010
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
21.04.2010	RT I 2010, 20, 102	01.07.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
17.06.2010	RT I 2010, 38, 231	01.07.2010
10.06.2010	RT I 2010, 41, 241	01.08.2010
23.09.2010	RT I 2010, 72, 544	01.01.2012
20.10.2010	RT I, 18.11.2010, 1	01.01.2011, osaliselt 01.01.2012
17.11.2010	RT I, 06.12.2010, 1	05.04.2011
25.11.2010	RT I, 10.12.2010, 1	01.04.2011
25.11.2010	RT I, 10.12.2010, 4	01.01.2011
27.01.2011	RT I, 23.02.2011, 3	01.01.2012
16.02.2011	RT I, 14.03.2011, 1	01.01.2012
17.02.2011	RT I, 14.03.2011, 3	24.03.2011
22.02.2011	RT I, 14.03.2011, 4	01.04.2011
17.02.2011	RT I, 21.03.2011, 2	01.01.2012 Kehtetu [RT I, 29.06.2012, 2]
23.11.2011	RT I, 13.12.2011, 1	01.01.2012, osaliselt 01.01.2013
08.12.2011	RT I, 22.12.2011, 3	23.12.2011 Kehtetu [RT I, 29.06.2012, 2]
06.06.2012	RT I, 29.06.2012, 1	01.04.2013, osaliselt 01.01.2014
06.06.2012	RT I, 29.06.2012, 2	09.07.2012, osaliselt 01.01.2013, 01.01.2014 ja 01.01.2015
13.06.2012	RT I, 06.07.2012, 1	01.04.2013
14.06.2012	RT I, 02.07.2012, 8	01.08.2012
10.10.2012	RT I, 25.10.2012, 1	01.12.2012
07.12.2012	RT I, 22.12.2012, 2	01.01.2013
13.12.2012	RT I, 22.12.2012, 13	01.01.2013
09.04.2013	RT I, 17.04.2013, 13	09.04.2013 - Riigikohtu üldkogu otsus tunnistab MKS § 136 ¹ lg 4 vastuolus olevaks PS § 24 lg-ga 5 ja kehtetuks osas, milles see säte ei võimalda isikul, kelle vara suhtes andis MKS § 136 ¹ alusel MKS § 130 lg-s 1 nimetatud täitetoimingu tegemiseks esimest korda loa ringkonnakohus, esitada loa andmise määruse peale määruskaebust Riigikohtule
22.05.2013	RT I, 07.06.2013, 1	01.07.2013, osaliselt 17.06.2013 ja 01.01.2014
11.12.2013	RT I, 23.12.2013, 1	01.01.2014, osaliselt 01.01.2015 ja 01.01.2020
21.01.2014	RT I, 31.01.2014, 6	01.02.2014, osaliselt 01.04.2014 ja 01.07.2014
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
26.03.2014	RT I, 16.04.2014, 2	01.07.2014
05.06.2014	RT I, 29.06.2014, 1	01.07.2014
01.07.2014	RT I, 11.07.2014, 4	01.08.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015, osaliselt Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 1	01.01.2016, jõustumisaeg muudetud 01.07.2016 [RT I, 17.12.2015, 1]
16.12.2014	RT I, 23.12.2014, 14	01.01.2015
18.12.2014	RT I, 23.12.2014, 15	01.01.2015
19.02.2015	RT I, 06.03.2015, 26	01.07.2015
19.02.2015	RT I, 17.03.2015, 3	18.03.2015
15.06.2015	RT I, 30.06.2015, 2	01.01.2016
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015
17.12.2015	RT I, 06.01.2016, 5	16.01.2016, osaliselt 01.01.2017
27.01.2016	RT I, 09.02.2016, 1	10.02.2016
15.06.2016	RT I, 08.07.2016, 1	01.01.2017, osaliselt 01.01.2018
12.10.2016	RT I, 25.10.2016, 1	26.10.2016
27.10.2016	RT I, 10.11.2016, 1	01.01.2017
07.12.2016	RT I, 21.12.2016, 1	01.03.2018
19.12.2016	RT I, 24.12.2016, 1	01.01.2017, osaliselt 01.01.2018
08.03.2017	RT I, 23.03.2017, 1	01.04.2017
15.03.2017	RT I, 31.03.2017, 1	01.04.2017
31.05.2017	RT I, 16.06.2017, 1	01.07.2017
07.06.2017	RT I, 26.06.2017, 1	06.07.2017
14.06.2017	RT I, 01.07.2017, 1	01.09.2017
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 5	20.12.2017
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 3	01.01.2018
19.06.2017	RT I, 07.07.2017, 2	01.01.2018
15.11.2017	RT I, 28.11.2017, 2	01.01.2018
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 4	01.01.2018
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 7	01.07.2020
07.03.2018	RT I, 03.04.2018, 1	01.07.2018
14.03.2018	RT I, 03.04.2018, 2	01.02.2019
21.03.2018	RT I, 03.04.2018, 3	15.04.2018
09.05.2018	RT I, 31.05.2018, 2	10.06.2018, osaliselt 01.10.2018
17.10.2018	RT I, 26.10.2018, 1	01.04.2022
21.11.2018	RT I, 07.12.2018, 1	17.12.2018, osaliselt 01.01.2019 ja 01.01.2020
13.02.2019	RT I, 04.03.2019, 1	01.07.2020 - jõustub nõukogu määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.09.2015, lk 9–29), artikli 4 lõike 3 või artikli 9 lõike 3 kohase Euroopa Komisjoni otsuse tegemise aastale järgneva aasta 1. jaanuaril. Kui Euroopa Komisjon teeb otsuse pärast kalendriaasta 1. oktoobrit, jõustub Euroopa Komisjoni otsuse tegemise aastale ülejäreneva aasta 1. jaanuaril; jõustumisaeg osaliselt muudetud [RT I, 28.02.2020, 2]
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
23.10.2019	RT I, 06.11.2019, 1	15.11.2019
17.02.2020	RT I, 28.02.2020, 1	01.03.2020
18.02.2020	RT I, 28.02.2020, 2	01.07.2020
15.04.2020	RT I, 21.04.2020, 1	22.04.2020, osaliselt 01.05.2020
17.06.2020	RT I, 30.06.2020, 10	01.07.2020

17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 1	01.01.2021; osaliselt muudetud [RT I, 21.11.2020, 1]
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 2	01.01.2021
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 4	01.01.2021
12.11.2020	RT I, 21.11.2020, 1	01.01.2021
25.11.2020	RT I, 10.12.2020, 1	01.01.2021
16.12.2020	RT I, 23.12.2020, 5	01.01.2021
16.12.2020	RT I, 04.01.2021, 3	01.04.2021
16.12.2020	RT I, 04.01.2021, 4	01.01.2022
24.03.2021	RT I, 09.04.2021, 1	19.04.2021, osaliselt 01.01.2023 ja 01.01.2024
25.11.2021	RT I, 11.12.2021, 1	15.12.2021, osaliselt 21.12.2021 ja 01.01.2025
08.12.2021	RT I, 22.12.2021, 1	01.03.2022
08.12.2021	RT I, 22.12.2021, 4	01.07.2022
16.02.2022	RT I, 10.03.2022, 1	21.03.2022
23.02.2022	RT I, 11.03.2022, 1	21.03.2022
09.03.2022	RT I, 22.03.2022, 2	01.04.2022
23.03.2022	RT I, 05.04.2022, 1	01.10.2023
11.05.2022	RT I, 27.05.2022, 2	01.07.2022

1. peatükk ÜLDSÄTTED

1. jagu Seaduses kasutatavad põhimõisted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja kohaldamisala [RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.04.2014]

(1) Käesolev seadus määrab maksuhalduri ja maksukohustuslase õigused, kohustused ja vastutuse, maksumenetluse korra ning maksuvaidluste lahendamise korra.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud kohaldatakse kõikidele riiklikele maksudele, kui maksuseaduses või maksualase teabevahetuse seaduses ei ole sätestatud teisiti.
[RT I, 23.12.2014, 15- jõust. 01.01.2015]

(3) Käesolevas seaduses sätestatud kohaldatakse kaupade importimisel ja eksportimisel tasumisele kuuluvatele maksudele, kui tollialastes õigusaktides Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1–101) (edaspidi *tolliseadustik*), tähenduses ei ole sätestatud teisiti.
[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(4) Käesolevas seaduses sätestatud kohaldatakse kohalikele maksudele niivõrd, kui võrd kohalike maksude seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Kui käesoleva seaduse või maksuseaduse regulatsioon erineb välislepingus sätestatud, kohaldatakse välislepingu sätteid.
[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(6) Kohtumenetlusest tulenevate avalik-õiguslike rahaliste kohustuste, sealhulgas kassatsioonikautsjoni ja riigilõivu, samuti prokuratuuri lahenditest tulenevate avalik-õiguslike rahaliste kohustuste ning riigile üleläänud elatisnõude ja alaealise lapse elatise sissenõudmise eest kohtuaiturile riigi makstud tasu tasumisele ja tasaarvestamisele kohaldatakse käesoleva seaduse 9. peatüki esimeses jaos sätestatud korda. Selliste rahaliste kohustuste tasumisel tekkinud enamakse tagastamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 33 ja 34 sätestatud korda juhul, kui rahaline kohustus tasuti käesoleva seaduse § 105 lõikes 1 nimetatud kontole.
[RT I, 09.04.2021, 1- jõust. 01.01.2023]

(6¹) Käesoleva seaduse § 10 lõike 2 punktides 5, 6 ja 8 sätestatud riikliku järelevalve teostamisel kohaldatakse maksumenetlust reguleerivaid sätteid, arvestades vastavale järelevalvele kohaldatavaid erisusi.
[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

(7) Käesoleva seaduse alusel teostatavale riiklikule järelevalvele kohaldatakse korra sätestatud käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 2. Maksu mõiste

Maks on seadusega või seaduse alusel valla- või linnavolikogu määrusega riigi või kohaliku omavalitsuse avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks või selleks vajaliku tulu saamiseks maksumaksjale pandud ühekordne või perioodiline rahaline kohustus, mis kuulub täitmisele seaduse või määrusega ettenähtud korras, suuruses ja tähtaegadel ning millel puudub otsene vastutasu maksumaksja jaoks.

§ 3. Maksusüsteem

(1) Eesti maksusüsteem koosneb maksuseadustega sätestatud ja kehtestatud riiklikest maksudest ning seaduse alusel valla- või linnavolikogu poolt oma haldusterritooriumil kehtestatavatest kohalikest maksudest.

(2) Riiklikud maksud on:

- 1) tulumaks;
- 2) sotsiaalmaks;
- 3) maamaks;
- 4) hasartmängumaks;
- 5) käibemaks;
- 6) tollimaks;
- 7) aktsiisid;
- 8) raskeveokimaks;
- 9) ettevõtlustulu maks.

[RT I, 07.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(3) Kohalikud maksud kehtestatakse valla- või linnavolikogu määrusega vastavalt kohalike maksude seaduses sätestatud tingimustele.

(4) Käesolevas seaduses maksu kohta sätestatud kohaldatakse ka:

- 1) kogumispensionide maksele ja töötuskindlustusmaksule, kui kogumispensionide seaduses või töötuskindlustuse seaduses ei ole sätestatud teisiti;
- 2) saastetasule, vee erikasutusõiguse tasule ja maavara kaevandamisõiguse tasule, kui keskkonnatasude seaduses ei ole sätestatud teisiti;
- 3) teekasutustasule, kui liiklusseaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 04.07.2017, 5- jõust. 20.12.2017]

§ 4. Maksuseadus

(1) Maksuseadus on seadus, millega sätestatakse maks.

(2) Maksumaksjal on kohustus maksta ainult seadustega ettenähtud riiklike ja kohalike makse maksuseadustes ning valla- või linnavolikogu määrustes sätestatud määrades ja korras.

(3) Maksuseaduses sätestatakse:

- 1) maksu nimetus;
- 2) maksu objekt;
- 3) maksumäär;
- 4) maksumaksja;
- 5) maksu saaja või laekumise koht;
- 6) maksu tasumise tähtpäev või tähtaeg, perioodilise maksu puhul ka maksustamisperiood;
- 7) maksusumma arvutamise ja tasumise kord ning sellega kaasnevad lisakohustused;
- 8) võimalikud maksusoodustused.

§ 4¹. Maksuseaduse ja selle muudatuse jõustamine

Maksuseaduse, samuti selle muudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele peab üldjuhul jääma vähemalt kuus kuud. Sätet ei kohaldata maksukohustuslast soodustava mõjuga maksuseaduse ja selle muudatuse korral.

[RT I, 06.03.2015, 26- jõust. 01.07.2015]

§ 5. Maksuhaldur

(1) Riiklike maksude maksuhaldur on Maksu- ja Tolliamet.

[RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]

(2) Kohalike maksude maksuhaldur on valla- või linnavalitsus või muu maksumääruses sätestatud valla või linna ametiasutus.

(3) [Kehtetu -RT I 2010, 72, 544- jõust. 01.01.2012]

(4) Vallad ja linnad võivad sõlmida omavahel halduslepingu, millega antakse lepinguosalistes valdades ja linnades kehtestatud sama liiki kohalike maksude maksuhalduri ülesanded ühe lepinguosalise valla või linna ametiasutusele.

(5) Vald ja linn võivad vastavalt kohalike maksude seaduses sätestatule sõlmida Maksu- ja Tolliametiga halduslepingu, millega kohaliku maksu maksuhalduri ülesanded antakse üle Maksu- ja Tolliametile.
[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

§ 6. Maksukohustuslane

(1) Maksukohustuslane on:

- 1) maksumaksja;
- 2) maksu kinnipidaja;
- 3) muu isik, kes vastutab seaduse või lepingu alusel maksumaksja või maksu kinnipidaja maksukohustuse eest.

(2) Maksumaksja on füüsiline või juriidiline isik või riigi-, valla- või linnaasutus, kes seadusega sätestatud tingimustel ja korras on kohustatud maksu maksma ning täitma teisi talle seoses maksukohustusega pandud rahalisi ja mitterahalisi kohustusi.

(3) Maksu kinnipidaja on füüsiline või juriidiline isik või riigi-, valla- või linnaasutus, kes seadusega sätestatud tingimustel ja korras on kohustatud teise isiku poolt tasumisele kuuluva maksusumma kinni pidama ja selleks määratud kontole tasuma, samuti täitma teisi talle seoses kinnipidamiskohustusega pandud rahalisi ja mitterahalisi kohustusi.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(4) Seadusega võib sätestada juhud, mil:

- 1) juriidilise isiku staatust mitteomavat isikuteühendust või varakogumit käsitatakse maksumaksja või maksu kinnipidajana;
- 2) mitut juriidilist isikut käsitatakse ühe maksukohustuslasena;
- 3) juriidilise isiku struktuuriüksust või temale kuuluvat ettevõtet käsitatakse iseseisva maksukohustuslasena.

(5) Riiki, valda või linna ei loeta maksumaksjaks ega maksu kinnipidajaks, kui maksuseaduses ei ole sätestatud teisiti.

(6) Maksumaksja ja maksu kinnipidaja võib olla ka välisriigi riigi- või omavalitsusasutus, muu avalik-õiguslik institutsioon, samuti rahvusvahelise organisatsiooni või koostööprogrammi esindus.

(7) Riigi-, valla- või linnaasutuse, samuti käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 6 nimetatud maksukohustuslase suhtes kohaldatakse käesolevas seaduses juriidilise isiku kohta sätestatud, kui nende kohta ei ole sätestatud teisiti.

§ 7. Maksukohustuslase õigus- ja teovõime

(1) Maksukohustuslase õigusvõime, teovõime ja seadusjärgse esinduse suhtes kohaldatakse maksustamisel tsiviilseadustiku üldosa seaduse vastavaid sätteid, kui käesolevast seadusest või maksuseadusest ei tulene teisiti.

(2) Alaealise või muu piiratud teovõimega füüsilise isiku nimel täidab käesolevast seadusest või maksuseadusest tulenevaid kohustusi tema seaduslik esindaja. 15–18-aastane alaealine, kelle teovõimet on laiendatud, täidab käesolevas seaduses või maksuseaduses sätestatud kohustusi iseseisvalt, kui need tulenevad tehingutest, mida alaealine võib isiklikult teha.

(3) Riigi-, valla- või linnaasutuse või käesoleva seaduse § 6 lõigetes 4 ja 6 nimetatud maksukohustuslase õigusi ja kohustusi maksumaksjana või maksu kinnipidajana teostab asutuse juht või muu volitatud isik vastavalt asutuse põhimääruses, ühingulepingus või muus maksukohustuslase tegevust reguleerivas õigusaktis antud pädevusele.

§ 8. Seadusliku esindaja ja vara valitseja kohustused

(1) Juriidilise või füüsilise isiku seaduslik esindaja on kohustatud korraldama esindatava käesolevast seadusest, maksuseadusest ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud seadustest tulenevate rahaliste ja mitterahaliste kohustuste tähtaegse ning täieliku täitmise. Rahalised kohustused täidetakse esindatava vara arvel.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) Seltsingu või muu juriidilise isiku staatust mitteomava isikuteühenduse juht või õigusvõimetu varakogumi valitseja on kohustatud korraldama ühenduse varaga või hallatava varakogumiga seotud käesolevast seadusest, maksuseadusest ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud seadustest tulenevate rahaliste ja mitterahaliste kohustuste tähtaegse ja täieliku täitmise. Rahalised kohustused täidetakse hallatava vara arvel.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) Kui juriidilise isiku staatust mitteomaval isikuteühendusel ei ole tegevjuhti, peavad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kohustusi täitma ühenduse liikmed. Maksuhaldur võib kohustuse täitmise nõudega pöörduda iga ühenduse liikme poole. Kui juriidilise isiku staatust mitteomava isikuteühenduse vara haldab ühenduse liikmete või tegevjuhi asemel mõni teine isik, täidab tema hallatava varaga seotud maksukohustusi.

(4) Kui õigusvõimetus varakogumil ei ole valitsejat, peavad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kohustusi täitma varakogumi kaasomanikud. Maksuhaldur võib kohustuse täitmise nõudega pöörduda iga kaasomaniku poole. Kui õigusvõimetus varakogumiga seotud majanduslikud hüved (§ 94 lõige 3) ei ole valitseja või kaasomanike valduses või kaasomanikke ei ole võimalik kindlaks teha, täidab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kohustusi isik, kellel on varakogumiga seotud asjade ja õiguste üle tegelik võim.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustused laienevad testamenditäitjale, pärandi hooldajale, kohtutäiturile, kinnisasja sundvalitsejale ja muudele isikutele, kellele on seadusest tulenevalt pandud maksukohustuslase vara valitsemise kohustus.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 8¹. Mitteresidendi maksuesindaja

(1) Mitteresidendi maksuesindaja (edaspidi *maksuesindaja*) on riiklike maksude maksuhaldurilt vastava tegevusloa saanud isik, keda mitteresident võib volitada ennast esindama Eestis tekkivate maksuseadustest või käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks. Maksuesindajana võib tegutseda Eestis asutatud juriidiline isik või välismaa juriidilise isiku Eestis äriregistrisse kantud filiaal.

(2) Maksuesindajale laienevad kõik registreeritud mitteresidentist maksukohustuslase õigused ja kohustused. Maksuesindaja on kohustatud tagama esandatava käesolevast seadusest ja maksuseadustest tulenevate rahaliste ja mitterahaliste kohustuste tähtaegse ning täieliku täitmise.

(3) Maksuesindaja esitab riiklike maksude maksuhaldurile maksuesindaja tegevusloa saamiseks taotluse, kuhu on märgitud tema:

- 1) nimi ja aadress;
- 2) registreerimise number;
- 3) tegevusala ja tegevuskoht.

(4) Maksuesindaja peab olema maksevõimeline ja laitmatu reputatsiooniga. Maksuesindajal ei või olla maksuvõlga. Maksuesindaja peab maksuhalduri nõudmisel esitama tagatise.

(5) Maksuhaldur otsustab maksuesindaja tegevusloa andmise 20 kalendripäeva jooksul, arvates taotluse saamisest. Tegevusloa andmise otsustamisel kontrollitakse isiku vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud nõuetele. Maksuhaldur võib arvesse võtta ka isiku varasemate maksuseadustest tulenevate kohustuste täitmist. Maksuhaldur võib maksevõimelisuse kontrollimiseks nõuda taotlejalt tõendeid tema varalise seisundi kohta.

(6) Maksuhaldur võib tegevusloa peatada või kehtetuks tunnistada, kui maksuesindaja suhtes on alustatud pankroti- või likvideerimismenetlust, maksuesindaja rikub käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kohustusi või ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tingimustele.

(7) Maksuhaldur avaldab maksuesindajate nimekirja oma veebilehel.

[RT I 2003, 82, 554- jõust. 01.05.2004]

§ 9. Elukoht, asukoht, tegevuskoht ja püsiv tegevuskoht

(1) Mõisteid elukoht ja asukoht kasutatakse käesolevas seaduses tsiviilseadustiku üldosa seaduse tähenduses.

(2) Tegevuskoht on isiku või juriidilise isiku staatust mitteomava isikuteühenduse või õigusvõimetus varakogumi püsiva ja kestva majandus- või kutsetegevuse koht.

(3) Püsiv tegevuskoht on koht, mille kaudu täielikult või osaliselt toimub mitteresidendi püsiv majandustegevus Eestis. Püsiv tegevuskoht on ka mitteresidentil, kelle majandustegevus Eestis toimub vastavalt tulumaksuseaduses sätestatud volitatud esindaja kaudu.

2. jagu

Maksuhalduri põhikohustused

§ 10. Maksuhalduri ülesanded

(1) Maksuhaldur kontrollib käesoleva seaduse ja maksuseaduste täitmist, kasutades talle selleks seadusega antud pädevust.

(2) Maksuhalduri ülesanded on:

1) kontrollida maksude arvestamise ja tasumise õigsust ning jälgida, et makse tasutakse ja maksusoodustusi kohaldatakse seadusega sätestatud suuruses ja korras;

2) arvestada ja määrata seadusega sätestatud juhtudel tasumisele kuuluv maksusumma ja intress ning tagastada enammakstud või hüvitatavad summad;

3) nõuda sisse maksuvõlad;

4) kohaldada maksuseaduste rikkujate suhtes seadusega lubatud sunnivahendeid ja karistusi;

5) teostada järelevalvet töötamise registreerimise kohustuse täitmise üle;

[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

6) teostada järelevalvet maksualase teavevahetuse seaduses sätestatud teabeandja ja teabeandjale andmete esitaja kohustuste täitmise üle;

[RT I, 23.12.2014, 15- jõust. 01.01.2015]

7) [kehtetu -RT I, 24.12.2016, 1- jõust. 01.01.2018]

8) teostada riiklikku järelevalvet ehitustööde andmete esitamise kohustuse täitmise üle.

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

(3) Maksuhaldur viib menetluse läbi võimalikult lihtsalt, kiirelt ja efektiivselt, vältides üleliigseid kulusi ja ebamugavusi, järgides sealjuures haldusmenetluse üldpõhimõtteid ja tagades menetlusosaliste õiguste kaitse.

§ 10¹. Isikuandmete töötlemine

Riiklike maksude maksuhaldur võib käesoleva seaduse, maksuseaduse või selle alusel antud õigusakti kohaselt kogutud isikuandmeid, sealhulgas põhjendatud juhul terviseandmeid ja biomeetrilisi andmeid, töödelda käesoleva seaduse §-s 10 nimetatud ülesannete täitmisel.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 11. Uurimispõhimõte

(1) Maksuhaldur on maksude tasumise õigsuse kontrollimisel ja maksusumma määramisel kohustatud arvestama kõiki asjas tähendust omavaid, sealhulgas nii maksukohustust suurendavaid kui ka vähendavaid asjaolusid.

(2) Maksuhaldur otsustab maksude tasumise õigsuse kontrollimisega seotud toimingute sooritamise vajaduse, toimingute liigi ja ulatuse ning kogub asja otsustamiseks vajalikke tõendeid. Maksuhaldur ei ole maksustamise seisukohast tähendust omavate asjaolude väljaselgitamisel seotud ainult menetlusosalise esitatud taotluste ja tõenditega.

§ 12. Kaalutusõigus

Kui maksuhaldurile on seadusega antud volitus kaaluda abinõu kohaldamist või valida erinevate abinõude vahel, teostab maksuhaldur kaalutusõigust volituse piires ja kooskõlas õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ja kaaludes põhjendatud huve.

§ 13. Maksukohustuslase ärakuulamine

(1) Maksukohustuslasel on õigus enne tema õigusi puudutava haldusakti andmist esitada maksuhaldurile oma arvamus või vastuväited.

(2) Maksukohustuslasele ei tule tagada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud õigust, kui:

1) viivitusest tuleneva kahju ennetamise või avalike huvide kaitse eesmärgil on vaja viivitamata tegutseda või

2) maksuhaldur ei kaldu kõrvale maksukohustuslase poolt avalduses, taotluses või selgituses toodud andmetest ning puudub vajadus lisaandmete saamiseks või

3) asja ei otsustata maksukohustuslase kahjuks või

4) arvamus või vastuväidete esitamise võimaldamisega kaasnev teavitamine ei võimalda saavutada haldusakti eesmärki või

5) muudel seadusega sätestatud juhtudel.

§ 14. Teabe andmine maksukohustuslasele

(1) Maksuhaldur annab maksukohustuslase taotlusel teavet ja selgitusi tema käesolevast seadusest ja maksuseadustest tulenevate õiguste ja kohustuste kohta.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Maksuhaldur selgitab vajaduse korral maksukohustuslasele tema õigusi ja kohustusi maksumenetluses.

(3) Maksukohustuslasel on õigus tutvuda maksuhalduri poolt tema kohta kogutud andmetega ning teha neist koopiaid või väljavõtteid. Maksuhalduril on õigus andmete esitamisest keelduda andmesubjekti ja teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitseks.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Maksuhaldur on kohustatud maksukohustuslase taotlusel väljastama talle kirjaliku tõendi või tegema elektrooniliselt kättesaadavaks andmed maksukohustuslase maksuvõlgade suuruse, samuti tema tasutud, temale tagastatud või tasaarvestatud maksusummade ja intressi kohta, mille sundtäitmise aegumistähtaeg (§ 132) ei ole möödunud.

(5) Maksukohustuslasel, samuti muul huvitatud isikul või asutusel on õigus taotleda maksuhaldurilt tõendit maksuvõlgade puudumise kohta. Maksuhaldur on kohustatud väljastama maksuvõlgade puudumise tõendi ka juhul, kui maksukohustuslasel olev kõikide sama maksuhalduri hallatavate maksude võlg, arvestamata haldusaktiga kindlaksmääramata intressi, on väiksem kui 100 eurot või kui maksuvõla tasumine on ajatatud. Tõendit maksuvõlgade puudumise kohta ei väljastata, kui maksukohustuslasel on taotluse täitmise tähtpäeval täitmata maksudeklaratsiooni esitamise kohustus ning maksusummat ei ole määranud ka maksuhaldur.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(6) Maksuhaldur võib teha käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tõendile märke selle kohta, kellele või kellele esitamiseks tõend väljastatakse, samuti selle kohta, et maksukohustuslane ei ole taotluse esitamise aastal või sellele eelnenud aastal täitnud maksudeklaratsiooni esitamise kohustust seaduses sätestatud tähtaja jooksul.

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tõend väljastatakse või selle väljastamisest keeldutakse viie tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates. Tõendi väljastamine ei kustuta maksuvõlga ega võta maksuhaldurilt õigust maksuvõlga sisse nõuda.

§ 14¹. Maksukohustuslase teavitamine

Maksuhalduril on õigus saata maksukohustuslasele tema poolt maksuhaldurile teatavaks tehtud sidevahendi kaudu meeldetuletusi ja muud maksukohustuslast puudutavat informatiivse tähendusega teavet.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 15. Maksuseaduste selgituste ja juhendite andmine

(1) Rahandusministeeriumil ja riiklike maksude maksuhalduril on õigus anda käesoleva seaduse, maksualase teabevahetuse seaduse ja maksuseaduste selgitamiseks ning tutvustamiseks selgitusi ja juhendeid, mille eesmärk on tagada seaduste ühetaoline kohaldamine.

[RT I, 23.12.2014, 15- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud selgitused ja juhendid ei ole maksukohustuslasele siduvad.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud selgitused ja juhendid avaldatakse selgituste ja juhendite andja veebilehel või avaldatakse perioodilise trükiväljaandena. Avaldamise tagab selgituste ja juhendite andja.

[RT I 2005, 25, 193- jõust. 01.07.2005]

§ 15¹. Isikukoodi töötlemine

[Kehtetu -RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 16. Kahju hüvitamine

Maksuhalduri poolt maksukohustuslasele või kolmandale isikule õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitatakse vastavalt riigivastutuse seaduses sätestatule.

3. jagu Maksukohustuslaste register

§ 17. Maksukohustuslaste register

(1) Maksukohustuslaste registri (edaspidi *register*) asutab ja selle põhimääruse kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(1¹) Registri pidamise eesmärgid on:

1) andmete kogumine maksuseadustest ja teistest seadustest tulenevate ülesannete täitmiseks;

2) arvestuse pidamine maksude määramiseks, maksude tasumise õigsuse kontrollimiseks ja maksude sissenõudmiseks;

3) käesoleva seaduse § 1 lõikes 6 nimetatud avalik-õiguslike rahaliste kohustuste üle arvestuse pidamine.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Registrisse kantakse andmed järgmiste isikute kohta:

1) maksukohustuslane;

2) sotsiaalmaksuseaduse alusel kindlustatav isik;

3) töötuskindlustuse seaduse alusel kindlustatu, töötuskindlustusmaks maksja ja kinnipidaja;

4) kohustatud isik, makse maksja ja makse kinnipidaja kogumispensionide seaduse tähenduses;

5) maksuesindaja;

6) mitteresident seoses tagastusnõude esitamisega;

[RT I 2009, 56, 376- jõust. 01.01.2010]

7) keskkonnatasude seaduse alusel saastetasu, vee erikasutusõiguse tasu ja maavara kaevandamisõiguse tasu maksja;

[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

8) käesoleva seaduse § 1 lõikes 6 nimetatud rahaliste kohustuste tasumiseks kohustatud isik;

[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.04.2014]

9) [kehtetu -RT I, 24.12.2016, 1- jõust. 01.01.2018]

10) juriidilise isiku staatusetu välismaine isikuteühendus või varakogum;

[RT I, 09.02.2016, 1- jõust. 10.02.2016]

11) isik, kelle andmeid töödeldakse maksualase teabevahetuse seaduse alusel;

[RT I, 09.02.2016, 1- jõust. 10.02.2016]

12) mitteresident seoses teekasutustasu kohustusega;

[RT I, 04.07.2017, 5- jõust. 20.12.2017]

13) isik, kelle andmeid töödeldakse alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse alusel riikliku maksuhalduri ülesannete täitmiseks;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

14) isik, kelle andmed kantakse hasartmänguseaduse alusel hasartmängu mängimise piirangutega isikute nimekirja, ning isik, kelle andmeid töödeldakse sama seaduse § 58 alusel;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

15) isik, kelle andmeid töödeldakse tolliseaduse § 13 lõikes 1 sätestatud alusel ja sama seaduse §-s 4 ning tolliseadustiku artiklis 3 sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

16) isik, kelle andmeid kogutakse vedelkütuse seaduse alusel.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2¹) Registris peetakse eraldi arvestust iga registrisse kantud isiku käesolevast seadusest, maksuseadusest, hasartmänguseadusest, vedelkütuse seadusest ja tollialastest õigusaktidest tulenevate õiguste ja kohustuste kohta, samuti käesoleva seaduse § 1 lõikes 6 nimetatud rahaliste kohustuste ning nende täitmise kohta.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3) Registri vastutav töötaja on Maksu- ja Tolliamet.

[RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]

(3¹) Käesoleva seaduse § 1 lõikes 6 nimetatud rahaliste kohustuste üle arvestuse pidamisel ja nende täitmise korraldamisel on registri volitatud töötajateks Riigi Tugiteenuste Keskus, kohus ja prokuratuur. Registri volitatud töötajaks oleval Riigi Tugiteenuste Keskusel on käesoleva seaduse § 63 lõikes 2 nimetatud õigused.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(3²) Registri volitatud töötajad määratakse registri põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Andmeid kantakse registrisse ja saadakse registrist registri põhimääruses sätestatud korras ning vastavalt käesoleva peatüki 3.–4. jaos ja käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud seadustes sätestatud.

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

(5) Maksukohustuslaste registri põhimääruses sätestatakse andmete koosseisu ja nende registrisse kandmise erandid riigisaladuse kaitse tagamise eesmärgil, samuti riigikaitse ehitise ja julgeolekuasutuse ehitise ehitustöödega seotud aruandekohustuse puhul.

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 18. Registreerimiskohustus

(1) Enne tegevuse alustamist Eestis on Maksu- ja Tolliametis kohustatud end registreerima:

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

1) juriidiline isik, keda ei kanta äriregistrisse, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse või usuliste ühenduste registrisse;

2) riigi-, valla- või linnaasutus, keda ei kanta riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikusse registrisse;

3) [kehtetu -RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2009]

4) mitteresidendist juriidiline isik, füüsilisest isikust ettevõtja, juriidilise isiku staatust mitteomav isikuteühendus või varakogum, kellel tekib Eestis püsiv tegevuskoht, mida ei kanta filiaalina äriregistrisse; [RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

5) [kehtetu -RT I, 31.05.2018, 2- jõust. 01.10.2018]

6) seltsing, ühisus ja muu juriidilise isiku staatust mitteomav isikute ühendus, kellel tekib maksukohustus Eestis;

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

7) mitteresidendist tööandja, sealhulgas renditööjõu vahendaja, füüsilisest isikust ettevõtja, välisesindus, välisriigi muu asutus, rahvusvaheline organisatsioon ja selle esindus, kelle töötajad töötavad Eestis.

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

(1¹) [Kehtetu -RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

(2) Maksu- ja Tolliamet väljastab registreeritu taotlusel registreerimist tõendava dokumendi.

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

§ 19. Juriidilise isiku või asutuse registreerimine

(1) Käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punktis 1 või 2 nimetatud juriidiline isik või asutus esitab registreerimiseks Maksu- ja Tolliametile avalduse, milles märgitakse:

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

1) isiku või asutuse nimi ja aadress;

2) isiku või asutuse juhtorgani liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood (selle puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta) ja elukoht.

(2) Avaldusele lisatakse juriidilise isiku põhikirja, ühingulepingu või muu juriidilise isiku tegevust reguleeriva õigusakti ärakiri. Avalik-õiguslik juriidiline isik viitab avalduses oma tegevuse aluseks oleva seaduse avaldamiskohale. Riigi-, valla- või linnaasutus lisab oma põhimääruse või asutuse tegevust reguleeriva muu õigusakti ärakirja.

§ 20. Füüsilisest isikust ettevõtja

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(1) [Kehtetu -RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2009]

(2) [Kehtetu -RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2009]

(3) Maksuseaduses sätestatud kohustused laienevad ka füüsilisest isikust ettevõtjale, kes ei ole äriregistrisse kantud. Kui maksuseaduses ei ole sätestatud teisiti, laienevad selles sätestatud õigused nimetatud isikule alates tema kandmisest äriregistrisse.

[RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2010]

(4) Maksuhalduri ettepanekul võib äriregistrist kustutada füüsilisest isikust ettevõtja, kes ei tegele ettevõtlusega tulumaksuseaduse § 14 tähenduses. Enne ettepaneku tegemist äriregistri pidajale annab maksuhaldur füüsilisest isikust ettevõtjale tähtaja ettevõtlusega tegelemise tõendamiseks.

[RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2010]

(5) [Kehtetu -RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2009]

§ 20¹. Notari ja kohtutäituri registreerimine, registriandmete muutmine ja registrist kustutamine

[Kehtetu -RT I, 31.05.2018, 2- jõust. 01.10.2018]

§ 20². Füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses osaleva abikaasa registreerimine ja registrist kustutamine

(1) Füüsilisest isikust ettevõtjal on õigus registreerida oma ettevõtte majandustegevuses osalev abikaasa töötamise registris käesoleva peatüki 3¹. jaos sätestatud korras.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses osalev abikaasa (käesolevas paragrahvis edaspidi *abikaasa*) on äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja abikaasa, kes osaleb füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses ning kellel ei ole füüsilisest isikust ettevõtjaga sõlmitud töölepingut või töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks võlaõiguslikku lepingut.

[RT I, 02.07.2012, 8- jõust. 01.08.2012]

(3) [Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(4) [Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

§ 21. Püsiva tegevuskoha registreerimine

(1) Käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punktis 4 nimetatud mitteresidendist juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja püsiva tegevuskoha registreerimiseks esitatakse Maksu- ja Tolliametile avaldus, milles märgitakse:

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

- 1) mitteresidendi nimi ja aadress;
- 2) registreerimiskoht ja registreerimisnumber või muu identifitseerimist võimaldav kood, kui need andmed on olemas;
- 3) püsiva tegevuskoha tegevusala, tegevuskoht ning postiaadress Eestis;
- 4) püsiva tegevuskoha teenindamiseks avatud pangakonto number ja krediidasutuse nimi, kus pangakonto on avatud;
- 5) juriidilise isiku püsiva tegevuskoha vastutava isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood (selle puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta) ning elukoht;

[RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

- 6) juriidilise isiku iga aktsionäri või osaniku nimi ja registri- või isikukood, isikukoodi puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(1¹) [Kehtetu -RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(2) Mitteresidendist juriidilise isiku püsiva tegevuskoha registreerimise avaldusele lisatakse:

[RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

- 1) registreerimistunnistuse ärakiri, registri väljavõte või juriidilise isiku olemasolu tõendav muu dokument;
- 2) püsiva tegevuskoha vastutava isiku volitusi tõendav dokument;
- 3) juriidilise isiku asukohamaa seaduste kohaselt kinnitatud põhikirja või ühingulepingu ärakiri või juriidilise isiku tegevust reguleeriv muu dokument, kui nende dokumentide esitamine on nõutav juriidilise isiku registreerimise korral tema asukohamaal;
- 4) püsiva tegevuskoha vastutava isiku notariaalselt kinnitatud või maksuhalduri poolt ametlikult kinnitatud allkirjanäidis;
- 5) maksuesindaja puhul maksuesindaja ja mitteresidendi vaheline kirjalik leping.

(3) Käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punktis 4 nimetatud juriidilise isiku staatust mitteomava isikuteühenduse või varakogumi püsiva tegevuskoha registreerimiseks esitatakse Maksu- ja Tolliametile avaldus, milles märgitakse:

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

- 1) isikuteühenduse või varakogumi nimi või nimetus ja aadress, kui need on olemas;
- 2) isikuteühenduse või varakogumi identifitseerimist võimaldav number või registrikood, kui see on olemas;
- 3) isikuteühenduse liikmete või varakogumi kaasomanike nimi ja aadress, välja arvatud käesoleva lõike punktis 4 sätestatud juhul;
- 4) juhtimisõigusega liikmete, tegevjuhi või vara valitseja nimi ja aadress, kui kõik käesoleva lõike punktis 3 nimetatud isikud ei osale ühenduse juhtimises või varakogumi haldamises;
- 5) püsiva tegevuskoha tegevusala, tegevuskoht ning postiaadress Eestis;
- 6) püsiva tegevuskoha teenindamiseks avatud pangakonto number ja krediidasutuse nimi, kus pangakonto on avatud;
- 7) püsiva tegevuskoha vastutava isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood (selle puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta) ning elukoht.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avaldusele lisatakse:

- 1) juriidilise isiku staatust mitteomava isikuteühenduse või varakogumi tegevuse aluseks oleva dokumendi ärakiri;
- 2) püsiva tegevuskoha vastutava isiku notariaalselt kinnitatud või maksuhalduri poolt ametlikult kinnitatud allkirjanäidis;
- 3) vastutava isiku volitusi tõendav dokument;
- 4) maksuesindaja puhul maksuesindaja ja mitteresidendi vaheline kirjalik leping.

§ 21¹. Seltsingu, ühisuse ja muu juriidilise isiku staatust mitteomava isikute ühenduse registreerimine

(1) Käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punktis 6 nimetatud seltsingu, ühisuse ja muu juriidilise isiku staatust mitteomava isikute ühenduse registreerimiseks esitatakse Maksu- ja Tolliametile avaldus, kuhu on märgitud seltsingu, ühisuse või muu juriidilise isiku staatust mitteomava isikute ühenduse:

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

- 1) nimi või nimetus ja aadress, kui need on olemas;
- 2) identifitseerimist võimaldav number või registrikood, kui see on olemas;
- 3) liikmete või kaasomanike nimed ja aadressid, välja arvatud käesoleva lõike punktis 4 sätestatud juhul;
- 4) juhtimisõigusega liikmete, tegevjuhi või vara valitseja nimi ja aadress, kui kõik käesoleva lõike punktis 3 nimetatud isikud ei osale ühenduse juhtimises;
- 5) tegevusala või tegevusalad, tegevuskoht ning aadress;
- 6) vastutava isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood (selle puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta) ning elukoht.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avaldusele lisatakse seltsingu, ühisuse või muu juriidilise isiku staatust mitteomava isikute ühenduse:

- 1) tegevuse aluseks oleva dokumendi ärakiri;
- 2) vastutava isiku volitusi tõendav dokument.

§ 22. Mitteresidendist tööandja registreerimine

(1) Käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punktis 7 nimetatud mitteresidendist tööandja registreerimiseks esitatakse Maksu- ja Tolliametile avaldus, kuhu on märgitud:

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

- 1) mitteresidendist tööandja nimi;
- 2) tööandja postiaadress asukohamaal, kui see on olemas;
- 3) tööandja postiaadress Eestis, kui see on olemas;
- 4) tööandjat esindava isiku nimi ja postiaadress;
- 5) tööandja või tema volitatud isiku allkiri.

(2) Avaldusele lisatakse mitteresidendist tööandja põhikirja või muu tegevust reguleeriva dokumendi ärakiri, kui selline dokument on nõutav. Samuti esitatakse tööandjat esindava isiku volitusi tõendav dokument, selle isiku notariaalselt kinnitatud või maksuhalduri poolt ametlikult kinnitatud allkirjanäidis ning maksuesindaja puhul maksuesindaja ja mitteresidendi vaheline kirjalik leping.

(3) Mitteresidendist tööandjal on õigus end maksukohustuslaste registris registreerida ka enne maksukohustuse tekkimist, esitades selleks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmed ja dokumendid.

§ 23. Andmete muutumisest teatamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 18, 21¹ ja 22 nimetatud isikud on kohustatud teatama Maksu- ja Tolliametile viie tööpäeva jooksul oma tegevuse lõpetamisest, püsiva tegevuskoha likvideerimisest või §-des 19–21, 21¹ ja 22 loetletud andmete muutumisest.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

(2) [Kehtetu -RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2009]

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja teatab oma ettevõtte tegevuse peatamisest, hooajalisest tegevusest ja ajutisest tegevusest äriregistri pidajale vastavalt äriseadustiku § 3 lõikele 3. Nimetatud juhtudel peetakse isikut maksustamise seisukohast füüsilisest isikust ettevõtjaks üksnes tegutsemisperioodil.

[RT I 2008, 27, 177- jõust. 01.01.2010]

§ 24. Registrikande tegemine

(1) Käesoleva seaduse §-des 18 ja 22 nimetatud isikud kantakse registrisse avalduse esitamise või avalduses märgitud kuupäeva seisuga.

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

(2) Registrikanne käesoleva seaduse §-des 18 ja 22 nimetatud isikute tegevuse lõpetamise, püsiva tegevuskoha likvideerimise ja muude registriandmete muutumise kohta tehakse isiku poolt avalduses märgitud kuupäeva seisuga.

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

§ 25. Registrikande tegemisest keeldumine

(1) Kui avaldaja esitatud andmed on puudulikud või ei vasta tegelikkusele, on Maksu- ja Tolliametil õigus keelduda kande tegemisest ning:

- 1) juhtida avaldaja tähelepanu avalduses või dokumentides esinevatele puudustele ja anda puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg või
- 2) juhtida avaldaja tähelepanu avalduses või dokumentides esinevatele puudustele ja tagastada registreerimiseks esitatud dokumendid.

(2) Kui puudusi ei kõrvaldata Maksu- ja Tolliameti poolt määratud tähtaja jooksul, ei loeta registreerimisavaldust esitatuks.

[RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]

3¹. jagu Töötamise register

§ 25¹. Töötamise register

(1) Töötamise register on käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 sätestatud registri alamregister, mida peetakse Maksu- ja Tolliametile, Tööinspeksioonile, Eesti Töötukassale, Eesti Haigekassale, Sotsiaalkindlustusametile, Rahapesu Andmebüroole ning Politsei- ja Piirivalveametile seadusega pandud ülesannete täitmise tagamiseks. [RT I, 10.07.2020, 1- jõust. 01.01.2021; osaliselt muudetud [RT I, 21.11.2020, 1]]

(2) Töötamise registri volitatud töötajad on Tööinspeksioon ja Eesti Töötukassa. Töövaidluskomisjoni juhatajal või sekretäril on õigus teha käesoleva seaduse § 25⁵ punktis 4 nimetatud otsuse alusel töövaidluse lahendamise seaduse §-s 63 nimetatud kandeid. Töötukassal on õigus teha käesoleva seaduse § 25⁵ punktis 3 nimetatud dokumendi alusel kandeid, juhul kui selle alusel tuvastatakse õigus töötuskindlustuse seaduse alusel määratavale hüvitisele või tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel määratavale töötutoetusele. [RT I, 04.07.2017, 3- jõust. 01.01.2018]

(3) Käesolevas jaos kasutatakse töötamise registriga seotud mõisteid järgmises tähenduses:

1) töötamine – töö tegemine töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel, avalik teenistus avaliku teenistuse seaduse § 5 tähenduses, äriühingu või füüsilisest isikust ettevõtja majandushuvides töö tegemine tasu saamata ja ettevõtlastulu lihtsustatud maksustamise seaduse §-s 1 nimetatud teenuse osutamine või kauba müümine; [RT I, 07.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

2) tööd tegev isik – füüsiline isik, kes teeb tööd käesoleva lõike punktis 1 toodud tähenduses;

3) tööd võimaldav isik – Eesti residentist või mitteresidentist juriidiline isik, Eesti riigiasutus või kohaliku omavalitsusüksuse asutus, füüsiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja, kes sõlmib töötamise aluseks oleva kokkuleppe või nimetab käesoleva lõike punktis 2 nimetatud isiku ametikohale;

4) töötamise alustamine – töölepingu alusel tööle asumine ja äriühingu või füüsilisest isikust ettevõtja majandushuvides tasu saamata tööle asumine kuupäeva täpsusega, võlaõigusliku lepingu alusel tööle asumine lepingu jõustumise kuupäeva täpsusega ning avalikus teenistuses ametniku ametikohale asumine kuupäeva täpsusega;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

5) töötamise peatumine – tööd tegeva isiku viibimine emapuhkusel, isapuhkusel või vanemapuhkusel, aja- või asendusteenistuses või poolte kokkuleppel antaval tasustamata puhkusel;

[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

6) töötamise lõpetamine – töölepingu alusel töötamise ja äriühingu või füüsilisest isikust ettevõtja majandushuvides tasu saamata töötamise lõpetamine kuupäeva täpsusega, võlaõigusliku lepingu alusel töötamise lõpetamine lepingu lõppemise kuupäeva täpsusega ja ametniku avalikust teenistusest vabastamine kuupäeva täpsusega ning tööd tegeva isiku maksukohustuse üleminek teise riiki kuupäeva täpsusega.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(4) Töötamise registrisse kantakse andmed järgmiste töötamise liikide ja füüsiliste isikute kohta, kelle töötamisel tekib maksukohustus Eestis:

1) töölepingu alusel töötav isik;

2) võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja;

3) juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige;

4) ametnik ja töötaja avaliku teenistuse seaduse § 7 tähenduses;

5) Riigikogu liige;

6) Vabariigi President;

7) Vabariigi Valitsuse liige;

8) kohtunik;

9) õiguskantsler;

10) riigikontrolör;

11) riiklik lepitaja;

12) kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu liige;

13) valla- või linnavalitsuse liige;

14) osavalla- või linnaosavanem;

15) [kehtetu -RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

16) pikaajalisse välislahetusse saadetud ametnikuga kaasas olev mittetöötav abikaasa, kellele makstakse abikaasatasu avaliku teenistuse seaduse § 46 alusel, või välisteenistujaga või pikaajalises lahetusse Eesti Vabariigi välisesinduses töötava haldusteenistujaga kaasas olev mittetöötav abikaasa, kellele makstakse abikaasatasu välisteenistuse seaduse § 67 alusel;

17) ettevõtlastulu maksu maksja ettevõtlastulu lihtsustatud maksustamise seaduse tähenduses;

[RT I, 07.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(5) Töötamise registrisse kantakse andmed äriühingus ja füüsilisest isikust ettevõtja juures ettevõtja majandushuvides töötavate tasu mittesaavate isikute kohta.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(5¹) Töötamise registrisse võib kanda andmed käesoleva seaduse § 20² lõikes 2 nimetatud füüsilisest isikust ettevõtja majandustegevuses osaleva abikaasa kohta.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(6) Töötamise registri kande õigsuse eest vastutab kande tegija.

(7) Vea ilmnemisel on kande tegija kohustatud ebaõige kande viivitamata parandama. Kui kande tegijal ei ole võimalik kannet ise parandada, esitab ta vastutavale töötajale taotluse käesoleva seaduse § 25⁶ lõikes 2 sätestatud korras.

[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 25². Registreerimiskohustus

(1) Töötamise registreerimisel on kohustatud isikuks tööd võimaldav isik.

(2) Tööd võimaldav isik on kohustatud töötamise registris registreerima käesoleva seaduse § 25¹ lõigetes 4, 5 ja 5¹ nimetatud isikute töötamise alustamise, peatumise, lõpetamise ja selle liigi ning muud töö tegemisega seotud andmed.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(3) Töötamise alustamine registreeritakse hiljemalt tööd tegeva isiku tööle asumise hetkeks.

(4) Töötamise peatumine ja lõpetamine registreeritakse kümne päeva jooksul töötamise peatumise või lõpetamise päevast arvates.

[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 25³. Maksuhalduri pädevus töötamise tuvastamisel

(1) Maksuhalduril on õigus tuvastada töötamise alustamine ja lõpetamine ning teha vajaduse korral selle kohta käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud tingimustele vastav otsus.

(2) [Kehtetu -RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 25⁴. Töötamise registrisse kantavad andmed

(1) Töötamise registrisse kantavate andmete loetelu sätestatakse maksukohustuslaste registri põhimääruses.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(2) [Kehtetu -RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

(3) Tööd võimaldaval isikul on õigus töötamise alustamine registreerida lihtsustatud korras. Selleks esitab tööd võimaldav isik tööd tegeva isiku isikukoodi ja töötamise alustamise kuupäeva ning enda registri- või isikukoodi telefoni teel või lühisõnumiga maksuhalduri veebilehel avaldatud telefoninumbrile. Muud maksukohustuslaste registri põhimääruses nimetatud andmed kannab tööd võimaldav isik töötamise registrisse seitsme kalendripäeva jooksul lihtsustatud korras registreerimisest arvates.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

§ 25⁵. Töötamise registri kande alus

Töötamise registri kanded tehakse vastavalt äriregistri, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri ning rahvastikuregistri andmetele ning kande aluseks on:

- 1) tööd võimaldava isiku ja tööd tegeva isiku vaheline kokkulepe töötamise kohta või haldusakt avalikus teenistuses;
- 2) tööd võimaldava isiku taotlus kande tegemiseks;
- 3) jõustunud kohtulahend;
- 4) töövaidluskomisjoni jõustunud otsus;
- 5) maksuotsus.

[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 25⁶. Töötamise registri kande parandamine

(1) Tööd võimaldav isik saab töötamise registrisse tehtud vigast registrikannet elektroonselt parandada kolme kuu jooksul töötamise alustamise, peatumise või lõpetamise kuupäevast alates.

(2) Kande tegemisest kolme kuu möödumisel saab kannet parandada üksnes kande parandamisest huvitatud isiku põhjendatud taotluse alusel vastutava töötaja otsusega. Taotlus esitatakse vastutavale töötajale 14 päeva jooksul muutmise vajadusest teadasaamisest arvates. Taotluses märgitakse andmete esitaja nimi ja kontaktandmed. Taotlusele lisatakse tõendid muudatuse tegemise vajalikkuse kohta.

(3) Vastutav töötaja teeb otsuse kande parandamise kohta 30 päeva jooksul taotluse esitamise päevast alates.

(4) Kui vastutaval töötlejal tekib kahtlus kande või selle parandamise taotluse õigsuses, on vastutaval töötlejal õigus teha kande teinud isikule järelepärimisi ja nõuda täiendavaid andmeid.
[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 25⁷. Töötamise registri kande parandamisest keeldumine

(1) Vastutav töötleja võib keelduda kande parandamisest, kui kande parandamine ei ole põhjendatud.

(2) Vastutav töötleja teeb otsuse kande parandamisest keeldumise kohta 30 päeva jooksul taotluse esitamise päevast alates.
[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 25⁸. Sunniraha töötamise registreerimise kohustuse täitmata jätmise eest

(1) Kui tööd võimaldav isik ei ole käesoleva seaduse § 25²lõikes 3 sätestatud tähtjaks tööd tegeva isiku töötamise alustamist registreerinud või on jätnud käesoleva seaduse § 25²lõikes 4 sätestatud tähtjaks registreerimata töötamise lõpetamise, võib maksuhaldur määrata registreerimiseks täiendava tähtja ja teha hoiatuse käesoleva seaduse § 136 kohaselt, et kohustuse registreerimata jätmise korral võidakse rakendada sunniraha.

(2) Kui tööd võimaldav isik ei ole talle haldusaktiga pandud kohustust hoiatuses märgitud tähtpäevaks täitnud, peab ta tasuma hoiatuses märgitud sunniraha. Maksuhaldur esitab kohustatud isikule sunniraha tasumise nõude korraldusega, määrab selles tasumise tähtja ning teeb hoiatuse, et sunniraha tähtjaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

(3) Töötamise alustamise ja lõpetamise registreerimiskohustuse täitmisele sundimiseks ei tohi sunniraha kokku ületada 3300 eurot, sealjuures ei tohi see esimesel korral ületada 1300 eurot ja teisel korral 2000 eurot.
[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

3². jagu Laoarvestuse ja -aruandluse andmekogu

[RT I, 03.04.2018, 2- jõust. 01.02.2019]

§ 25⁹. Laoarvestuse ja -aruandluse andmekogu

(1) Laoarvestuse ja -aruandluse andmekogu (edaspidi käesolevas jaos *andmekogu*) on elektrooniline andmekogu, mille eesmärk on riikliku järelevalve tõhustamiseks pidada arvestust riiklikule järelevalvele allutatud ladudes oleva kauba üle. Andmekogus sisalduvaid andmeid kasutatakse riikliku järelevalve teostamise eesmärgil.

(1¹) Andmekogu on maksukorralduse seaduse § 17 lõike 1 alusel asutatud maksukohustuslaste registri alamregister. Andmekogu pidamise kord sätestatakse maksukohustuslaste registri põhimääruses.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3) Seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud juhul peab laopidaja või tolliprotseduuri pidaja pidama kauba üle arvestust andmekogus ja sisestama andmekogusse aruandeid laoseisu kohta.

(4) Andmekogus sisalduvad andmed ei ole avalikud. Andmekogule on juurdepääs andmekogu vastutaval ja volitatud töötlejal ning andmeandjal enda kohta käivatele andmetele.

(5) Andmekogusse kantud andmetel on õiguslik tähendus.

(6) [Kehtetu -RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

3³. jagu Töövõtuahelast ja töötamise kestusest teatamine

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 25¹⁰. Töövõtuahela ja töötamise kestuse andmekogu

(1) Töövõtuahela ja töötamise kestuse andmekogu (edaspidi käesolevas jaos *andmekogu*) on maksukohustuslaste registri alamregister. Andmekogu peetakse Maksu- ja Tolliametile ja Tööinspeksioonile

seadusega pandud ülesannete täitmise tagamiseks ning et tagada Politsei- ja Piirivalveameti poolt välismaalaste Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise üle riikliku järelevalve teostamine.

(2) Andmekogusse esitatakse andmed ehitatava ehitise, ehitustööde, nende tellija ja ehitustöid tegevate alltöövõtjate ning ehitusplatsil viibivate isikute kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustus hõlmab ehitustöid, mille eeldatav kestus ületab 30 tööpäeva ja ehitusplatsil töötab samal ajal vähemalt 20 isikut või mille eeldatav maht ületab 500 inimtööpäeva.

(4) Andmekogusse kantavate andmete loetelu sätestatakse maksukohustuslaste registri põhimääruses. [RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 25¹¹. Peatöövõtja kohustused

(1) Peatöövõtja on kohustatud:

- 1) esitama maksuhaldurile andmed teabe esitamise kohustusega ehitustööde kohta ning ehitustööde tellija nime ja isiku- või registrikoodi või kinnitama andmekogus kuvatud andmed vähemalt kolm tööpäeva enne ehitustööde alustamist;
- 2) tagama ehitusplatsile nõuetele vastava elektroonilise registreerimissüsteemi paigaldamise, selle nõuetekohase kasutamise ja töökorras oleku;
- 3) esitama maksuhaldurile kord päevas iga isiku eelmisel päeval ehitusplatsil viibimise summeeritud aja ning kuni kolm korda nädalas isikustamata kujul iga isiku ehitusplatsile sisenemise ja sellelt lahkumise kellaajad sekundi täpsusega;
- 4) säilitama käesoleva lõike punktis 3 nimetatud andmeid ehitustööde ajal ja neli kuud pärast ehitustööde lõpetamist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud andmed ehitusplatsil seoses tööülesannetega viibinud isikute ja ehitusplatsi külastajate kohta, kes ehitustöid ei tee, esitatakse isikustamata kujul. [RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 25¹². Ehitusettevõtja kohustused

Iga ehitusettevõtja, sealhulgas peatöövõtja, on kohustatud:

- 1) esitama maksuhaldurile andmed tema tehtavate ehitustööde kohta ning selle alltöövõtja nime ja isiku- või registrikoodi, kellelt ta ostab või on ostanud ehitise ehitamisega seotud teenuseid, või kinnitama andmekogus kuvatud andmed enne ehitustööde alustamist;
- 2) märkima andmekogus vajaduse korral ära tema poolt ehitusplatsile lubatud isikud;
- 3) tagama, et tema poolt ehitusplatsile lubatud isikud fikseerivad elektroonilises registreerimissüsteemis kõik ehitusplatsile sisenemised ja sellelt lahkumised;
- 4) tagama, et tema poolt ehitusplatsile lubatud isikutel on olemas ehitusplatsile sisenemiseks ja sellelt lahkumiseks vajalik tuvastusvahend.

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 25¹³. Ehitusplatsil viibimise fikseerimine

(1) Andmete kogumiseks ja esitamiseks vajalikud tehnilised nõuded elektroonilisele registreerimissüsteemile kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(2) Ehitusplatsile sisenemist ja sellelt lahkumist fikseerida võimaldavale tuvastusvahendile esitatavad nõuded ning selle taotlemise ja kasutamise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#), võttes arvesse, et tuvastusvahendiks oleva kaardi eest võetava tasu suurus ei ületaks kaardi valmistamisega seotud otseseid kulusid.

(3) Ehitusplatsile sisenemist ja sellelt lahkumist fikseerida võimaldava kaardi väljastamise korraldamise tagab Maksu- ja Tolliamet.

(4) Isikute ehitusplatsil viibimise andmete kogumise ja maksuhaldurile esitamise erijuhud, sealhulgas joonehitiste jaoks, kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 25¹⁴. Andmete parandamine

(1) Vea ilmumise korral on kande tegija või isik, keda kanne puudutab, kohustatud ebaõige kande viivitamata parandama. Kui kande tegijal või isikul, keda kanne puudutab, ei ole võimalik kannet ise parandada, esitab ta maksuhaldurile sellekohase taotluse.

(2) Kui andmete esitamisest on möödas rohkem kui kolm kuud, saab ebaõigeid või ebatäpseid andmeid parandada üksnes põhjendatud taotluse alusel maksuhalduri otsusega. Taotlus esitatakse viivitamata pärast andmete parandamise vajadusest teadasaamist. Taotluses märgitakse andmete esitaja nimi ja kontaktandmed. Taotlusele lisatakse tõendid paranduse tegemise vajalikkuse kohta.

(3) Maksuhaldur teeb otsuse andmete parandamise kohta 30 päeva jooksul taotluse esitamise päevast alates. [RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 25¹⁵. Sunniraha käesoleva seaduse §-des 25¹¹ ja 25¹² sätestatud kohustuste täitmata jätmise eest

(1) Kui ehitusettevõtja, sealhulgas peatöövõtja ei ole käesoleva seaduse §-s 25¹¹ või 25¹² sätestatud kohustust tähtajaks täitnud, võib maksuhaldur määrata selleks täiendava tähtaja ja teha § 136 kohaselt hoiatuse, et kohustuse täitmata jätmise korral võidakse rakendada sunniraha.

(2) Kui ehitusettevõtja, sealhulgas peatöövõtja, ei ole kohustust hoiatuses märgitud tähtpäevaks täitnud, peab ta tasuma hoiatuses märgitud sunniraha. Maksuhaldur esitab sunniraha tasumise nõude korraldusega, määrab selles tasumise tähtaja ja teeb hoiatuse, et sunniraha tähtajaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

(3) Kohustuse täitmisele sundimiseks ei tohi sunniraha kokku ületada 3300 eurot, sealjuures ei tohi see esimesel korral ületada 1300 eurot ja teisel korral 2000 eurot. [RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

4. jagu Maksusaladus

§ 26. Maksusaladuse kaitse

(1) Maksuhaldur, tema ametnikud ja töötajad on kohustatud hoidma saladuses maksukohustuslast puudutavat teavet, sealhulgas kõiki andmekandjaid (otsused, aktid, teated ja muud dokumendid) maksukohustuslase kohta, teavet andmekandjate olemasolu kohta, äri- ja pangasaladust, mida nad teavad seoses maksude tasumise õigsuse kontrollimise, maksu määramise, maksuõõla sissenõudmise, maksuõigusrikkumise asja menetlemise või muude teenistus- või töökohustuste täitmisega (edaspidi *maksusaladus*). Maksusaladuse hoidmise kohustus ei lõpe teenistus- või töösuhte lõppemisega.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 01.04.2013]

(2) Maksusaladust on lubatud avaldada ainult maksukohustuslase kirjalikul nõusolekul või käesoleva seaduse §-des 27–30 nimetatud juhtudel.

(2¹) Juurdepääs maksusaladusele on info- ja sidesüsteemide hooldamise ja arendamisega tegelevatel riigiasutuse töötajatel ulatuses, mis on vajalik riigiasutuse info- ja sidesüsteemide hooldamiseks ja arendamiseks.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2²) Maksusaladusele juurdepääsu õigus on maksuhalduri tegevust auditeerival isikul.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

(2³) Käesoleva seaduse § 1 lõikes 6 nimetatud rahaliste kohustuste üle arvestuse pidamiseks ja nende täitmise korraldamiseks vajalikul ulatuses on maksusaladusele juurdepääsu õigus Riigi Tugiteenuste Keskusel, kohtul ja prokuratuuril.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(3) Kui seadusega ei ole sätestatud teisiti, on käesoleva seaduse §-de 28–30 alusel või teenistus- või tööülesannete täitmisel maksusaladuse kohta teavet saanud ametnikud ja töötajad ning avalik-õiguslikke ülesandeid täitvad isikud kohustatud hoidma saladuses neile maksukohustuslase kohta teatavaks saanud teavet. Maksusaladuse hoidmise kohustus ei lõpe teenistus- või töösuhte lõppemisega.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 01.04.2013]

§ 27. Avalikud andmed

(1) Maksuhaldur võib maksukohustuslase nõusoleku ja teadmised avaldada igapähele:

1) käesoleva seaduse §-des 18–22 sätestatu kohaselt Maksu- ja Tolliametis registreeritud maksukohustuslase registrisse kandmise ja registrist kustutamise kuupäeva, tegevusala ja tegevuskohta, § 18 lõikes 1 nimetatud isikute puhul vastutava isiku andmeid ning andmeid notari ja kohtutäituri ametitegevuse alguse, peatamise ja lõpetamise kohta;

[RT I, 10.07.2020, 4- jõust. 01.01.2021]

2) käibemaksukohustuslase nime, registrikoodi, registreerimisnumbri ning registrisse kandmise ja registrist kustutamise kuupäeva;

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

2¹) käibemaksuseaduse § 16 lõike 3 alusel maksuvaba kauba või teenuse maksustatavale väärtusele käibemaksu lisamise maksukohustuslase poolt maksuhaldurile esitatud kirjalikus teavituses märgitud andmeid; [RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

2²) maksulaopidaja nime, registrikoodi, maksulao pidamise loa registreerimisnumbri, maksulao aadressi ning loa peatamise ja kehtetuks tunnistamise kuupäeva; [RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

2³) ajutise ladustamise koha, tollilao ja tolliagentuuri ning vabatsoonis tegutsemise loa omaniku nime, registrikoodi, loa numbri, juriidilise aadressi ja tegevuskoha aadressi; [RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

2⁴) printsiipali nime, registrikoodi, juriidilise aadressi ja tegevuskoha aadressi; [RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

2⁵) aktsiisilao pidaja, registreeritud kaubasaaja, registreeritud kaubasaatja ja maksuesindaja nime, registrikoodi, aktsiisimaksja numbri, loa peatamise ja kehtetuks tunnistamise kuupäeva, aktsiisilao asukoha ja tegevuskoha aadressi; [RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

3) andmeid maksumaksja residentsuse kohta;

4) maksuvõlgade ning tähtjaks tasumata käesoleva seaduse § 31 lõike 1 punktis 4 ja § 128 lõikes 4 nimetatud kohustuste suuruse ja tekkimise aja, kui kõikide kohustuste summa kokku ületab 100 eurot, arvestamata haldusaktiga kindlaksmääramata intressi; [RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

5) ajatatud maksuvõla ning käesoleva seaduse § 31 lõike 1 punktis 4 ja § 128 lõikes 4 nimetatud kohustuste suuruse, andmed ajatamiseks esitatud tagatiste kohta ja kohustuste täitmise ajakava kestuse; [RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

6) kohtulahendit maksuvaidluses või resolutsiooni vaide lahendamise kohta, mille peale kohtusse kaebuse esitamise tähtaeg on kaebust esitamata möödunud;

7) andmeid tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja kantud mittetulundusühingu ja sihtasutuse tulude, sealhulgas saadud kingituste ja annetuste ning nende kasutamise kohta, samuti usulise ühenduse tulude kasutamise kohta; [RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

8) andmeid maksukohustuslase poolt maksudeklaratsiooni esitamise või esitamata jätmise kohta;

9) [kehtetu -RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2012]

10) andmeid süütegude kohta, kui avalik huvi andmete avalikustamiseks kaalub üles huvi nende avalikustamata jätmiseks ning avalikustamine ei ohusta tõe väljaselgitamist kriminaal- või väärteomenetluses;

11) andmeid keskkonnatasude maksja keskkonnakasutuse kohta;

[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

12) ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse tähenduses ettevõtlustulu maksu maksja kohta töötamise registrisse kantud andmeid.

[RT I, 07.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(2) Maksuhalduri haldusaktist ja jõustunud kohtulahendist tuleneva kohustuse korral on maksuvõla ning käesoleva seaduse § 31 lõike 1 punktis 4 ja § 128 lõikes 4 nimetatud kohustuste suurus ja tekkimise aeg lubatud avalikustada pärast kohustuse täitmise tähtpäeva saabumist, kui selle täitmist ei ole peatatud. Kui maksukohustuslane on kohustuse täitmise aluseks oleva haldusakti vaidlustanud, tehakse tema taotlusel sellekohane märge avaldatavate andmete juurde. Ilma maksukohustuslase taotluseta tehakse vastav märge avaldatavate andmete juurde juhul, kui maksuhaldur on vaidlustamisest muul viisil teada saanud.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(3) Maksuhaldur avaldab oma veebilehel maksukohustuslase kvartali jooksul tasutud maksusummad summeeritult kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks järgmiselt:

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

1) kõikide riiklike maksude summa kassapõhiselt;

2) sotsiaalmaksu, residendist füüsilise isiku tulult kinnipeetud tulumaksu ning kohustusliku kogumispensioni maksete ja töötuskindlustusmaksete summa kassapõhiselt.

[RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]

(4) [Kehtetu -RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(5) Maksuhaldur avaldab oma veebilehel käibemaksukohustuslase kvartali jooksul deklareeritud käibemaksuseaduse § 15 lõigetes 1–4 sätestatud määraga maksustatavate toimingute ja tehingute käibe kogusumma summeeritult kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(6) Maksuhaldur avaldab oma veebilehel töötamise registrisse kantud tööd võimaldava isiku juures tööd tegevate isikute arvu, millest on maha arvatud nende isikute arv, kelle töötamine on käesoleva seaduse § 25¹ lõike 3 punkti 5 tähenduses peatatud, kvartali viimase kuupäeva seisuga kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikeid 3, 5 ja 6 ei kohaldata füüsilisele isikule, kes ei ole registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjana, ega julgeolekuasutuste seaduse §-s 5 nimetatud julgeolekuasutusele.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 28. Andmete avaldamine teistele maksuhalduritele ja maksu saajale

(1) [Kehtetu -RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]

(2) Riikliku maksu maksuhaldur võib avaldada kohaliku maksu maksuhaldurile kohaliku maksu arvestamise ja tasumise õigsuse kontrollimiseks, maksu määramiseks ja sissenõudmiseks vajalikku teavet.

(3) Maksu- ja Tolliamet võib avaldada valla- või linnavalitsusele omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks vajalikku teavet maksukohustuslase ja maksu kinnipidaja kohta, kelle tasutav või kinnipeetav riiklik maks või tasu või osa sellest kantakse vastavale vallale või linnale.

[RT I, 23.12.2020, 5- jõust. 01.01.2021]

(4) Kohaliku maksu maksuhaldur võib avaldada riikliku maksu maksuhaldurile riikliku maksu tasumise õigsuse kontrollimiseks, maksu määramiseks ja sissenõudmiseks vajalikku teavet.

§ 29. Maksusaladust sisaldava teabe avaldamine

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

Maksuhaldur võib avaldada maksusaladust sisaldavat teavet:

1) uurijale ja prokurörile kuriteo tõkestamiseks ning avastamiseks, kurjategija tabamiseks, kriminaalmenetluses oleva asja uurimiseks, menetlemiseks, asja kohtuliku arutamise ettevalmistamiseks, samuti julgeolekuasutusele julgeolekukontrolli läbiviimiseks ja muude julgeolekuasutuste seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]

2) väärtegu menetlema volitatud isikule õigusrikkuja tabamiseks, asja uurimiseks, arutamiseks ja arutamise ettevalmistamiseks;

3) kohtule kriminaal-, tsiviil-, haldusasja või väärteo arutamise ettevalmistamiseks, arutamiseks ja kohtulahendi tegemiseks;

4) kohtutäiturile, kui see on vajalik täitetoimingute tegemiseks ja pärimisseaduses sätestatud korras inventuuri tegemiseks;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

4¹) Riigikogu komisjonile ulatuses, mis on vajalik komisjonile seaduse või Riigikogu otsusega pandud ülesannete täitmiseks;

5) õiguskantslerile õiguskantsleri seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

6) valdkonna eest vastutavale ministrile teenistusliku järelevalve teostamiseks maksuhalduri tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle;

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

6¹) Rahandusministeeriumile isikustamata kujul maksude laekumise prognoosimiseks ja maksude laekumist tagavate meetmete kavandamiseks;

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

7) Rahandusministeeriumile konkurentsiseaduse 6. peatükis sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

8) Rahapesu Andmebüroole rahapesu või terrorismi rahastamise või nendega seotud kuritegude vältimiseks, avastamiseks ja uurimiseks;

[RT I, 21.11.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

9) Riigikontrollile riigikontrolli seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

10) Rahandusministeeriumile isiku kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks vastavalt riigihangete seadusele;

[RT I, 01.07.2017, 1- jõust. 01.09.2017]

11) riikliku statistika tegijale riikliku statistika seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks statistikatöö tegemisel;

[RT I 2010, 41, 241- jõust. 01.08.2010]

12) Sotsiaalkindlustusametile sotsiaalhoolekande seaduses, riikliku pensionikindlustuse seaduses, perehüvitiste seaduses ja ohvriabi seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks, sealhulgas pensionide, toetuste, teenuste ja hüvitiste määramiseks ning järelevalve teostamiseks, samuti tervishoiuteenuste korraldamise seaduses sätestatud riigieelarve eraldise arvestamiseks ja Euroopa Liidu sotsiaalkindlustust koordineerivate õigusaktide rakendamiseks;

[RT I, 28.12.2017, 4- jõust. 01.01.2018]

13) sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri vastutavale töötlejale ning valla- või linnavalitsusele sotsiaalhoolekande seaduse §-s 15¹ sätestatud ülesande täitmiseks ja isikule toetuse määramiseks või muu materiaalse abi osutamiseks;

[RT I, 03.04.2018, 3- jõust. 15.04.2018]

14) Haigekassale sotsiaalmaksu maksja, kindlustatud isiku ja kindlustuskaitset taotleva isiku kohta või kindlustuskaitse kehtivuse kontrollimiseks;

[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]

15) [kehtetu -RT I 2009, 11, 67- jõust. 01.05.2009]

- 15¹) Eesti Töötukassale tööturuteenuste ja -toetuste seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks seoses töötutoetuse määramise ja tööturuteenuste osutamise, töötuskindlustuse seaduse alusel hüvitiste määramiseks ning töövõimetoetuse seaduse alusel toetuse määramiseks ja maksmiseks;
[RT I, 13.12.2014, 1- jõust. 01.07.2016 (jõustumine muudetud - RT I, 17.12.2015, 1)]
- 16) turujärelevalve asutusele toote ja teenuse ohutuse järelevalve korraldamiseks;
[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]
- 17) äriregistri pidajale registrikartoteegi andmete osas;
- 18) Tööinspeksioonile riikliku järelevalve teostamiseks tööalaste õigusaktide täitmise üle;
[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]
- 18¹) Sotsiaalministeeriumile tööandjat puudutavate töötamise registri andmete kohta tööaja kokkulepete analüüsimiseks ja kujundamiseks;
[RT I, 11.12.2021, 1- jõust. 15.12.2021]
- 19) [kehtetu -RT I 2009, 11, 67- jõust. 01.05.2009]
- 20) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, dumpingunõukogule ja Vabariigi Valitsusele dumpinguvastase uurimismenetluse läbiviimiseks ning dumpinguvastaste meetmete rakendamise otsustamiseks;
[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]
- 21) korrupsioonivastase seaduse alusel huvide deklaratsiooni üle kontrolli teostajale deklaratsioonis esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks;
[RT I, 29.06.2012, 1- jõust. 01.04.2013]
- 22) Finantsinspeksioonile finantsjärelevalve teostamiseks ning isikute kontrollimiseks tulenevalt Finantsinspeksioonile seadusega pandud ülesannetest;
[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]
- 23) eraõiguslikule juriidilisele isikule maamaksuteadete kättetoimetamisega seotud tööde tegemiseks;
[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]
- 24) Rahandusministeeriumile raamatupidamise seadusest tuleneva riigi raamatupidamise ja finantsaruandluse korralduse kohustuse täitmiseks;
[RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]
- 25) strateegilise kauba komisjonile strateegilise kauba seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 26) Politsei- ja Piirivalveametile välismaalaste seaduse alusel välismaalase Eestisse saabumise ning Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise lubamise otsustamiseks, samuti Eestisse saabumise ning Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise tingimuste rikkumiste kõrvaldamiseks ning selliste rikkumiste ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks;
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 26¹) Politsei- ja Piirivalveametile Euroopa Liidu kodaniku seaduse alusel Euroopa Liidu kodaniku ja tema kolmandast riigist pärit perekonnaliikme Eestis elamise ja töötamise lubamise otsustamiseks, samuti Eestis elamise ja töötamise tingimuste rikkumiste kõrvaldamiseks ning selliste rikkumiste ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks;
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 26²) Politsei- ja Piirivalveametile väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse alusel Eestis seadusliku aluseta viibiva isiku ebaseadusliku töötamise kõrvaldamiseks ning sellise rikkumise ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks;
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 26³) Politsei- ja Piirivalveametile välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks, sealhulgas rahvusvahelise kaitse taotleja, pagulase, täiendava kaitse saaja, ajutise kaitse saaja ja nende perekonnaliikmete Eestis viibimise, elamise ja töötamise lubamise otsustamiseks, samuti ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks ning korrarikkumise kõrvaldamiseks;
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 26⁴) Politsei- ja Piirivalveametile isikut tõendavate dokumentide seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks, sealhulgas e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmiseks, välja andmisest keeldumiseks, kehtivuse peatamiseks või kehtetuks tunnistamiseks, samuti ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks ning korrarikkumise kõrvaldamiseks;
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 26⁵) Politsei- ja Piirivalveametile abipolitseiniku seaduse § 42¹ lõikes 1 ja § 42³ lõikes 3 nimetatud isiku riigikaitseliku töökohustusega ameti- või töökohal töötamise kontrollimiseks;
[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]
- 27) kohtule ja Rahandusministeeriumile või valdkonna eest vastutava ministri määratud Rahandusministeeriumi valitsemisala asutusele riigi õigusabi seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 28) loomeliidule ja Kultuuriministeeriumile loovisiku saadud tulu kontrollimiseks seoses vabakutselise loovisiku loometoetuse määramisega loovisikute ja loomeliitude seaduse kohaselt;
[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 01.05.2020]
- 29) vedelkütusevaru moodustamise ja haldamise eesmärgil asutatud riigi äriühingule kütuse müüjate turuosa määramiseks, varu kasutuselevõtu valmisoleku tagamiseks ning varumakse tasumise kontrollimiseks vedelkütusevaru seaduse alusel;
- 30) Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile toetuse saamise nõuetekohasuse ja toetusraha sihipärase kasutamise kontrollimiseks sotsiaalmaksu tasumise kohta töötajate arvu ja tasutud summade kaupa kuude lõikes ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, kalandusturu

korraldamise seaduses, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduses ning vedelkütuse erimärgistamise seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

31) Konkurentsiametile ettevõtja turgu valitseva seisundi kindlaksmääramise, ettevõtjatevaheliste kokkulepete, kooskõlastatud tegevuse, ettevõtjate ühenduste otsuste ja koondumise menetlemisega seotud konkurentsijärelevalve teostamiseks;

32) erakondade rahastamise järelevalve komisjonile ulatuses, mis on vajalik komisjonile erakonnaseadusega pandud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

32¹) Keskkonnaministeeriumile keskkonnatasude rakendamise eesmärgi tagamiseks, tasumäärade kujundamiseks ning nende mõju hindamiseks;

[RT I, 10.11.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

33) Keskkonnaametile keskkonnatasude seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

34) Eesti rahvastikuregistri vastutavale töötlejale rahvastikuregistri seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 14.03.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

35) notarile, kui see on vajalik pärimisseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

36) ajutisele pankrotihaldurile, pankrotihaldurile ja Konkurentsiameti maksejõuetuse teenistusele ulatuses, mis on vajalik pankrotiseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 04.01.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

37) notari ja kohtutäituri kohta valdkonna eest vastutavale ministrile notarite ja kohtutäiturite ametitegevuse korraldamiseks ja järelevalve teostamiseks;

[RT I, 29.06.2012, 1- jõust. 01.04.2013]

38) Haridus- ja Teadusministeeriumile või tema hallatavale riigiasutusele või tema volitatud riigi asutatud sihtasutusele õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel õppetoetuste eraldamise korraldamiseks;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

39) Keskkonnaametile nende ülesannete täitmiseks, mis on sätestatud naftareostusest põhjustatud kahju korral kehtiva tsiviilvastutuse 1969. aasta rahvusvahelise konventsiooni ja naftareostusest põhjustatud kahju kompenseerimise rahvusvahelise fondi asutamise 1971. aasta rahvusvahelise konventsiooni muutmise 1992. aasta protokollidega ühinemise seaduse §-s 5;

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

40) Keskkonnaametile ohtlike ja kahjulike ainete merevedude alase vastutuse ja kahjude hüvitamise 1996. aasta konventsiooni ja selle 2010. aasta protokolliga kohase vastuvõetud maksustatava lasti kohta;

[RT I, 10.07.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

41) kindlustusandjale liikluskindlustuse seaduse alusel hüvitise määramiseks;

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

42) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile majandustegevuse registri vastutava töötlejana ning majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 8 lõikes 1 nimetatud muu samalaadse registri vastutavale töötlejale majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 30 lõikes 7 sätestatud kohustuse täitmise kontrollimiseks;

[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

43) pärijale, testamenditäitjale ja pärandi hooldajale käesolevast seadusest ja maksuseadusest tulenevate õiguste ja kohustuste täitmiseks;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

44) Transpordiametile kohustuste täitmiseks seoses kokkuleppelise esindaja ja tuntud saatja süsteemi ning volitatud ettevõtja süsteemi ühiste turvanõuete tunnustamisega ja teekasutustasu tasumisega seotud teabe väljastamiseks;

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

45) Kultuuriministeeriumile või valdkonna eest vastutava ministri volitatud eraõiguslikule juriidilisele isikule spordiseaduse § 9¹ lõike 7 alusel ettenähtud ulatuses treeneri tööjõukulu määramise nõuetekohasuse kontrollimiseks, spordiseaduse § 6¹ lõike 6 punktis 2 nimetatud isikute tööhõive andmete vastavuse kontrollimiseks ning sportlasega sõlmitud lepingu kohta spordiseaduse §-s 10¹ sätestatud sportlasestipendiumi ja §-s 10⁵ sätestatud sportlasetoetuse maksmise eelduste kontrollimiseks;

[RT I, 28.02.2020, 1- jõust. 01.03.2020]

46) riigieelarve seaduse § 53¹ alusel kehtestatud riigisiseste toetusprogrammide ja välissuhtlemisseaduse § 8 lõike 4 alusel kehtestatud toetusmeetmete elluviimisega seotud isikutele ning perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-s 1 ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse §-s 1 nimetatud fondide korraldusasutusele ning toetuse andmisega tegelevatele isikutele ulatuses, mis on vajalik toetuse saamise nõuetekohasuse, sihipärase kasutamise ja kulude abikõlblikkuse kontrollimiseks;

[RT I, 11.03.2022, 1- jõust. 21.03.2022]

47) vanglateenistuse ametnikule karistusseadustikus sätestatud ülesannete täitmiseks ning kinnipeetava ja kriminaalhooldusaluse kriminogeensete riskide hindamiseks;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

48) Rahandusministeeriumile avaliku teenistuse arendamise ja juhtimise analüüsimiseks;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

49) Rahandusministeeriumile riigi osalusega äriühingu ja sihtasutuse juhatuse, nõukogu ning auditi komitee liikmete palgapoliitika analüüsimiseks;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

50) [Kehtetu -RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

51) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Keskkonnaametile ja Keskkonnaagentuurile vedelkütuse seaduse §-s 2¹ ning atmosfääriõhu kaitse seaduse §-s 123¹ sätestatud kohustuse täitmise hindamiseks;

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

52) Rahvusarhiivile arhiiviseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

53) Kaitseressursside Ametile kaitseväeteenistuse seaduses sätestatud kutsealuse ja asendusteenistuja kaitseväeteenistuskohustuse täitmise tagamiseks ja riikliku järelevalve korraldamiseks ning riigikaitseaduses sätestatud riigikaitseüleande määramiseks ja täitmise tagamiseks, riigikaitseaduses sätestatud asja sundkasutusse võtmise ja sundvõõrandamise otsustamiseks, teatavaks tegemiseks ja täitmise tagamiseks ning riigikaitseaduses sätestatud riigikaitsele töökohustuse nõuete täitmise kontrollimiseks;

[RT I, 10.03.2022, 1- jõust. 21.03.2022]

54) Kaitseväele kaitseväeteenistuse seaduses ja riigikaitseaduses nimetatud reservis oleva isiku kaitseväeteenistuskohustuse täitmise tagamiseks ja riikliku järelevalve korraldamiseks ning Kaitseväe korralduse seaduses sätestatud kaitseväeluure teostamiseks;

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

55) riigikaitseaduse § 51¹ lõikes 1 ja hädaolukorra seaduse § 26 lõikes 1 nimetatud isikule või asutusele üheksa töökohustuse või eriolukorra töökohustuse panemise otsustamiseks;

[RT I, 10.03.2022, 1- jõust. 21.03.2022]

56) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile või tema volitatud asutusele sotsiaalmaksuseaduse § 6² lõikes 3 ning tulumaksuseaduse § 13 lõikes 8 ja § 52¹ lõikes 21 sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 28.02.2020, 2- jõust. 01.07.2020]

57) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses ning vedelkütuse erimärgistamise seaduses sätestatud riigiabi andmisega seonduvate ülesannete täitmiseks;

[RT I, 30.06.2020, 10- jõust. 01.07.2020]

58) autoriõiguse seaduse § 27 lõikes 12 nimetatud tasu kogujale sama seaduse § 27 lõikes 1 nimetatud isikute impordi- ja ekspordiantmete kohta sama seaduse §-s 26 nimetatud tasu maksmise üle järelevalve teostamiseks;

[RT I, 04.01.2021, 3- jõust. 01.04.2021]

59) Terviseametile isiku üldandmete, tööandja ja ametikoha andmete kohta ravimiseaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse alusel tervishoiutöötaja ja tervishoiuteenuse osutamisel osaleva isiku andmete kandmiseks Terviseameti registritesse, tervishoiuteenuse osutamise aluseks oleva tegevusloa nõuete kontrollimiseks ja tegevusloa andmiseks ning samade andmete kohta nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel nakkushaiguse epideemilise leviku korral haiguse leviku ennetamiseks, seireks ja tõrjeks;

[RT I, 11.12.2021, 1- jõust. 21.12.2021]

60) isiku üldandmete, tööandja ja ametikoha andmete kohta tervise infosüsteemi vastutavale ja volitatud töötajale tervishoiuteenuste korraldamise seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks ning tervise infosüsteemi kasutajatele seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks, arvestades eriseaduste alusel tervise infosüsteemi andmete töötlemiseks antud ulatust ja eesmärki;

[RT I, 11.12.2021, 1- jõust. 21.12.2021]

61) vedaja juures tööd tegevate isikute kohta Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile või tema volitatud asutusele autoveoseaduse § 48 lõikes 1¹ ja ühistranspordiseaduse § 77 lõikes 3 sätestatud ülesande täitmiseks.

[RT I, 22.03.2022, 2- jõust. 01.04.2022]

§ 30. Andmete avaldamine rahvusvahelise ametiabi korras

Maksu- ja Tolliamet võib maksukohustuslase ja kolmanda isiku nõusoleku ning teadmista avaldada maksusaladust sisaldavat teavet:

- 1) välisriigi pädevale asutusele välislepingus ettenähtud korras;
- 2) Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide asutustele, kes on pädevad maksukohustuslasega seotud teabe vahetamiseks Euroopa Liidu õigusaktides ettenähtud korras;

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

- 3) nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni liikmetele käesoleva seaduse 14¹. peatükis nimetatud kaebuse läbivaatamiseks vajalikus mahus.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

2. peatükk MAKSUNÕUDED JA -KOHUSTUSED

1. jagu

Üldsätted

§ 31. Maksuseadusest tulenevad rahalised nõuded ja kohustused

(1) Maksuseadusest või käesolevast seadusest võivad tuleneda järgmised rahalised nõuded ja kohustused:

- 1) maksumaksja kohustus tasuda maksumäär (maksukohustus);
- 2) maksu kinnipidaja kohustus pidada kinni ja tasuda kinnipeetud maksumäär (kinnipidamiskohustus);
- 3) isiku õigus saada tagasi seaduses ettenähtust rohkem makstud maksumäär või muu enammakse vastavalt käesoleva seaduse §-le 33 (tagastusnõue);
- 4) kolmanda isiku kohustus tasuda maksumaksja või maksu kinnipidaja maksuvõlg (vastutuskohustus);
- 5) maksukohustuslase kohustus tasuda intress, sunniraha või asendustäitmise kulud (kõrvalkohustus).

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõuded ja kohustused tekivad seadusega sätestatud tingimuste saabumisel, kui seadusega ei ole sätestatud, et kohustuse tekkimiseks on vaja maksuhalduri haldusakti.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõuded ja kohustused lõpevad:

- 1) tasumise või tasaarvestamisega (§ 105);
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]
- 2) tagastusnõude täitmisega (§ 106);
- 3) [kehtetu -RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]
- 4) aegumisega (§ 33 lõige 4, § 132);
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]
- 5) maksuvõla kustutamisega (§ 114);
- 6) muudel seadusega sätestatud juhtudel.

§ 32. Maksuvõlg

Maksuvõlg käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) tähtpäevaks tasumata maksumäär;
- 2) tollivõlast tulenev tähtpäevaks tasumata maksumäär;
- 3) maksukohustuslase taotluse alusel alusetult tagastatud või tasaarvestatud summa;
- 4) käesoleva paragrahvi punktides 1–3 nimetatud summalt arvestatud tasumata intress.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 33. Tagastusnõue

(1) Maksumaksjal on õigus saada tagasi maksuhaldurile seaduses või haldusaktis ettenähtust suuremas summas tehtud makse ja rahalise kohustuse tasumisel või tasaarvestamisel (§ 105 lõige 1) tekkinud enammakse, sealhulgas enne kohustuse tasumise tähtpäeva tehtud makse (§ 105 lõige 2).
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(1¹) Kui tagastusnõude tekkimist kontrollitakse ilma tagastusnõude täitmise taotluseta (§ 106 lõige 1), kohaldatakse käesoleva seaduse § 106 lõiget 2, 2¹, 3 ja 7 ning §-s 107 sätestatud.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigus laieneb ka:

- 1) maksukohustuslasele, kes on tasunud vastutusotsuse alusel seadusega ettenähtust suurema maksumäär;
- 2) maksukohustuslasele, kes on maksuhaldurile tasunud seadusega ettenähtust rohkem intresse, sunniraha, asendustäitmise või muid menetluskulusid;
- 3) isikule, kellel on seadusest tulenev õigus maksumäär või kulude hüvitamisele või tagastamisele maksuhalduri poolt.

(3) Tagastusnõue täidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 106 ja 107.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(4) Kui haldusakti muutmise või kehtetuks tunnistamise tõttu väheneb maksukohustus või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kohustus või langeb muul viisil ära maksu tasumise õiguslik alus, on maksukohustuslasel õigus sellest tulenev tagastusnõue esitada kolme aasta jooksul.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(5) Tagastusnõudest tuleb maksuhaldurit teavitada maksudeklaratsioonis või muus kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud dokumendis.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

§ 34. Tagastusnõude pantimine ja arestimine

(1) Tagastusnõuet saab arestida ja sellele võib täitemenetluse käigus pöörata sissenõuet nagu rahalisele nõudele.

(2) Tagastusnõudele võib seada seadusega sätestatud korras pandi. Tagastusnõude pantimise kohta esitab maksukohustuslane maksuhaldurile kirjaliku teate, milles näidatakse pantija ja pandipidaja nimi ja aadress,

panditava tagastusnõude liik ja suurus. Teatele kirjutavad alla pantija ja pandipidaja. Tagastusnõude pantimisele kohaldatakse varaliste õiguste pantimise sätteid.

(3) Pantida võib ka tulevikus tekkivaid tagastusnõudeid. Tagastusnõude pantimine hakkab kehtima maksuhaldurile teate esitamise hetkest.

(4) Tagastusnõude pantimine või arestimine või sissenõude pööramine tagastusnõudele ei takista tagastusnõude tasaarvestamist tasumisele kuuluvate rahaliste kohustustega ega enammakse tagastamise pikendamist või peatamist vastavalt käesoleva seaduse §-le 107.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud ei kohaldata, kui kohtutäitur on tagastusnõude arestinud lapse elatisnõude täitmiseks. Lapse elatisnõude alusel tekkinud arestipandiõigusele kohaldatakse täitemenetluse seadustiku § 65 lõikes 4 sätestatud.
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

2. jagu Nõuete ja kohustuste üleminek

§ 35. Õigusjärglus

Kui seadusega on ette nähtud õigusjärgluse korras õiguste ja kohustuste üleminek ühelt isikult teisele, siis lähevad õigusjärglasele üle kõik käesolevast seadusest, maksuseadusest ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud seadustest tulenevad rahalised ja mitterahalised õigused ning kohustused, mis ei ole oma olemuselt isikuga lahutamatult seotud. Sunniraha maksmise kohustus ei lähe õigusjärgluse korras üle ühelt isikult teisele.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 36. Maksukohustuste üleminek pärimisega

(1) Käesolevast seadusest, maksuseadusest ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud seadustest tulenevad rahalised ja mitterahalised õigused ning kohustused, välja arvatud sunniraha maksmise kohustus, lähevad pärandajalt üle pärijale pärimisseaduses sätestatud korras.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) Pärandvara hulka kuuluvaid käesolevast seadusest, maksuseadusest ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud seadustest tulenevaid kohustusi on pärandvara arvel kohustatud täitma ka testamenditäitja, pärandi hooldaja või muu isik, kellel on seadusest tulenevalt pärandvara valitsemise kohustus.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) Vajaduse korral esitab maksuhaldur notarile avalduse pärimismenetluse algatamiseks. Kui kuue kuu jooksul pärandi avanemisest arvates ei ole pärija selgunud ja puudub muu pärandvara valitsema õigustatud isik, esitab maksuhaldur kohtule avalduse pärandvara hoiumeetmete rakendamiseks. Maksuhaldur võib avalduse esitada ka enne kuue kuu möödumist, kui selleks esinevad mõjuvad põhjused.
[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

§ 37. Maksukohustuste üleminek ettevõtte või selle osa üleandmise korral

Ettevõtte või selle osa omandi või valduse ülemineku korral lähevad ettevõtte või selle organisatsiooniliselt iseseisva osaga olemuslikult seotud käesoleva seaduse § 31 lõikes 1 nimetatud nõuded ja kohustused, välja arvatud sunniraha maksmise kohustus, üle omandajale või valduse saajale vastavalt võlaõigusseaduses sätestatule.
[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]

3. jagu Kolmanda isiku vastutus võõra maksukohustuse eest

§ 38. Ettevõtte või selle osa üleandnud isiku vastutus

Ettevõtte või selle osa üleandnud isik vastutab maksuvõla tasumise eest solidaarselt ettevõtte omandajaga vastavalt võlaõigusseaduses sätestatule.
[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]

§ 39. Täisühingu või usaldusühingu osaniku ja ühistu liikme vastutus

(1) Täisühingu osanik või usaldusühingu täisosanik vastutab täis- või usaldusühingu maksuvõla tasumise eest vastavalt äriseadustiku §-dele 101 ja 102.

(2) Usaldusühingu usaldusosanik vastutab ühingu maksuvõla tasumise eest vastavalt äriseadustiku §-le 132.

(3) Täis- või lisavastutusega ühistu liige vastutab ühistu maksuvõla tasumise eest vastavalt tulundusühistuseaduses sätestatule.

§ 40. Seadusliku esindaja, vara valitseja, tegeliku juhi ja maksuesindaja vastutus

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(1) Kui seaduslik esindaja, tegevjuht või vara valitseja rikub tahtlikult või raskest hooletusest käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud kohustusi, vastutab ta selle tõttu tekkinud maksuvõla eest solidaarselt maksukohustuslasega.

(1¹) Kui käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud kohustuste täitmise üle on tegelik võim füüsilisel isikul, kes ei ole maksukohustuslase seaduslik esindaja, tegevjuht ega vara valitseja, kuid kelle tahtlik tegevus põhjustab maksuvõla, vastutab ta tekkinud maksuvõla eest solidaarselt maksukohustuslasega.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Maksuesindaja vastutab käesoleva seaduse §-s 8¹ sätestatud kohustuste täitmata jätmise korral maksuvõla eest solidaarselt maksukohustuslasega.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 või 1¹alusel vastutab mitu isikut, vastutavad nad kohustuste täitmise eest solidaarselt.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) Tahtluse, raske hooletuse ja hooletuse tuvastamisel lähtutakse võlaõigusseaduse § 104 lõigetes 3–5 sätestatust.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 41. Vastutus maksuõigusrikkumise tagajärjel tekkinud maksuvõla eest

(1) Isik, kes on süüdi mõistetud karistusseadustikus sätestatud maksualase kuriteo toimepanemise eest, vastutab tema poolt toime pandud kuriteo tagajärjel tekkinud maksuvõla eest solidaarselt maksukohustuslasega.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel vastutab mitu isikut, vastutavad nad kohustuste täitmise eest solidaarselt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vastutus ei lõpe maksukohustuse lõppemisega, kuid pärast maksukohustuse lõppemist nõutakse maksuvõlg sisse tsiviilhagi või avalik-õigusliku nõudeavalduse esitamise teel.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 42. Lepinguline vastutus

(1) Kolmas isik võib endale lepinguga võtta vastutuse maksukohustuslase rahaliste kohustuste täitmise eest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik vastutab maksukohustuslase rahaliste kohustuste täitmise eest solidaarselt maksukohustuslasega. Lepinguline vastutus ei võta maksuhaldurilt õigust esitada nõuet maksukohustuslase vastu, kelle maksukohustus tekib seaduse alusel. Lepinguline vastutus ei anna maksuhaldurile õigust loobuda maksuvõla sissenõudmisest seadusjärgselt maksukohustuslaselt.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik ei ole lepinguga võetud kohustust tähtjaks täitnud, kohaldatakse sellise kohustuse sissenõudmisel käesoleva seaduse 13. peatükis maksuvõla sundtäitmise kohta sätestatut.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vastutus ei lõpe käesoleva seaduse §-s 114 ega 114¹ sätestatud maksuvõla mahakandmise, kustutamise, ümberkujundamise ega sellest vabastamisega.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

3. peatükk MAKSUMENETLUSE ÜLDSÄTTED

§ 43. Menetlusosalised

Maksumenetluses on menetlusosalised:

- 1) haldusakti andmist või toimingu sooritamist taotlev maksukohustuslane (taotleja);
- 2) isik, kellele haldusakt või toiming on suunatud (adressaat);
- 3) muu isik, kelle õigusi haldusakt või toiming puudutab (kolmas isik);
- 4) haldusorgan, kes peab seaduse või määruse kohaselt esitama menetlevale haldusorganile arvamuse või kooskõlastuse õigusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks.

§ 44. Maksuasja menetlusalluvus

[Kehtetu -RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]

§ 45. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

Maksumenetluses kohaldatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud, kui käesolevas seaduses, maksuseaduses või tollialastes õigusaktides ei ole ette nähtud teisiti.

[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 45¹. Elektrooniline asjaajamine

Maksu- ja Tolliameti e-teenuse keskkonnas elektroonilise asjaajamise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

§ 46. Maksuhalduri haldusaktid

(1) Maksuhaldur annab talle seadusega pandud ülesannete täitmiseks korraldusi, otsuseid ja muid haldusakte. Maksuhalduri haldusaktide andmisel, muutmisel ja kehtetuks tunnistamisel juhendatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud, kui käesolevas seaduses või maksuseaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Haldusakti adressaadi õigusi piiravad ja talle kohustusi panevad haldusaktid peavad olema kirjalikud ning põhjendatud. Kirjalikud haldusaktid toimetatakse kätte vastavalt käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatule.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud haldusaktis peavad sisalduma:

- 1) maksuhalduri nimetus ja aadress;
- 2) haldusakti koostanud ametniku ees- ja perekonnanimi ning ametikoht;
- 3) haldusakti andmise kuupäev;
- 4) haldusakti adressaadi nimi ja aadress;
- 5) haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus;
- 6) haldusaktiga tehtav ettekirjutus või haldusakti andja otsustus;
- 7) haldusakti täitmise tähtaeg;
- 8) muud seadusega sätestatud andmed.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud haldusaktile peab olema lisatud viide haldusakti vaidlustamise võimaluste, tähtaja, korra ja koha ning haldusakti täitmata jätmisega kaasnevate sanktsioonide ning muude tagajärgede, sealhulgas sunniraha või asendustäitmise kulude tasumise võimaliku kohustuse kohta.

(5) Maksuhalduri haldusaktile kirjutab alla maksuhalduri juht, juhi asetäitja või juhi poolt volitatud ametnik. Elektroonilisele haldusaktile kirjutatakse alla käesoleva seaduse § 45¹ alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud viisil.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(6) Volitatud isiku poolt allakirjutamise korral märgitakse allkirja juurde allkirjastamisõigust andva dokumendi number ja kuupäev ning koht, kus on nimetatud dokumendiga võimalik tutvuda. Allkirjastamisõigust andvad dokumendid avaldatakse maksuhalduri veebilehel.

(7) Haldusakti andmise või toimingu sooritamise taotlus rahuldatakse või otsus taotluse rahuldumata jätmise kohta tehakse teatavaks 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates, kui seadusega ei ole sätestatud teist tähtaega.

§ 46¹. Elektroonilise arestimissüsteemi kaudu edastatav korraldus

(1) Täitemenetluse seadustiku §-s 63¹ sätestatud elektroonilise arestimissüsteemi (edaspidi *elektrooniline arestimissüsteem*) kaudu esitab maksuhaldur elektroonilise korralduse, milles peavad sisalduma:

- 1) maksuhalduri nimetus ja registrikood;
- 2) korralduse adressaadi registrikood;
- 3) korralduse andmise kuupäev;
- 4) maksukohustuslase nimi või ärinimi koos isikukoodi või sünniaja või registrikoodiga või muud isiku identifitseerimist võimaldavad andmed;
- 5) korralduse andmise õiguslik alus;

- 6) korraldusega tehtav ettekirjutus;
- 7) muud seadusega sätestatud andmed.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korraldusele ei kohaldata käesoleva seaduse § 46 lõikes 2 sätestatud kirjalikku vorminõuet ega sama paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 46². Automaatsed haldusaktid ja dokumendid

(1) Riiklike maksude maksuhaldur võib anda haldusakti ja dokumendi automatiseeritult, ilma maksuhalduri ametniku vahetu sekkumiseta (edaspidi *automaatne haldusakt ja dokument*).

(2) Automaatne haldusakt ja dokument kinnitatakse omakäelise või e-allkirja asemel e-templiga e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Automaatselt haldusaktile ja dokumendile ei kohaldata käesoleva seaduse § 46 lõike 3 punktis 2 ega lõikes 5 sätestatud.

(3) Automaatne haldusakt ja dokument toimetatakse kätte käesoleva seaduse §-s 54 sätestatud korras.

(4) Automaatsete haldusaktide ja dokumentide loetelu kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 47. Menetluskeel ja tõlk

(1) Maksuhalduri ja maksukohustuslase vaheline suhtlemine toimub eesti keeles, kui nad ei ole kokku leppinud teisiti. Võõrkeelt kasutatakse maksumenetluses keelseaduses sätestatud korras.

(2) Tõlgi kaasab maksumenetlusse:

- 1) menetlusosaline;
- 2) menetlusosalise taotlusel maksuhaldur;
- 3) menetlusosalise taotluseta maksuhaldur, kui ta peab seda vajalikuks.

(3) Maksuhalduri poolt tõlgi kaasamise kulud katab tõlgi kaasamist taotlenud isik, kui seaduse või määrusega ei ole sätestatud teisiti või kui maksuhaldur ei otsusta teisiti. Maksuhaldur esitab kulude tasumise nõude vastavas korralduses, määrab selles tasumise tähtaja ning teeb hoiatuse, et kulude tähtpäevaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

§ 48. Esindaja

(1) Menetlusosalisel on õigus kasutada maksumenetluses esindajat. Esinduse puhul juhendatakse maksumenetluses tsiviilseadustiku üldosa seaduse vastavatest sätetest, kui käesolevast seadusest või maksuseadusest ei tulene teisiti.

(1¹) Maksukohustuslane ei või kasutada maksumenetluses esindajana isikut, kes on enne teenistusest vabastamist samas või sellega seonduvas maksumenetluses esindanud maksuhaldurit.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) Esindaja võib esindatava nimel osaleda kõigis menetlustoimingutes, välja arvatud juhul, kui seadusest või toimingute olemusest tulenevalt on vajalik esindatava isiklik osavõtt.

(3) Esindaja peab maksuhalduri nõudmisel, samuti seadusega sätestatud juhtudel esitama volitust tõendava dokumendi. Advokaadi puhul eeldatakse esindusõiguse olemasolu. Põhjendatud juhul võib maksuhaldur nõuda volikirja esitamist.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(4) Menetlusosalisel on õigus ilmuda menetlustoimingutele koos esindajaga. Sellisel juhul ei tule volitust tõendavat dokumenti esitada. Esindaja ütlused ja taotlused loetakse menetlusosalise poolt õelduks ning esitatuks, välja arvatud juhul, kui menetlusosaline nendele kohe vastu vaidleb.

§ 49. Taandamine

(1) Maksuhalduri ametnik ei või asja menetleda, kui:

- 1) ta on asjas menetlusosaline või menetlusosalise esindaja;
- 2) ta on asjas menetlusosalise või menetlusosalise esindaja sugulane (vanem, laps, lapsendaja, lapsendatu, vend, õde, vanavanem, lapselaps), hõimlane (abikaasa vanem, laps, lapsendaja, lapsendatu, vend, õde, vanavanem, lapselaps) või perekonnaliige;
- 3) ta on isiklikult huvitatud asja lahendist või muud asjaolud tekitavad kahtlust tema erapooletuses.

(2) Kui ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolud või kui menetlusosaline on esitanud taandamise taotluse samas lõikes nimetatud alustel, on maksuhalduri ametnik kohustatud sellest teatama tema ametisse nimetamise õigusega ametiisikule või Maksu- ja Tolliameti asjaomase struktuuriüksuse juhatajale, kes peab taandamise vajalikkuse otsustama kolme tööpäeva jooksul taandamise taotluse esitamisest alates.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud menetlusosalisena ei käsitata haldusorganit, kes peab esitama maksuhaldurile arvamuse või kooskõlastuse haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks.

(4) Isikut ei taandata, kui teda ei ole võimalik asendada.

§ 49¹. Menetlustoimingu sooritamine maksuhalduri ametiruumides

(1) Menetlustoiming sooritatakse maksuhalduri neis ametiruumides, mis paiknevad maksukohustuslase või kolmanda isiku elu- või asukohale kõige lähemal, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

(2) Isiku kutsumisel ametiasutusse suuliste seletuste andmiseks võib selle menetlustoimingu sooritada maksuhalduri ametiruumides telefonitsi või sellise tehnilise lahenduse abil, et samal ajal erinevates haldusüksustes asuvad menetleja ja seletuste andja teineteist otseülekandena vahetult näevad ja kuulevad. Suuliste seletuste protokollid tehakse vastav märke.
[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

§ 50. Menetlustähtaja arvutamine, ennistamine ja pikendamine

(1) Tähtaja arvutamisel kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduse vastavaid sätteid.

(2) Kui menetlustähtaeg, välja arvatud maksudeklaratsiooni esitamise tähtaeg, on mõjuval põhjusel mööda lastud, võib maksuhaldur oma algatusel või menetlusosalise taotlusel tähtaja ennistada.

(3) Põhjendatud taotlus menetlustähtaja ennistamiseks tuleb esitada kahe nädala jooksul pärast menetlustoimingu sooritamist takistava asjaolu äralangemist.

(4) Menetlustähtaega ei ennistata, kui esialgselt menetlustoimingu sooritamiseks ettenähtud tähtpäevast on möödunud rohkem kui üks aasta.

(5) Maksuhaldur võib menetlusosalise põhjendatud taotluse korral või oma algatusel pikendada enda poolt määratud menetlustähtaega, mille tähtpäev ei ole veel saabunud.

(6) Maksuhaldur võib menetlustähtaja ennistamise või pikendamise seada sõltuvusse tagatise esitamisest. Tagatise esitamine ja aktsepteerimine toimub vastavalt käesoleva seaduse §-dele 120–127.

(7) Otsuse menetlustähtaja ennistamise või pikendamise kohta teeb menetlustoimingu sooritava maksuhalduri juht, juhi asetäitja või juhi poolt volitatud isik.

§ 51. Rahvusvaheline ametiabi

[Kehtetu -RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

3¹. peatükk RAHVUSVAHELINE AMETIABI

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 51¹. Rahvusvaheline ametiabi

(1) Rahvusvahelist ametiabi nende riikide pädevatele asutustele, kes kuuluvad Euroopa Liitu või kellega kehtib Eestil vastavasisuline välisleping (edaspidi *välisriigi pädev asutus*), osutab Maksu- ja Tolliamet.

(2) Maksu- ja Tolliametil on õigus taotleda rahvusvahelist ametiabi välisriigi pädevalt asutuselt.

(3) Rahvusvahelist ametiabi taotletakse ja osutatakse välislepingu alusel ning Eesti ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud korras ja ulatuses.

(4) Ametiabi osutava asutuse pädevus ning menetlusosaliste õigused ja kohustused määratakse kindlaks riigisiseste õigusaktidega.

(5) Maksu- ja Tolliamet võib keelduda rahvusvahelise ametiabi andmisest, kui:

1) taotletavat teavet ei ole võimalik hankida;

2) taotletava teabe edastamine kahjustaks maksukohustuslase äri-, tootmis- või ametisaladust;

3) taotletava teabe edastamine ohustaks Eesti riigi julgeolekut või kahjustaks avalikku korda;

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

4) maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõude sissenõudmise taotluses märgitud nõuete kogusumma jääb alla 1500 euro.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(6) Rahvusvahelise ametiabi osutamiseks vajaliku teabe ja dokumentide kogumisest teavitatakse Eesti maksukohustuslast, keda teave või dokumendid puudutavad.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(7) Kui välisriigi pädeval asutusel on tekkinud põhjendatud kahtlus, et isiku teavitamine rahvusvahelise ametiabi taotlusest võib takistada vastamiseks vajaliku teabe või dokumentide kogumist, tuua välisriigis kaasa maksumenetlusega pahatahtliku viivitamise või muuta maksumenetluse läbiviimise oluliselt raskemaks või võimatuks, võib Maksu- ja Tolliamet lükata isiku teavitamist edasi nii kaua, kui see on vältimatult vajalik.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(8) Maksuhaldur võib välisriigi pädeva asutuse taotluse alusel kolmandalt isikult teabe nõudmisel jätta korralduses märkimata:

- 1) taotluse esitanud välisriigi ja pädeva asutuse andmed;
- 2) välisriigis läbiviidava maksumenetluse sisu;
- 3) selle maksukohustuslase identifitseerimist võimaldavad andmed, kelle maksuasjaga seoses teavet kogutakse.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 51². Teabevahetus rahvusvahelise ametiabi korras

(1) Maksu- ja Tolliamet vahetab välisriigi pädeva asutusega teavet riigi, kohaliku omavalitsuse või muu haldusüksuse kogutavate nõukogu direktiivi 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.03.2010, lk 1–12) artiklis 2 sätestatud maksude ja maksete ning nendega seotud kõrvalkohustuste, rahaliste karistuste ja makstavate toetuste (edaspidi *kogutavad maksud*) kohta.

(2) [Kehtetu -RT I, 23.12.2014, 15- jõust. 01.01.2015]

(3) Välisriigis õige maksukohustuse määramise tagamiseks võib Maksu- ja Tolliamet edastada maksumenetluses kogutavat teavet asjassepuutuval välisriigi pädevale asutusele omal algatusel või välisriigi pädeva asutuse taotluse alusel.

[RT I, 23.12.2014, 15- jõust. 01.01.2015]

(4) Automaatsele teabevahetusele rahvusvahelise ametiabi korras kohaldatakse maksualase teabevahetuse seaduses sätestatud.

[RT I, 23.12.2014, 15- jõust. 01.01.2015]

(5) Maksu- ja Tolliamet võib välislepingu alusel edastada asjaomase välisriigi või jurisdiktsiooni pädevale asutusele käesoleva seaduse §-s 91¹ nimetatud eelotsuse kohta järgmise teabe:

- 1) maksukohustuslast tuvastada võimaldavad andmed ning vajaduse korral andmed isikute grupi kohta, millesse isik kuulub;
- 2) sisukokkuvõtte, juhindudes ärisaladuse hoidmise kohustusest;
- 3) eelotsuse andmise kuupäev;
- 4) eelotsuse võimaliku kehtivuse alguse ja lõpu kuupäev;
- 5) eelotsuse liik;
- 6) asjassepuutuva toimingu või toimingute kogumi rahaline väärtus, kui sellele on eelotsuses viidatud;
- 7) selgitus, kuidas eelotsus välisriiki võib puudutada;
- 8) viide välisriigis asuvale või tegutsevatele isikule, keda eelotsus puudutab.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(6) Asjaomaseks välisriigiks või jurisdiktsiooniks käesoleva paragrahvi lõike 5 tähenduses on riik või jurisdiktsioon, kus asub või tegutseb isik, keda eelotsuses kirjeldatud toiming puudutab või kes on eelotsuse saanud isiku emaaettevõtte või selle kontserni emaaettevõtte, millesse eelotsuse saanud isik kuulub.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(7) Välisriigi või jurisdiktsiooni pädeva asutuse põhjendatud taotluse alusel võib Maksu- ja Tolliamet edastada talle eelotsuse tervikteksti.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 51³. Sissenõudmine rahvusvahelise ametiabi korras

(1) Sissenõudmis-, teavitamis- või teabetaotluse või ettevaatusabinõusid käsitleva taotluse esitanud välisriigi, selle kohaliku omavalitsuse või muu haldusüksuse kogutavate maksude sissenõudmiseks Eestis elavalt või asuvalt või Eestis vara omavalt maksukohustuslaselt osutab rahvusvahelist ametiabi Maksu- ja Tolliamet.

(2) Maksu- ja Tolliamet võib esitada välisriigi pädevale asutusele sissenõudmis-, teavitamis- või teabetaotluse või ettevaatusabinõusid käsitleva taotluse Eestis kogutavate maksude sissenõudmiseks välisriigis elavalt või asuvalt või välisriigis vara omavalt maksukohustuslaselt.

(3) Välisriigi pädeva asutuse esitatud ettevaatusabinõusid käsitleva taotluse alusel on Maksu- ja Tolliametil õigus sooritada täitetoiminguid käesoleva seaduse §-s 136¹ sätestatud korras.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 51⁴. Sundtäitmine rahvusvahelise ametiabi korras

(1) Sissenõudmistaotluse esitanud välisriigi, selle kohaliku omavalitsuse või muu haldusüksuse kogutavate maksude sundtäitmiseks Eestis elavalt või asuvalt või Eestis vara omavalt maksukohustuslaselt osutab rahvusvahelist ametiabi Maksu- ja Tolliamet.

(2) Maksu- ja Tolliamet võib välisriigi pädevale asutusele esitatavas sissenõudmistaotluses taotleda Eestis kogutavate maksude sundtäitmist välisriigis elavalt või asuvalt või välisriigis vara omavalt maksukohustuslaselt.

(3) Maksu- ja Tolliamet võib rahvusvahelise ametiabi osutamiseks kasutada käesoleva seaduse 13. peatükis sätestatud volitusi.

(4) Sundtäitmine toimub välisriigi pädeva asutuse esitatud sissenõudmistaotluse ja ühtse juriidilise dokumendi alusel.

(5) Ühtne juriidiline dokument peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

1) asjakohane teave täitmisele pööramist lubava esmase juriidilise dokumendi identifitseerimiseks, nõude kirjeldus, sealhulgas nõude laad, nõudega hõlmatud ajavahemik, kõik täitmisele pööramise seisukohast olulised kuupäevad ning nõude suurus ja selle erinevad komponendid (maksmisele kuuluv põhisumma, intressid);

2) isiku identifitseerimist võimaldavad andmed (ees- ja perekonnanimi või ärinimi; isiku- või registrikood; isikukoodi puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta);

3) välisriigi pädeva asutuse nimetus, aadress ja muud kontaktandmed, et oleks võimalik saada täiendavat teavet nõude või maksukohustuse vaidlustamise võimaluste kohta.

(6) Maksu- ja Tolliamet peab võlgnikule kätte toimetama sundtäitmise hoiatuse ja ühtse juriidilise dokumendi.

(7) Sundtäitmise hoiatuses teatab Maksu- ja Tolliamet, et ühtse juriidilise dokumendi vaidlustamiseks tuleb vaie või kaebus esitada välisriigi pädevale asutusele.

(8) Maksu- ja Tolliamet kannab välisriigi nõudega seoses sissenõutud summad ja intressi üle sissenõudmistaotluse esitanud välisriigi pädevale asutusele.

(9) Rahvusvahelise ametiabi osutamisel peatatakse sundtäitmine, kui välisriigi pädeva asutuse esitatud ühtse juriidilise dokumendi aluseks olev täitedokument on välisriigis vaidlustatud ning Maksu- ja Tolliamet saab huvitatud isikult või sissenõudmistaotluse esitanud pädevalt asutuselt sellekohase teabe.

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 51⁵. Välisriigi ametniku kaasamine maksumenetlusse

(1) Maksumenetlusse võib kaasata välisriigi pädeva asutuse ametnikke, kui seoses maksumenetlusega on vaja kontrollida ka välisriigis tekkinud või tekkivat maksukohustust ning välisriik tagab maksusaladuse kaitse. Välisriigi pädeva asutuse nõusolekul võib Maksu- ja Tolliameti ametnik osaleda välisriigi pädeva asutuse läbiviidavas maksumenetluses.

(2) Maksumenetlusse kaasatud välisriigi pädeva asutuse ametnikul on läbiviidavas maksumenetluses õigus osaleda kõigis käesolevas seaduses sätestatud menetlustoimingutes, tutvuda kogutud dokumentidega ning teha neist koopiaid ja väljavõtteid.

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 51⁶. Rahvusvahelise ametiabi kulude hüvitamine

(1) Ametiabi andmise kulud kannab üldjuhul rahvusvahelise ametiabi andja.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(2) Maksu- ja Tolliamet võib maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud sissenõudmise taotluse esitanud välisriigi pädeva asutusega kokku leppida ametiabi andmiseks tehtud kulude hüvitamises, kui sissenõudmine on seotud väga suurte kulude või organiseeritud kuritegevusega.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) Ametiabi andmisega kaasneva ekspertiisi kulud kannab üldjuhul ametiabi taotluse esitanud välisriigi pädev asutus.

[RT I, 31.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 51⁷. Teabe kasutamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib välisriigi pädevalt ametiasutuselt küsida luba kasutada saadud teavet lisaks välislepingus või Euroopa Liidu asjaomases õigusaktis sätestatud eesmärkidele ka käesoleva seaduse §-des 26–30 sätestatud eesmärkidel.

(2) Maksu- ja Tolliamet võib välisriigi pädevale ametiasutusele anda loa kasutada edastatud teavet lisaks välislepingus või Euroopa Liidu asjaomases õigusaktis sätestatud eesmärkidele ka muudel eesmärkidel, kui need eesmärgid on samatähenduslikud käesoleva seaduse §-des 26–30 sätestatuga.

[RT I, 23.12.2014, 15-jõust. 01.01.2015]

4. peatükk DOKUMENTIDE KÄTTETOIMETAMINE

§ 52. Dokumentide kättetoimetamine

(1) Dokumendid, sealhulgas haldusaktid, kutsed ja teated antakse kätte allkirja vastu või toimetatakse kätte posti teel, elektrooniliselt või avaldatakse perioodilises väljaandes. Maksuhaldur võib valida kättetoimetamisviiside vahel, kui seadusega ei ole sätestatud kohustuslikku kättetoimetamisviisi.

(2) Kui dokument on adresseeritud mitmele isikule, toimetatakse see kätte kõigile adressaatidele, välja arvatud juhul, kui adressaadid on maksuhaldurilt taotlenud dokumendi kättetoimetamist ainult ühele adressaadile või andnud selleks nõusoleku. Abikaasadele adresseeritud dokumendi võib kätte toimetada ühele abikaasale, välja arvatud juhul, kui maksuhaldurilt on taotletud dokumendi kättetoimetamist mõlemale abikaasale.

(3) Juriidilise isiku staatust mitteomavale isikuteühendusele ja õigusvõimetele varakogumile adresseeritud dokument toimetatakse kätte isikuteühenduse juhile või vara valitsejale, eelnimetatud isikute puudumise korral maksuhaldurile teadaolevatele isikuteühenduse liikmetele või kaasomanikele.

(4) Piiratud teovõimega isikule adresseeritud dokument toimetatakse kätte tema seaduslikule esindajale.

§ 53. Allkirja vastu kättetoimetamine

(1) Maksuhalduri poolt kättetoimetamise korral antakse dokument menetlusosalisele üle allkirja vastu teatisel, millele märgitakse ka dokumendi üleandmise aeg, vajaduse korral kellaajalise täpsusega.

(2) Menetlusosalise elu-, asu- või tegevuskoha aadressil toimetatakse dokument kätte allkirja vastu tööpäeviti ajavahemikus kella 8.00-st 20.00-ni. Maksuhalduri juhi kirjalikul loal võib dokumendi kätte toimetada ajavahemikus kella 20.00-st 8.00-ni ja puhkepäevadel. Kui kättetoimetamiseks peab olema luba, tuleb seda dokumendi vastuvõtjale näidata. Kui kättetoimetamisel ei järgitud eelnimetatud nõudeid, kuid dokumendi vastuvõtja ei keeldunud dokumendi vastuvõtmisest, loetakse dokument kättetoimetatuks.

(3) Menetlusosalise esindajale dokumendi kätteandmisel loetakse dokument kättetoimetatuks ka tema volitajale. Dokument loetakse kättetoimetatuks ka juhul, kui see on allkirja vastu kätte antud menetlusosalisega koos elavale vähemalt 10-aastasele perekonnaliikmele.

(4) Kui menetlusosaline või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isik keeldub dokumenti vastu võtmast, teeb dokumendi kättetoimetaja dokumendile märke, mille kinnitab oma allkirjaga. Märkega dokument tagastatakse maksuhaldurile ning loetakse menetlusosalisele kättetoimetatuks.

§ 53¹. Kättetoimetamine posti teel

(1) Eestis elavale füüsilisele isikule toimetatakse dokument posti teel kätte rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressil või isiku poolt maksuhaldurile teatatud aadressil. Kui füüsiline isik ei ole oma aadressi muutmisest teatanud, on maksuhalduril õigus saata dokument viimasel talle teada oleval aadressil.

(2) Juriidilisele isikule või asutusele saadetakse dokument registrisse kantud aadressil või menetlusosalise soovil tema poolt maksuhaldurile teatatud aadressil. Juriidilisele isikule või asutusele, keda ei ole registrisse kantud, saadetakse dokument tema poolt maksuhaldurile teatatud aadressil.

(3) Välisriigis elavale või asuval menetlusosalisele toimetatakse dokument kätte tema poolt maksuhaldurile teatatud aadressil posti teel või välisriigi pädeva ametiasutuse kaudu. Kui välisriigis elaval või asuval menetlusosalisel on Eestis püsiv tegevuskoht või esindaja, toimetatakse dokument kätte püsiva tegevuskoha või esindaja aadressil.

(4) Juriidilisele isikule või asutusele registrisse kantud või maksuhaldurile teatatud aadressil lihtsaadetisena saadetud dokument loetakse kättetoimetatuks, kui on möödunud viis päeva selle saatmisest Eesti piires või 30 päeva välisriiki saatmisest. Juriidilisele isikule või asutusele registrisse kantud või maksuhaldurile teatatud aadressil tähtsaadetisena saadetud dokument loetakse kättetoimetatuks, kui postiteenuse osutaja on selle nimetatud aadressil üle andnud või jätnud teate tähtkirja saabumise kohta.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 54. Kättetoimetamine elektrooniliselt

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(1) Dokumendi elektroonilise kättetoimetamisena käsitatakse:

- 1) dokumendi üleslaadimist Maksu- ja Tolliameti e-teenuse keskkonda „e-maksuamet/e-toll” (edaspidi *e-maksuamet*) tingimusel, et dokumendi adressaat on e-maksuameti kasutaja ja ta on teatanud maksuhaldurile oma elektronposti aadressi või mobiiltelefoni numbri;
- 2) dokumendi saatmist dokumendi adressaadi nõusolekul tema elektronposti aadressil, mille dokumendi adressaat on maksuhaldurile teatavaks teinud.

(2) Dokumendi e-maksuametis kättesaadavaks tegemise kohta saadetakse dokumendi adressaadile sellekohane teade tema elektronposti aadressil või lühisõnumiga mobiiltelefoni numbril.

(2¹) Maksukohustuslase taotluse alusel antud automaatse haldusakti ja dokumendi kättetoimetamise ajaks loetakse dokumendi andmise hetk. Maksuhaldur teeb maksukohustuslase taotluse alusel koostatud automaatse haldusakti või dokumendi e-maksuameti kaudu kättesaadavaks viivitamata. Maksukohustuslase nõusolekul kättetoimetamise kohta teadet ei saadeta.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(3) Elektronposti aadressil saadetud dokument loetakse kättetoimetatuks, kui adressaat saadab kinnituse dokumendi kättesaamise kohta. E-maksuametisse üleslaaditud dokument loetakse kättetoimetatuks selle avamisel, dokumendi kättetoimetamise registreerib infosüsteem automaatselt.

(4) Elektrooniliselt kättesaadavaks tehtud dokument toimetatakse kätte ka posti teel, kui:

- 1) dokumendi adressaat seda soovib;
- 2) dokumenti ei ole avatud e-maksuametis viie tööpäeva jooksul selle kättesaadavaks tegemisest arvates;
- 3) maksuhaldur ei ole saanud dokumendi adressaadilt dokumendi kättesaamise kohta kinnitust viie tööpäeva jooksul dokumendi elektronposti aadressil saatmisest arvates.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 55. Kättetoimetamine perioodilise väljaande kaudu

Kui menetlusosalise aadressi kohta puuduvad andmed või kui menetlusosaline ei ela või ei asu registrisse kantud või maksuhaldurile teadaoleval aadressil ja tema tegelik viibimiskoht või tegevuskoht ei ole teada ning dokumenti ei ole muul viisil võimalik kätte toimetada, võib maksuhaldur dokumendi resolutiivosa avaldada ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Dokumendi resolutiivosa loetakse kättetoimetatuks kümne päeva möödumisel selle avaldamisest.

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

4¹. peatükk MAKSUKONTROLL

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 55¹. Maksukontrolli eesmärk

(1) Maksukontrolli eesmärk on käesoleva seaduse ja maksuseaduste täitmise kontrollimine, et selgitada välja kõik maksukohustusega seotud asjaolud, mis võivad maksukohustust suurendada või vähendada.

(2) Maksukontroll võib:

- 1) hõlmata üht või mitut maksu;
- 2) hõlmata üht või mitut maksustamisperioodi;
- 3) olla piiritletud konkreetse asjaolu väljaselgitamise või kontrolliga.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 55². Maksukontrollist teavitamine

(1) Maksukontroll algab maksukohustuslase teavitamisega maksukontrolli alustamisest ja selle ulatusest, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Maksukohustuslast teavitatakse maksukontrolli alustamisel tema õigustest, kohustustest, kontrollitavatest asjaoludest ja kontrollitavast perioodist.

(3) Maksukontrolli ulatuse muutmisel tuleb maksukohustuslast sellest teavitada samas korras nagu maksukontrolli alustamisel.

(4) Kui esineb seadusest tulenev oluline põhjus jätta maksukohustuslasele maksukontrolli alustamisest ette teatamata, tuleb sellest teatada esimesel võimalusel pärast esimest menetlustoimingut.

(5) Maksukontrolli alustamisest teavitamata jätmine on põhjendatud eelkõige siis, kui esineb kahtlus, et maksukontrollist etteteatamise korral võib maksukohustuslane raskendada või takistada maksukontrolli läbiviimist, juurdepääsu oma majandus- või kutsetegevusega seotud ruumidele, andmetele, dokumentidele või esemetele või neid võltsida, kahjustada või hävitada.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 55³. Maksuhalduri toimingud maksukontrolli läbiviimisel

(1) Maksuhalduril on õigus:

- 1) kontrollida kõiki maksustamise seisukohalt tähendust omavaid asjaolusid;
- 2) kontrollida maksude tasumise ja arvestamisega seotud dokumente;
- 3) teha kaupade, materjalide ja muu vara ning tehtud tööde ja osutatud teenuste inventuure ja ülemõõtmisi käesoleva seaduse §-s 72 sätestatud korras;
- 4) saada maksukontrolli läbiviimisel maksukohustuslaselt või tema määratud isikult, teistelt isikutelt ning asutustelt teavet ja seletusi;
- 5) teha muid käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud toiminguid.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti, võib toiminguid teha suulise korralduse alusel.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(3) Maksuhaldur kasutab maksusumma määramise, maksude tasumise õigsuse kontrollimise või õigusrikkumise tõkestamise eesmärgil kõiki tollieeskirjade rakendamiseks seadusega antud õigusi. Euroopa Liidu liikmesriikide (edaspidi *liikmesriik*) vahelise kaubandusega, rahvusvaheliste postisaadetistega ja ühest liikmesriigist teise siirduvate isikutega seoses kasutab maksuhaldur nimetatud õigusi juhul, kui on alust arvata, et maksuseadust ei täideta.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 55⁴. Maksukohustuslase õigused ja kohustused maksukontrolli korral

(1) Maksukohustuslasel on õigus:

- 1) anda seletusi maksukohustusega seotud asjaolude kohta;
- 2) taotleda maksuhalduri ametniku taandamist käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud alustel;
- 3) saada selgitusi, kuidas maksukontrolli käigus tuvastatud asjaolud mõjutavad tema maksukohustust;
- 4) kasutada teisi käesoleva seadusega ettenähtud õigusi.

(2) Maksukohustuslane on kohustatud:

- 1) tagama maksuhaldurile juurdepääsu maksukontrolliga seotud andmetele;
- 2) esitama maksuhaldurile asjasse puutuvaid dokumente ja asju;
- 3) andma maksuhalduri nõudel seletusi;
- 4) tutvustama maksuhaldurile oma raamatupidamissüsteemi ning muid majandusarvestus- ja infosüsteeme.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 55⁵. Maksuhalduri selgitamiskohustus

(1) Maksukontrolli vältel tagab maksuhaldur maksukohustuslase õiguse olla ära kuulatud. Maksukohustuslast teavitatakse võimalusest anda kogu menetluse vältel tuvastatud asjaolude kohta seletusi ning esitada täiendavaid tõendeid.

(2) Maksuhaldur teavitab enne maksukontrolli lõppemist maksukohustuslast menetluse tulemustest. Enne seda võib maksuhaldur läbi viia lõppvestluse, mille käigus on maksuhalduril võimalik esitada täiendavaid ja täpsustavaid küsimusi ning maksukohustuslasel anda seletusi menetlust puudutavate asjaolude kohta.

(3) Kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti, koostab maksuhaldur maksukontrolli tulemuste kindlaksmääramiseks kontrolliakti. Kontrolliaktis tuuakse välja kõik maksukontrolli käigus tuvastatud maksustamise seisukohast tähendust omavad ja õiguslikud asjaolud. Kui maksukontrolli kaasati ekspert või spetsialist, märgitakse kontrolliakti tema osavõtt. Maksukohustuslast teavitatakse võimalusest esitada kontrolliaktis toodud asjaolude kohta vastuväiteid.

(4) Kui maksukontrolli käigus ei tuvastatud maksukohustust muutvaid asjaolusid või kui maksukohustuslane on nõus maksuhalduri menetluse käigus tehtud järelduste ja antud selgitustega, ei pea maksuhaldur kontrolliakti koostama. Sellisel juhul teavitab maksuhaldur maksukohustuslast maksukontrolli lõpetamisest kirjaliku teatega. Kontrolliakti koostamise taotlus tuleb esitada kirjalikus vormis kümne kalendripäeva jooksul maksukontrolli lõpetamise teate kättesaamisest arvates.

(5) Maksukontrolli lõpetamise teadet peetakse võrdväärseks käesoleva seaduse § 95 kohase maksuotsusega ja selle muutmisel või kehtetuks tunnistamisel kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 101–103 sätestatud. [RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

5. peatükk

MAKSUKOHUSTUSLASE

KAASAAITAMISKOHUSTUS MAKSUMENETLUSES

§ 56. Maksukohustuslase kaasaaitamiskohustus

(1) Maksukohustuslane on kohustatud maksuhaldurile teatama kõik talle teadaolevad asjaolud, mis omavad või võivad omada maksustamise seisukohast tähendust.

(2) Maksukohustuslane peab arvestust maksustamise seisukohast tähendust omavate asjaolude kohta, annab seletusi, esitab deklaratsioone ja muid tõendeid ning säilitab neid seadusega ettenähtud tähtaja jooksul. Kui seadus sätestab tõendi kohustusliku liigi, saab maksukohustuslane kasutada tõendamisel ainult seda liiki tõendit.

(3) Maksukohustuslane ei või takistada maksuhaldurit menetlustoimingute sooritamisel.

§ 57. Raamatupidamisarvestuse ja arvestuse pidamise kohustus

(1) Maksukohustuslane peab raamatupidamisarvestust raamatupidamise seaduses sätestatud juhtudel ja korras.

(2) Maksuseaduses võib sätestada juhud, mil:

- 1) maksukohustuslane peab lisaks raamatupidamisarvestusele pidama täiendavat arvestust maksustamise seisukohast tähendust omavate asjaolude kohta (edaspidi *maksuarvestus*);
- 2) raamatupidamisarvestust peab korraldama maksukohustuslane, kellel ei ole selleks raamatupidamise seadusest tulenevat kohustust.

(3) Raamatupidamis- ja maksuarvestust tuleb korraldada nii, et mõistliku aja jooksul on võimalik saada ülevaade tehingute toimumisest ning maksustamise seisukohast tähendust omavatest asjaoludest, sealhulgas tuludest, kuludest, varast ja kohustustest.

(4) Kui raamatupidamis- ja maksuarvestuse dokumendid ei ole eestikeelsed, võib maksuhaldur nõuda vajalike dokumentide tõlget eesti keelde. Kui raamatupidamises või maksuarvestuse pidamises on kasutatud vähelevinud lühendeid, sümboleid ja märksõnu või esineb muid dokumentidest arusaamist raskendavaid asjaolusid, on maksukohustuslane kohustatud esitama lühendite, sümboolite ja märksõnade tähenduste loetelu ja andma vajaduse korral lisaselgitusi.

(5) Maksuarvestuse dokumente ei või muuta viisil, mis ei võimalda nende esialgse sisu, samuti muudatuse tegemise aja kindlakstegemist.

(6) Arvestust võib pidada elektrooniliselt, kui on tagatud arvepidamise tulemusel loodud dokumentide, sealhulgas raamatupidamisregistrite säilimine käesoleva seaduse §-s 58 sätestatud tähtaja jooksul. Elektrooniliste dokumentide konvertimise ja muutmise korral tuleb tagada esialgsete andmete loetavus. Elektroonilist arvestust pidav maksukohustuslane on maksuhalduri nõudmisel kohustatud mõistliku aja jooksul esitama arvestuse tulemusel loodud dokumendid elektrooniliselt. Dokumendid peavad olema loetavad. Elektroonilisel kujul säilitatavaid dokumente peab olema võimalik teisendada loetava kujuga elektrooniliseks andmestikuks kogu §-s 58 sätestatud tähtaja jooksul.

(6¹) Elektroonilisel kujul säilitatavate dokumentide loetava kujuga elektrooniliseks andmestikuks teisendamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. [RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(7) Kui maksukohustuslane on kohustatud välisriigis toimuva majandustegevuse tõttu pidama raamatupidamis- või maksuarvestust välisriigi õigusaktidega sätestatud korras ning välisriigis toimuva majandustegevuse tulemusel tekib maksukohustus Eestis ja raamatupidamisarvestust või muud arvestust on peetud vastava riigi õigusaktidega kehtestatud nõuete kohaselt, võetakse selle tulemusi maksustamisel arvesse.

(8) Käesolevas paragrahvis sätestatud nõuded laienevad ka maksukohustuslasele, kes ei ole seaduse alusel kohustatud raamatupidamis- või maksuarvestust pidama, kuid peab seda vabatahtlikult. [RT I 2005, 25, 193- jõust. 01.07.2005]

§ 58. Dokumentide säilitamise kohustus

Kui seadus ei sätesta teist tähtaega, on maksukohustuslane kohustatud säilitama tehingute ja väljamaksetega seotud ning muid maksustamise seisukohast tähendust omavaid dokumente vähemalt seitsme aasta jooksul dokumendi koostamisele või saamisele, toimiku või dokumentide kogumiku puhul viimase sissekande tegemisele järgneva aasta 1. jaanuarist arvates.

6. peatükk TÕENDID

§ 59. Tõendite kogumine

(1) Tõendid maksumenetluses on kõik asjas kogutud andmed, sealhulgas maksukohustuslaselt, kolmandalt isikult, riigi-, valla- või linnaasutusest saadud teave, dokumendid, asjad, vaatluse teel tuvastatud asjaolud ning eksperdiarvamus. Maksuhaldur otsustab, lähtudes talle seadusega pandud ülesannetest ning kaalutlusõigusest, milliseid tõendeid ta peab vajalikuks konkreetses asjas koguda.

(1¹) Riiklike maksude maksuhalduril on maksuseaduste ja käesoleva seaduse rikkumise ohu hindamiseks ja analüüsiks ning tulumaksuseaduse § 8 tähenduses seotud isikute tuvastamiseks õigus saada põhjendatud taotluse alusel riigi andmekogust tasuta andmeid isikute omandis või valduses oleva vara ja varaga seotud isikute kohta, isikute majandustegevuse ning sellega seotud kaupade ja teenuste olemuse ja logistika kohta. Andmekogu haldaja teavitab riiklike maksude maksuhaldurit asjaoludest, mis teevad taotluse täitmise võimatuks või mille tõttu on vaja taotluse täitmise tähtaega pikendada.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) [Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(3) [Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 60. Teabe nõudmine maksukohustuslaselt

(1) Maksuhalduril on õigus saada maksumenetluses tähendust omavate asjaolude väljaselgitamiseks maksukohustuslaselt või tema esindajalt suulist või kirjalikku teavet. Vajaduse korral võib maksuhaldur kohustada maksukohustuslast või tema esindajat teabe andmiseks ilmuma maksuhalduri poolt määratud ajal maksuhalduri ametiruumidesse.

(2) Isiku ametiasutusse kutsumiseks annab maksuhaldur käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud nõuetele vastava kirjaliku korralduse, kuhu on märgitud maksukohustuslase ilmumise koht ja aeg koos selgitusega, mis asjus isik välja kutsutakse. Vajaduse korral antakse kirjalik korraldus ka muudel teabe nõudmise juhtudel.

(3) Kui maksukohustuslase volitatud esindaja ei anna teavet või tema poolt antud teave on vastuoluline või ebapiisav, on maksuhalduril õigus pöörduda teabe saamiseks maksukohustuslase poole.

(4) Suulised seletused protokollitakse ning protokollile võetakse seletuste andja allkiri. Allakirjutamisest keeldumise kohta tehakse protokollile märge. Vajaduse korral selgitab maksuhaldur maksukohustuslasele tema õigusi ja kohustusi, selgitamise kohta tehakse protokollile märge.

(5) Riiklike maksude maksuhaldurile elektrooniliselt esitatav dokument peab vastama käesoleva seaduse § 45¹ alusel antud valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõuetele. Kui dokument esitatakse elektrooniliselt, on maksuhalduril õigus vajaduse korral nõuda hilisemat dokumendi paberil esitamist.
[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik võib taotleda korralduses antud kohustuse täitmise tähtaja pikendamist vastavalt §-le 50.

§ 61. Teabe nõudmine kolmandatelt isikutelt

(1) Maksuhalduril on õigus nõuda kolmandatelt isikutelt, sealhulgas krediidasutustelt, teavet maksumenetluses tähendust omavate asjaolude kindlakstegemiseks. Eelnimetatud isikud on kohustatud andmeid esitama, välja arvatud juhul, kui neil on seaduse alusel õigus tõendite ja andmete esitamisest keelduda. Vajaduse korral võib maksuhaldur kohustada kolmandat isikut teabe andmiseks ilmuma maksuhalduri poolt määratud ajal maksuhalduri ametiruumidesse.

(2) Enne kolmandalt isikult teabe nõudmist tuleb teabe saamiseks pöörduda maksukohustuslase poole, välja arvatud juhul, kui maksuhalduril puuduvad andmed maksukohustuslase elu- või asukoha kohta, maksukohustuslane ei ole maksuhaldurile teadaoleval aadressil kättesaadav või takistab maksumenetluses tähendust omavate asjaolude väljaselgitamist ning käesoleva seaduse § 72 lõike 5 punktis 6 sätestatud juhul.
[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.07.2007]

(3) Kolmandalt isikult teabe nõudmiseks annab maksuhaldur käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud nõuetele vastava korralduse, kuhu märgitakse ka selle maksukohustuslase nimi või muud identifitseerimist võimaldavad andmed, kelle maksuasjaga seoses teavet kogutakse, ning kolmanda isiku poole pöördumise põhjus. Kui isikut kohustatakse ütluste andmiseks maksuhalduri juurde ilmuma, märgitakse korraldusse ka ilmumise aeg ja koht. Isik võib taotleda korralduses antud kohustuse täitmise tähtaja pikendamist vastavalt käesoleva seaduse §-s 50 sätestatule.

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3¹) Elektroonilise arestimissüsteemi kaudu teabe nõudmiseks esitab maksuhaldur käesoleva seaduse §-s 46¹ sätestatud nõuetele vastava korralduse.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(4) Suulised ütlused protokollitakse vastavalt käesoleva seaduse § 60 lõikes 4 sätestatule.

§ 62. Asjade ja dokumentide esitamine

(1) Maksuhalduril on õigus nõuda maksumenetluses tähendust omavate asjaolude kindlakstegemiseks maksukohustuslaselt või kolmandalt isikult tema valduses olevate asjade ja esitajaväärtpaberite ettenäitamist ning dokumentide esitamist. Kolmandatelt isikutelt asjade ja dokumentide nõudmise korral kehtib käesoleva seaduse § 61 lõikes 2 sätestatud piirang.

(2) Maksuhalduril on õigus nõuda maksukohustuslaselt sularaha ettenäitamist, kui see on vajalik maksumenetluses tähendust omavate asjaolude väljaselgitamiseks. Raha näidatakse ette selle asukohas.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid ja asjad esitatakse või näidatakse ette maksuhalduri ametiruumides, välja arvatud juhul, kui:

- 1) asjade või dokumentide vaatlemiseks või kontrollimiseks nende asukohas on saadud haldusakti adressaadi nõusolek või
- 2) maksuhaldur kohustab haldusakti adressaati esitama dokumendid posti teel, kui see ei põhjusta haldusakti adressaadile ülemääraseid kulutusi või
- 3) dokumentide või asjade maksuhalduri ametiruumidesse toimetamine on võimatu või võib põhjustada haldusakti adressaadile ülemääraseid ebamugavusi või kulutusi
- 4) maksuhaldur kohustab haldusakti adressaati esitama elektroonilisel kujul säilitatavaid dokumente elektrooniliselt.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud kohustuse kohta antakse kirjalik korraldus:

- 1) kui nõue on adresseeritud kolmandale isikule või
- 2) kui adressaat või tema esindaja kutsutakse kohustuse täitmiseks maksuhalduri ametiruumidesse või
- 3) kui maksukohustuslane ei ole varasemat nõuet täitnud või
- 4) muudel juhtudel, kui maksuhaldur peab seda vajalikuks.

(5) Isik võib taotleda korralduses antud kohustuse täitmise tähtaja pikendamist vastavalt käesoleva seaduse §-s 50 sätestatule.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud korralduse andmisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 61 lõikes 3 sätestatut. Käesoleva paragrahvi alusel maksuhaldurile dokumentide elektrooniliselt esitamisele laieneb käesoleva seaduse § 60 lõikes 5 sätestatu.

[RT I 2005, 25, 193- jõust. 01.07.2005]

§ 63. Teabe nõudmine riigi-, valla- ja linnaasutustelt ning riigi andmekogu vastutavalt ja volitatud töötlejalt

(1) Maksuhalduril on õigus nõuda riigi-, valla- või linnaasutuselt maksumenetluses tähendust omavat teavet, sealhulgas dokumentide esitamist ning asjade ettenäitamist. Eelnimetatud asutused on kohustatud maksuhalduri taotluse täitma, välja arvatud juhul, kui neil on seaduse alusel õigus tõendite ja andmete esitamisest keelduda.

(2) Riiklike maksude maksuhalduril on õigus saada tasuta riigi andmekogu vastutavalt või volitatud töötlejalt taotluses näidatud perioodil maksustamise seisukohast tähendust omavaid tehinguid sooritanud isikute identifitseerimist võimaldavaid andmeid (ees- ja perekonnanime või ärinime; isiku- või registrikoodi; isikukoodi puudumisel sünnikuupäeva, -kuud ja -aastat) ning nende poolt sooritatud tehingute andmeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutused on kohustatud maksuhaldurile teatama asjaoludest, mis teevad teabe, asjade või dokumentide esitamise nõude täitmise võimatuks või mille tõttu on vaja taotluse täitmise tähtaega pikendada. Tähtaega pikendatakse vastavalt käesoleva seaduse §-le 50.

(4) Riigi-, valla- ja linnaasutus on kohustatud esitama maksuhaldurile deklaratsioonid ja muud dokumendid elektrooniliselt. [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab riigi-, valla- ja linnaasutuste poolt elektrooniliselt esitatavate deklaratsioonide ja muude dokumentide nimekirja. [RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

§ 64. Teabe andmisest ja tõendite esitamisest keeldumise õigus

(1) Käesoleva seaduse §-de 60–63 alusel teabe andmisest ja tõendite esitamisest on õigus keelduda:

- 1) advokaadil asjaolude kohta, mis said temale teatavaks seoses õigusabi andmisega;
- 2) arstil, notaril, patendivolinikul ja vaimulikul temale seoses kutse- või ametitegevusega teatavaks saanud andmete kohta;
- 3) riikliku statistilise vaatluse korraldajal ja seda läbiviinud ametnikul talle seoses vaatlusega teatavaks saanud andmete kohta;
- 4) audiitoril ja audiitori kutsetegevusega seotud isikul vastavalt audiitortegevuse seaduses sätestatule;
- 5) maksukohustuslase abikaasal, otsejoones sugulasel, õel või vennal, õe või venna alanejal sugulasel, abikaasa otsejoones sugulasel, abikaasa õel või vennal, välja arvatud juhul, kui ta peab antud asjas teavet andma ja dokumente esitama seoses enda maksukohustusega;
- 6) isikul küsimustes, millele vastamine tähendaks enda või käesoleva lõike punktis 5 nimetatud isiku õigusrikkumises süüditunnistamist;
- 7) kui teabe andmine või tõendite esitamine rikuks posti, telegraafi, telefoni või muul üldkasutataval teel edastatavate sõnumite saladust või riigisaladuse või salastatud välisteabe hoidmise kohustust.

[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

(2) Tööülesannete täitmisega teatavaks saanud asjaolude suhtes on teabe andmisest keeldumise õigus ka käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud isikuid nende ameti- ja kutsetegevuses abistavatel isikutel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud isikutelt ütluste, dokumentide või asitõendite esitamise või ettenäitamise nõudmise korral tuleb neid kirjalikult või suuliselt teavitada õigusest kohustuse täitmisest keelduda. Suulise teavitamise kohta võetakse isikult allkiri.

§ 65. Dokumentidest ärakirjade tegemine, dokumentide ja asjade äravõtmine

(1) Maksuhaldur võib teha talle menetlusosalise poolt esitatud dokumentidest ärakirju ja väljavõtteid ning nende õigsust ametlikult kinnitada. Ametlik kinnitamine toimub vastavalt haldusmenetluse seaduses sätestatule.

(2) Maksuhaldur võib talle esitatud dokumendid ja asjad ära võtta, kui:

- 1) neid on vaja maksuasja lahendamiseks ning maksuhalduril on põhjendatult alus kahtlustada, et hiljem ei ole need tõendid talle kättesaadavad või
- 2) see on vajalik dokumentidest väljavõtete või ärakirjade tegemiseks või
- 3) dokumendid ja asjad viitavad arvatavalt toimepandud õigusrikkumisele.

(3) Dokumentide äravõtmise kohta koostatakse protokoll, kuhu märgitakse dokumentide nimetused ja arv, toimikute äravõtmise korral ka lehekülgede arv. Asjade äravõtmise kohta koostatakse protokoll, kuhu märgitakse äravõetud asjade tunnused ja arv. Protokollid allkirjastavad protokollide koostaja ning toimingus osalenud isikud. Kui menetlusosaline keeldub protokollile alla kirjutamast, tehakse protokoll selle kohta märke. Protokoll koostatakse kahes eksemplaris, millest üks antakse menetlusosalisele, kellelt asjad või dokumendid ära võeti.

(4) Dokumente ei võeta ära käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud juhtudel, kui menetlusosaline vaidleb sellele vastu ning kannab dokumentidest ärakirjade või väljavõtete tegemise kulud. Ärakirjade ja väljavõtete õigsust kinnitatakse vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule ning kinnitusmärke juurde võetakse menetlusosalise allkiri. Kui kinnitatud ärakirjade või väljavõtete maht on suur, koostatakse protokoll, kuhu märgitakse dokumentide loetelu, millest tehti ärakirju või väljavõtteid. Protokollid allkirjastavad maksuhalduri ametnik ja menetlusosaline.

§ 66. Kulude hüvitamine kolmandale isikule

(1) Kolmandale isikule hüvitatakse tema taotlusel käesoleva seaduse §-des 61 ja 62 sätestatud väljaspool tema elukohta kohustuste täitmisega kaasnenud dokumentaalselt tõestatud sõidukulud, majutuskulud ja saamata jäänud keskmine palk. Ärakirjade või väljavõtete tegemise eest tasub maksuhaldur talle esitatud arve alusel kuni 0,20 eurot iga paberilehekülje eest alates 21. leheküljest. [RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(2) Maksuhalduril on õigus nõuda sisse kolmandale isikule kulude hüvitamiseks makstud summa maksukohustuslaselt, kui maksukohustuslane:

- 1) ei täitnud maksuhalduri korraldust, milles nõuti sellesamas asjas teabe, asjade või dokumentide esitamist või
- 2) ei olnud kättesaadav oma elu- või asukohas või muul maksuhaldurile teatatud aadressil või
- 3) hoidis menetlusest kõrvale või
- 4) takistas muul viisil maksumenetluses tähendust omavate asjaolude väljaselgitamist.

(3) Maksuhalduril ei ole õigust nõuda kolmanda isiku kulude hüvitamist maksukohustuslaselt, kui ta pöördus kolmanda isiku poole, andmata maksukohustuslasele võimalust teabe esitamiseks, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2–4 nimetatud juhtudel.

(4) Maksuhaldur esitab maksukohustuslasele kulude tasumise nõude korraldusega, määrab selles tasumise tähtaja ja teeb hoiatuse, et kulude tähtpäevaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 esimeses lauses nimetatud kulud hüvitatakse [Vabariigi Valitsuse](#)määrusega kehtestatud suuruses ja korras.

§ 67. Sunniraha teabe, asjade ja dokumentide esitamata jätmise eest

(1) Maksuhaldur võib käesoleva seaduse §-des 60–62 sätestatud kohustuste täitmise tähtaja määramisel teha hoiatuse (§ 136), et kohustuse tähtjaks täitmata jätmise korral võidakse rakendada sunniraha. Maksuhaldur võib sunniraha rakendamise hoiatuse teha ka maksukohustuslasele, kes ei ole täitnud maksuseadusest tulenevat aruannete või muude dokumentide esitamise kohustust.

(2) Kui isik ei täida talle haldusaktiga pandud kohustust hoiatuses märgitud tähtpäevaks, peab ta tasuma hoiatuses märgitud sunniraha. Maksuhaldur esitab kohustatud isikule sunniraha tasumise nõude korraldusega, määrab selles tasumise tähtaja ning teeb hoiatuse, et sunniraha tähtjaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

(3) Sellesama kohustuse täitmisele sundimiseks ei või sunniraha esimesel korral ületada 640 eurot, teisel korral 2000 eurot. Sellesama kohustuse täitmisele sundimiseks kasutatav sunniraha ei või ületada kokku 2640 eurot. [RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 68. Ekspertiisi kaasamine

(1) Maksuhaldur võib oma algatusel või maksukohustuslase taotlusel menetluse kaasata ekspertiisi. Ekspertiisi nimi tehakse menetlusosalisele teatavaks enne ekspertiisi kaasamist, välja arvatud juhul, kui on vajalik asja kiire menetlemine.

(2) Käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud aluste ilmnmisel on ekspert kohustatud ennast taandama. Samadel alustel võib taotleda ekspertiisi taandamist menetlusosaline. Taotlus tuleb esitada viie tööpäeva jooksul ekspertiisi isiku teadasaamise päevast arvates. Pärast seda on taandamine lubatav ainult siis, kui on tõendatud, et taotluse tähtaegne esitamine ei olnud võimalik. Maksuhaldur otsustab taandamise viie tööpäeva jooksul taotluse või enesetaanduse esitamisest arvates.

(3) Ekspert esitab oma arvamuse kirjalikult. Kui maksuhaldur peab seda vajalikuks, kutsutakse ekspert menetlustoimingute juurde ning sellisel juhul võib ekspert esitada arvamuse suuliselt. Suuliselt esitatud arvamus protokollitakse menetlustoimingu protokollis ja sellele võetakse ekspertiisi allkiri. Menetlusosalisel on õigus esitada ekspertiisile küsimusi.

(4) Ekspertiisil on õigus tutvuda oma ülesannete täitmiseks vajalike materjalidega ja teha ettepanekuid nende täiendamiseks. Ekspert on kohustatud hoidma talle kohustuste täitmise teatavaks saanud maksusaladust (§ 26). Ekspertiisile selgitatakse maksusaladuse hoidmise kohustust ja selgitamise kohta võetakse allkiri.

§ 69. Ekspertiisiga seotud kulude hüvitamine

(1) Ekspertiisi taotlusel hüvitatakse talle väljaspool elukohta kohustuste täitmise kaasnenud dokumentaalselt tõendatud sõidu- ja majutuskulud ning makstakse tasu tehtud ekspertiisi eest.

(2) Maksuhalduri algatusel tehtud ekspertiisi kulud katab maksuhaldur.

(3) Menetlusosalise taotlusel ja maksuhalduri kulul tehtud ekspertiisi kulud katab isik, kelle taotlusel ekspert kaasati. Maksuhaldur esitab maksukohustuslasele kulude tasumise nõude korraldusega, määrab selles tasumise tähtaja ning teeb hoiatuse, et kulude tähtjaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulud hüvitatakse [Vabariigi Valitsuse](#)määrusega kehtestatud suuruses ja korras.

§ 70. Mõõturid ja tõkendid

(1) Maksuhalduril on maksusumma määramise, maksude tasumise õigsuse kontrollimise või õigusrikkumise tõkestamise eesmärgil õigus nõuda maksukohustuslaselt:

1) mahutile, hoidlale või seadmele mõõtuuri paigaldamist;

2) mahuti, hoidla, seadme, samuti hasartmängu korraldamiseks kasutatava mänguinventari plommimist või pitseerimist;

3) territooriumi või selle osa sulgemist;

4) sularahaarvelduste jälgimist võimaldavate seadmete, sealhulgas kassaaparaadi paigaldamist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 või 4 nimetatud mõõturi või seadme paigaldamist võib nõuda, kui maksukohustuslane ei ole täitnud talle seadusega pandud vastava mõõturi või seadme paigaldamise kohustust.

(3) Maksuhaldur võib määrata ametniku, kellel on õigus üldisel tööajal või ettevõtte tööajal viibida maksuhalduri määratud tähtaja jooksul maksukohustuslase tegevuskohas mõõturi või seadme kasutamise kontrollimise eesmärgil.

(4) Mõõturi või sularahaarvelduste jälgimist võimaldava seadme paigaldamise, selle kasutamise kontrollimise, samuti tõkendi kohaldamise korraldus vormistatakse kirjalikult.

(5) Tökend kõrvaldatakse hiljemalt tõkendi kohaldamise põhjuse kõrvaldamisele või äralangemisele järgneval tööpäeval.

(6) Maksuhaldur on kohustatud hüvitama otsese kahju, mis tekkis käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 või 3 sätestatud tegevuse tagajärjel, kui seejuures ei tuvastatud seaduserikkumist maksumaksja poolt või kui tõkendit ei kõrvaldatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 ettenähtud tähtaja jooksul.

§ 71. Asendustäitmine

(1) Maksuhaldur võib käesoleva seaduse §-s 70 nimetatud kohustuse täitmise tähtaja määramisel teha hoiatuse (§ 136), et kohustuse tähtpäevaks täitmata jätmise korral rakendatakse asendustäitmist. Isikule tehakse hoiatuses teatavaks ka asendustäitmise kulude arvatav suurus ning viidatakse sätetele, mille alusel nõutakse sisse asendustäitmise kulud.

(2) Kui maksukohustuslane ei ole määratud tähtaja jooksul täitnud käesoleva seaduse § 70 lõikes 1 sätestatud kohustust või kui see on vajalik õigusrikkumise tõkestamiseks, sooritab maksuhaldur ise vajaliku toimingu või kasutab selleks kolmanda isiku või riigi-, valla- või linnaasutuse abi. Toimingu kulud katab kohustuse täitmata jätnud isik, kui talle oli kätte toimetatud sellekohane kirjalik hoiatus. Maksuhaldur esitab isikule kulude tasumise nõude korraldusega, määrab selles tasumise tähtaja ning teeb hoiatuse, et kulude tähtajaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

(3) Isiku nõudmisel, kelle suhtes sunnivahendit rakendatakse, esitab asendustäitmist läbiviiv ametiisik ametitõendi ja täitekorralduse. Kolmas isik esitab asendustäitmise läbiviimiseks talle maksuhalduri poolt antud täitekorralduse.

(4) Asendustäitmist läbiviiv isik või asutus koostab toimingu kohta kirjaliku protokoll.

§ 72. Vaatlus ja muud menetlustoimingud

(1) Maksuhalduri ametnikul on õigus vaatluse läbiviimiseks siseneda maatükile, ehitisse ja ruumi, kus toimub maksukohustuslase majandus- või kutsetegevus. Maksuhalduri ametnikul on õigus vaadelda ka maksukohustuslase majandus- või kutsetegevusega seotud vallasasja, mis ei asu maksukohustuslase majandus- või kutsetegevuse toimumise kohas. Maksuhalduri ametnikul ei ole õigust teha vaatluse käigus läbiotsimist, avada lukustatud ruume või panipaiku ega siseneda eluruumi selles elavate isikute tahte vastaselt, seda ka juhul, kui neis toimub isiku majandus- või kutsetegevus.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) Maksuhalduri ametnikul on õigus vaadelda kolmanda isiku omandis või valduses olevat vara, sealhulgas kinnisasju, ehitisi, laevu ja sõidukeid ning vallasvara, kui vaatlus ei kujuta endast selle isiku tahte vastast eluruumi või valdusesse sisenemist ja selle läbiotsimist.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud vaatluse läbiviimisest teatatakse ette sellise aja jooksul, mis võimaldab maksukohustuslasel kavandatava toimingu suhtes seisukohta võtta. Vaatluse läbiviimisest ei teatata ette kiireloomulistel juhtudel või kui ette teatamine võib ohustada vaatluse eesmärgi täitmist. Vaatluse läbiviimisest ei teatata ette ka juhul, kui maksuhalduril ei õnnestunud vara omaniku või valdaja elu- või asukohta kindlaks teha. Vaatluse läbiviimiseks esitatakse maksukohustuslasele või tema esindajale kirjalik korraldus, kuhu on märgitud ka vaatluse eesmärk. Kui vaatluse läbiviimiseks ei esitatud kirjalikku korraldust, on maksukohustuslasel õigus nõuda tagantjärele vaatluse kirjalikku põhjendamist.
[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(4) Vaatlus maksukohustuslase majandus- või kutsetegevuse toimumise kohas viiakse läbi ettevõtte tööajal või üldisel tööajal. Vaatluse käik ja vaatlusega tuvastatud asjaolud protokollitakse.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(4¹) Vaatluse juures viibivale menetlusosalisele tutvustatakse viivitamata tema õigusi ja kohustusi suuliselt või kirjalikult lihtsas ja arusaadavas keeles. Õiguste ja kohustuste selgitamise kohta võetakse protokollis menetlusosalise allkiri.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(5) Vaatluse läbiviimiseks on maksuhalduri ametnikul õigus:

- 1) kaasata spetsialiste ja eksperte;
- 2) teha käesoleva seaduse §-s 65 sätestatud korras dokumentidest väljavõtteid või ärakirju;
- 3) fotograferida või muul viisil jäädvustada vaadeldavat territooriumi või asju;
- 4) teha kaupade, materjalide ja muu vara inventuure ja ülemõõtmisi, samuti koostada vaadeldavate territooriumide või ehitiste plaane või skeeme;
- 5) võtta ära dokumente ja asju vastavalt käesoleva seaduse §-s 65 sätestatule;
- 6) nõuda vaadeldaval maatükil või vaadeldavas ehitises või ruumis viibivatelt isikutelt teavet maksukohustuslase majandus- või kutsetegevuse kohta vaatluse eesmärgiga piiratud ulatuses. Ütlused protokollitakse käesoleva seaduse § 60 lõikes 4 sätestatud korras.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.07.2007]

(6) Maksuhalduri ametnikul on õigus võtta mootorikütusena kasutatava kütuse erimärgistatuse kindlakstegemiseks sõidukite kütusepaakidest ja mujalt kütusesüsteemist proove. Toimingute tulemused protokollitakse.

(7) Maksuhalduril on õigus kaasata spetsialiste vaatlusesse ja muudesse menetlustoimingutesse, kui nende läbiviimiseks on vaja eriteadmistega isiku abi. Spetsialisti osavõtu kohta tehakse märges menetlustoimingu protokollis. Spetsialistile laieneb käesoleva seaduse § 68 lõikes 4 sätestatu.

§ 72¹. Isikusamasuse tuvastamine

(1) Maksuhaldur võib isiku teadmisel tema kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel tuvastada tema isikusamasuse korrakaitse seaduse tähenduses.

(2) Maksuhalduri ametnikul on isikusamasuse tuvastamiseks õigus peatada isik, nõuda temalt isikut tõendava dokumendi esitamist ja saada isikusamasuse tuvastamist võimaldavaid ütlusi.

(3) Maksuhalduri ametnik võib isikusamasuse tuvastamisel nõuda isikult erioõigust tõendava dokumendi esitamist, kui õigusakti kohaselt on isik kohustatud sellist dokumenti kaasas kandma.

(4) Maksuhalduri ametnik võib dokumendile kantud või isiku antud andmete õigsust kontrollida rahvastikuregistrist või muust Euroopa Liidu õigusakti või seaduse alusel loodud andmekogust.

(5) Isikusamasuse tuvastamisel on maksuhalduri ametnikul õigus kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu. Maksuhalduri ametnikul on isikusamasuse tuvastamisel õigus kasutada füüsilist jõudu, kui see muu haldussunnivahendiga ei ole võimalik.

(6) Enne vahetu sunni kohaldamist on maksuhalduri ametnik kohustatud hoiatama isikut, kelle suhtes ta kavatseb vahetut sundi kohaldada.

(7) Vahetu sunni kohaldamine protokollitakse haldusmenetluse seaduse §-s 18 sätestatud alustel ja korras. Protokollis märgitakse lisaks haldusmenetluse seaduses sätestatud andmetele kohaldatud vahetu sunni vahend, sunnivahendit kohaldanud ametiisik ja isik, kelle suhtes vahetut sundi kohaldati.

(8) Isikule, kelle suhtes vahetut sundi kohaldati, antakse tema nõudmisel esimesel võimalusel protokollis ära kirja.

[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

7. peatükk REVISJON

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 73. Revisjoni eesmärk ja ulatus

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 74. Pädevus

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 75. Revisjonist etteteatamine

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 76. Revisjoni algus

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 77. Revisjoni aeg ja koht

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 78. Maksukohustuslase õigused ja kohustused revisjoni ajal

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 79. Seletuste võtmine, dokumentide ja asjade kontrollimine, äravõtmine ja muud toimingud

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 80. Revisjoni lõppvestlus

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 81. Revisjoniakt

[Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

7¹. peatükk PÄRING SIDEEETEVÕTJALE, JÄLITUSTOIMINGUD JA SALAJANE KOOSTÖÖ

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 81¹. Päringu tegemine sideettevõtjale

(1) Maksu- ja Tolliamet võib teha päringu elektroonilise side ettevõtjale kriminaalmenetluse seadustiku § 126²lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud alusel ning kriminaalmenetluse seadustiku § 126²lõike 3 punktides 1 ja 2 nimetatud isikute suhtes järgmiste andmete saamiseks:

- 1) elektroonilise side võrgus kasutatavate identifitseerimistunnustega seotud lõppkasutaja tuvastamiseks vajalikud andmed, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed;
- 2) elektroonilise side ettevõtjale elektroonilise side seaduse § 111¹lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmed, mida ei ole nimetatud käesoleva lõike punktis 1.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud päringu tegemiseks annab loa prokuratuur. Päringu tegemise loas märgitakse kuupäevalise täpsusega ajavahemik, mille kohta andmete nõudmine on lubatud.
[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 81². Andmete kogumine isiku jälitusteabele juurdepääsu ja teenistusse võtmise otsustamiseks

(1) Maksu- ja Tolliamet võib isiku kirjalikul nõusolekul koguda tema kohta isikuandmeid kriminaalmenetluse seadustiku § 126³lõikes 1 nimetatud jälitustoiminguga ning päringuga sideettevõtjale elektroonilise side seaduse § 111¹lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete kohta, kui see on vajalik selleks, et otsustada isiku juurdepääsu jälitusteabele või isiku teenistusse võtmine Maksu- ja Tolliametisse.

(2) Isikut teavitatakse tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud toimingute tegemisest pärast otsuse tegemist ning talle tutvustatakse toiminguga kogutud andmeid tema soovil.
[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 81³. Salajane koostöö ja konspiratsioonivõtted

(1) Maksu- ja Tolliametil on õigus jälitustoimingute tegemiseks, nende tegemise tagamiseks või teabe kogumiseks kaasata isikuid salajasele koostööle ja kasutada variisikuid, samuti kasutada konspiratsioonivõtteid politsei ja piirivalve seaduses sätestatud tingimustel.

(2) Isiku kaasamiseks annab kirjaliku loa Maksu- ja Tolliameti juht või tema määratud ametnik.

(3) Variisiku kasutamiseks annab kirjaliku loa Maksu- ja Tolliameti juht.

(4) Konspiratsioonivõtte teostamiseks vajaliku dokumendi annab välja ning vajaliku muudatuse andmekogus või registris teeb Maksu- ja Tolliameti juhi või tema volitatud ametniku põhjendatud taotluse alusel haldusorgan või juriidiline isik, kelle pädevuses on vastavat liiki dokumendi väljaandmine või andmekogus või registris muudatuse tegemine.

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

8. peatükk MAKSUDEKLARATSIOON JA MAKSU MÄÄRAMINE

1. jagu Üldsätted

§ 82. Maksukohustuslase esitatud andmete tõenduslik jõud

Maksuhaldur lähtub maksukohustuse täitmise kontrollimisel ja maksu määramisel eelkõige maksukohustuslase esitatud maksudeklaratsioonidest (§ 85 lõige 1), maksukohustuslase raamatupidamisarvestusest ja muust tema poolt enda tegevuse kohta peetud arvestusest. Kui maksuhalduril tekib kahtlus maksukohustuslase esitatud andmete õigsuses, kogub ta täiendavaid tõendeid.

§ 83. Tühiste tehingute arvestamine maksustamisel

(1) Seaduse või heade kommetega vastuolus olevat tehingut maksustatakse võrdväärselt õiguspärase tehinguga. Seadusvastase tegevuse tagajärjed toovad kaasa samasuguse maksukohustuse, nagu see oleks tekkinud majandusliku sisu poolest sarnase õiguspärase tegevuse tagajärjel.

(2) Tehingu või toimingu vastuolu seaduse või heade kommetega võib kaasa tuua maksukohustuse suurenemise, kui nii on seadusega sätestatud.

(3) Tehingu tühisust ei võeta maksustamisel arvesse, kui pooled ei tagasta tühise tehingu läbi saadut või ei taasta muul viisil tehingu tegemisele eelnenud olukorda.

(4) Näilikku tehingut ei võeta maksustamisel arvesse. Kui näilik tehing tehakse teise tehingu varjamiseks, kohaldatakse maksustamisel varjatud tehingu kohta käivaid sätteid.
[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

§ 84. Maksudest kõrvalehoidumise eesmärgil tehtavad tehingud ja toimingud

Kui tehingu või toimingu sisust ilmneb, et see on tehtud maksudest kõrvalehoidumise eesmärgil, kohaldatakse maksustamisel sellise tehingu või toimingu tingimusi, mis vastavad tehingu või toimingu tegelikule majanduslikule sisule.

2. jagu Maksudeklaratsioon

§ 85. Maksudeklaratsioon

(1) Maksudeklaratsioon (edaspidi *deklaratsioon*) on tulu-, käibe-, aktsiisi-, tolli-, sotsiaalmaksu- ja hasartmängumaksudeklaratsioon, maksuaruanne või muu maksuhaldurile esitatav maksu arvutamise dokument, mille esitamise kohustus tuleneb seadusest.

(2) Deklaratsioonile lisatakse dokumendid, mille esitamine on ette nähtud seaduse või määrusega.

(3) Maksuhalduril on õigus teha deklaratsiooni esitamise kohta meeldetuletusi, samuti anda korraldusi deklaratsiooni esitamiseks.

(4) Deklaratsiooni esitaja on kohustatud esitama talle teadaolevalt õigeid andmeid ning andmete õigsust kirjalikult kinnitama.

(5) Deklaratsioon pärandvara hulka kuuluvate käesolevast seadusest, maksuseadusest ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud seadustest tulenevate kohustuste kohta esitatakse pärandaja maksuarvestuse raames.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 86. Deklaratsioonide esitamine ja vastuvõtmine

(1) Deklaratsioon saadetakse posti teel, elektroonilisel andmekandjal või elektroonilist andmesidet kasutades või antakse üle maksuhalduri ametiruumides või muus maksuhalduri määratud kohas. Maksukohustuslane võib valida deklaratsiooni esitamise viisi, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.
[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(2) Seaduse või määrusega võib ette näha juhud, mil deklaratsiooni vastuvõtmise kohta tuleb anda tõend või teha deklaratsioonile märge selle vastuvõtmise kohta.

§ 87. Deklaratsiooni allkirjastamine

(1) Deklaratsioonile kirjutab alla maksukohustuslane, tema seaduslik esindaja või volitatud esindaja. Piiratud teovõimega isiku eest kirjutab deklaratsioonile alla tema seaduslik esindaja või eestkostja.

(2) Füüsilise isiku volitatud esindaja võib deklaratsioonile alla kirjutada tollialastes õigusaktides sätestatud juhtudel, samuti juhul, kui isik ei ole võimeline haiguse või välismaal viibimise tõttu deklaratsioonile alla kirjutama. Maksuhalduril on õigus nõuda volitatud esindajalt selle tõendamist, et füüsiline isik ei saa ühel eelnimetatud põhjustest oma kohustusi täita. Maksuhaldur võib nõuda deklaratsiooni allkirjastamist esindatava poolt pärast allkirjastamist takistavate asjaolude äralangemist.

[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(3) Kui kirjalikule deklaratsioonile kirjutab alla volitatud esindaja, esitatakse maksuhaldurile ka volitust tõendav dokument, kui seda ei ole varem esitatud.

(4) Deklaratsiooni esitamise korral elektroonilist andmesidet kasutades peab elektrooniline allkiri olema antud viisil, mis võimaldab tuvastada deklaratsiooni esitanud isikut ja allkirja andmise aega. E-allkiri antakse e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduses sätestatud tingimustel ja korras. E-allkirja ei lisata, kui deklaratsioon on esitatud e-maksuameti kaudu ja maksuhaldur on deklaratsiooni esitaja turvalisel viisil tuvastanud.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

§ 88. Maksusumma arvutamine

(1) Maksukohustuslane arvutab deklaratsiooni alusel tasumisele kuuluva maksusumma. Maksuhalduril on õigus maksukohustuslase arvutatud summat kontrollida ning vajaduse korral määrata maksusumma käesoleva seaduse §-s 98 sätestatud tähtaja jooksul.

(2) Kui seaduse või määrusega on nii ette nähtud, arvutab deklaratsiooni alusel tasumisele kuuluva maksusumma maksuhaldur ning saadab tasumisele kuuluva summa kohta maksuteate. Maksuteade on käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud nõuetele vastav haldusakt, mis saadetakse maksukohustuslasele hiljemalt 30 päeva enne maksu tasumise tähtpäeva. Maksuteadet ei väljastata, kui maksusumma on väiksem kui 10 eurot. Maksuhaldur võib väljastada maksuteate ka pärast deklaratsiooni esitamise tähtpäeva esitatud deklaratsiooni alusel arvutatud maksusumma kohta, kui maksusumma arvutatakse deklaratsioonis esitatud andmete põhjal.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud maksuteate muutmisele ja kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 101–104 sätestatud, arvestades lõigetes 4–6 sätestatud erisusi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud maksuteadet võib maksu määramise aegumistähtaja jooksul muuta või kehtetuks tunnistada nii maksukohustuse suurendamiseks kui vähendamiseks, arvestamata käesoleva seaduse §-des 101–104 sätestatud piiranguid.

(5) Maksudeklaratsioonis või maksuteates avastatud arvutusvigu võib parandada enne maksuteate vaidlustamise tähtaja saabumist, samuti juhul, kui vaide esitamise tähtaeg on ennistatud. Eelnimetatud piirang ei kehti juhul, kui maksuteadet saab muuta või kehtetuks tunnistada ka muul alusel.

(6) Kui maksuteadet muudetakse või see tunnistatakse kehtetuks maksukohustust vähendava asjaolu tõttu, väljastab maksuhaldur uue maksuteate või teeb otsuse maksuteate kehtetuks tunnistamise kohta. Maksuteate muutmiseks maksukohustust suurendava asjaolu tõttu tunnistab maksuhaldur selle kehtetuks ning teeb maksuotsuse (§ 95).

§ 89. Deklaratsiooni parandamine

(1) Kui maksukohustuslane enne maksusumma määramise aegumist (§ 98) avastab, et tema või tema nimel esitatud deklaratsioonis esinevad vead või on andmed puudulikud ning seetõttu on deklareeritud maksusumma väiksem maksuseaduse alusel tasumisele kuuluvast maksusummast, teavitab ta sellest viivitamata maksuhaldurit kirjalikult, kui maksuseaduses või tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustus laieneb ka maksukohustuslase õigusjärglasele, testamenditajale, pärandi hooldajale või muule isikule, kellel on seadusest tulenevalt pärandvara valitsemise kohustus.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) Maksukohustuslane, kes kasutab kaupu või teenuseid muul eesmärgil kui see, millega seoses anti nimetatud kaupadele või teenustele maksusoodustus või maksuvabastus, on kohustatud sellest maksuhaldurile viivitamata teatama ning vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule deklareerima maksusumma, mis oleks tulnud tasuda, kui maksusoodustust või maksuvabastust ei oleks kohaldatud.

§ 90. Puudused deklaratsioonis

(1) Kui deklaratsioon ei vasta seaduse või määrusega kehtestatud nõuetele, juhib maksuhaldur puudustele tähelepanu ning määrab vajaduse korral maksukohustuslasele puuduste kõrvaldamiseks tähtaja.

(2) Kui puudusi maksuhalduri määratud tähtajal ei kõrvaldata, loetakse deklaratsioon esitamata jäetuks.

(3) Tollideklaratsiooni puudused kõrvaldatakse tollialastes õigusaktides sätestatud korras.

[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 91. Sunniraha deklaratsiooni ja selle paranduste esitamata jätmise eest

(1) Kui deklaratsiooni ei ole esitatud seadusega sätestatud tähtpäevaks, võib maksuhaldur määrata deklaratsiooni esitamiseks tähtaja ja teha hoiatuse (§ 136), et maksuhalduri määratud tähtajal deklaratsiooni esitamata jätmise korral võidakse rakendada sunniraha.

(2) Sunniraha võib rakendada ka juhul, kui isikule on deklaratsiooni esitamise kohustust enne selle esitamise tähtpäeva hoiatuses meelde tuletatud, samuti juhul, kui maksukohustuslane ei kõrvalda maksudeklaratsioonist puudusi käesoleva seaduse § 90 lõike 1 alusel määratud tähtajal ning maksuhaldur tegi puuduste kõrvaldamiseks tähtaja määramisel sunniraha rakendamise kohta kirjaliku hoiatuse.

(3) Kui isik ei täida talle haldusaktiga pandud kohustust hoiatuses märgitud tähtpäevaks, peab ta tasuma hoiatuses märgitud sunniraha. Maksuhaldur esitab isikule sunniraha tasumise nõude korraldusega, määrab selles tasumise tähtaja ning teeb hoiatuse, et sunniraha tähtajal tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

(4) Maksuhalduri poolt sellesama deklaratsiooni esitamiseks või selles puuduste kõrvaldamiseks tähtaja määramisel ei või esimesel korral rakendatav sunniraha ületada 1300 eurot ja teisel korral 2000 eurot. Maksuhalduri poolt sama deklaratsiooni või selle paranduste esitamisele sundimiseks määratud sunniraha ei või kokku ületada 3300 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

2¹. jagu Siduv eelotsus

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91¹. Siduv eelotsus

Siduva eelotsusega (edaspidi *eelotsus*) annab Maksu- ja Tolliamet maksukohustuslase taotlusel siduva hinnangu tulevikus sooritatava toimingu või toimingute kogumi (edaspidi käesolevas jaos *toiming*) maksustamise kohta.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91². Eelotsuse andmisest keeldumine

(1) Maksuhalduril on õigus keelduda eelotsuse tegemisest, kui:

- 1) toimingu maksustamist reguleerivate õigusnormide kohaldamine on objektiivsetel asjaoludel selge;
- 2) toiming on oletuslik;
- 3) toimingu eesmärk on maksudest kõrvalehoidumine.

(2) Tulumaksuseaduse § 14 lõikes 7 ja § 50 lõikes 4 nimetatud seotud isikute vahel tehtud tehingute väärtuse kindlaksmääramise suhtes käesolevas jaos sätestatud korda ei kohaldata.

[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Maksuhaldur teavitab taotlejat eelotsuse tegemisest keeldumisest ja tagastab taotluse 15 kalendripäeva jooksul taotluse saamise päevast arvates.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91³. Eelotsuse vorminõuded

(1) Eelotsusele kohaldatakse haldusakti suhtes kehtestatud ning käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud nõudeid, arvestades käesolevas jaos eelotsuse kohta sätestatud erisusi. Eelotsust võib muuta selles esinevate ilmsete kirja- või arvutusvigade parandamiseks.

(2) Eelotsus vormistatakse kirjalikult ning selles peavad sisalduma:

- 1) selle maksukohustuslase andmed, kes võib eelotsusele tugineda;
- 2) eelotsuse aluseks olevate dokumentide loetelu;
- 3) viited õigusnormidele, mille kohaldamise kohta eelotsus tehakse;
- 4) hinnang taotluses kirjeldatud toimingu maksustamise kohta;
- 5) kinnitus eelotsuse siduvuse kohta ning siduvuse tähtaeg.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91⁴. Eelotsuse siduvus

- (1) Eelotsus on maksuhaldurile siduv, kui:
 - 1) toiming on sooritatud eelotsuses märgitud tähtajal;
 - 2) sooritatud toiming vastab eelotsuses kirjeldatule kõigis maksustamise seisukohast olulistest asjaoludes;
 - 3) enne toimingu sooritamist ei ole toimingu maksustamise seisukohast tähendust omavaid õigusnorme oluliselt muudetud.

(2) Maksuhaldurile ei ole siduv eelotsus, mis on tehtud pettuse või ähvarduse teel või muul viisil maksuhaldurit õigusvastaselt mõjutades. Maksuhaldur tunnistab pettuse või ähvarduse teel või muul viisil maksuhaldurit õigusvastaselt mõjutades tehtud eelotsuse kehtetuks.

(3) Maksukohustuslane on kohustatud teavitama Maksu- ja Tolliametit viivitamata eelotsuses kirjeldatud toimingu sooritamise eest.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91⁵. Eelotsuse taotlus

(1) Eelotsuse taotlus esitatakse Maksu- ja Tolliametile kirjalikult. Taotlus peab sisaldama kavandatava toimingu ammendavat kirjeldust ja toimingu maksustamise seisukohast oluliste asjaolude analüüsi, samuti taotleja hinnangut toimingu maksustamise õiguslike aluste kohta.

- (2) Taotluses märgitakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule vähemalt järgmised andmed:
 - 1) selle haldusorgani nimetus, kellele taotlus esitatakse;
 - 2) taotleja nimi, isiku- või registrikood, postiaadress ja muud kontaktandmed;
 - 3) taotleja kinnitus, et temale teadaolevalt ei esine taotlusega seonduvaid, käesoleva seaduse § 91⁹ lõikes 1 nimetatud menetluse peatamise aluseid;
 - 4) loetelu taotluses kirjeldatud toimingu sooritamiseks olulistest ja taotluse esitamise ajal olemasolevatest dokumentidest ning dokumentide kavanditest;
 - 5) toimingu sooritamise planeeritav aeg.

(3) Maksuhalduri nõudmisel esitab taotleja kõik olemasolevad kavandatava toimingu sooritamiseks olulised dokumendid, samuti dokumentide kavandid.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91⁶. Riigilõiv

Eelotsuse taotluse läbivaatamise eest tasub taotleja riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91⁷. Puudused eelotsuse taotluses

(1) Kui taotlus ei vasta käesoleva seaduse § 91⁵ lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimustele, toimingu dokumendid ei ole piisavad eelotsuse andmiseks või taotleja ei ole tasunud riigilõivu, määrab maksuhaldur taotlejale kuni 15- kalendripäevase tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Maksuhaldur teatab taotlejale taotluses esinevatest puudustest 15 kalendripäeva jooksul taotluse saamise päevast arvates.

(2) Kavandatava toimingu sisu selgitamiseks võib maksuhaldur kutsuda taotleja selgituste andmiseks maksuhalduri ametiruumidesse.

(3) Kui puudusi tähtpäevaks ei kõrvaldata, jätab maksuhaldur taotluse läbi vaatamata ja tagastab taotlejale.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91⁸. Taotluse tagasivõtmine

(1) Taotlejal on õigus enne eelotsuse tegemist taotlus tagasi võtta. Teade taotluse tagasivõtmise kohta peab olema kirjalik.

(2) Taotluse tagasivõtmine ei takista sama toimingu maksustamise kohta uue taotluse esitamist.

[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91⁹. Menetluse peatamine

(1) Maksuhaldur võib peatada eelotsuse taotluse menetluse, kui taotlusega seonduv või sellega sarnane toiming on taotluse esitamise ajal vaidemenetluse korras läbivaatamisel või kohtus arutamisel ning oodatav lahend on toimingu maksustamise seisukohast määrava tähtsusega või kui taotlusega seonduvas asjas on pooleli maksmenetlus, kuni vastava lahendi jõustumiseni või menetluse lõpetamiseni.

(2) Maksuhaldur teavitab taotlejat menetluse peatamisest seitsme kalendripäeva jooksul menetluse peatamise päevast arvates.

(3) Maksuhaldur taastab menetluse ja vaatab taotluse läbi pärast taotluse läbivaatamist takistava asjaolu äralangemist. Taotlus loetakse sellisel juhul esitatuks lahendi jõustumise või menetluse lõpetamise päeval.
[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91¹⁰. Eelotsuse tegemise tähtaeg

(1) Maksuhaldur teeb eelotsuse 60 kalendripäeva jooksul taotluse saamise või taotluses esinevate puuduste kõrvaldamise päevast arvates.

(2) Mõjuvatel asjaoludel võib maksuhaldur eelotsuse tegemise tähtaega kirjaliku otsusega pikendada 30 kalendripäeva võrra.
[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91¹¹. Kaebõigus

(1) Taotluse läbi vaatamata jätmise korral on taotlejal õigus esitada maksuhaldurile vaie vastavalt käesoleva seaduse §-le 137 või pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse.

(2) Maksuhalduri eelotsuses antud hinnanguga mittenoostumise korral kaebõigust ei ole.
[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

§ 91¹². Eelotsuse kokkuvõtte avalikustamine

(1) Maksuhaldur avalikustab üldist tähtsust omavate toimingute ja taotlustes korduvalt kirjeldatud toimingute maksustamise kohta tehtud eelotsuse kokkuvõtte oma veebilehel.

(2) Eelotsuse kokkuvõtte avalikustamisel juhindub maksuhaldur käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud maksusaladuse hoidmise kohustusest ega avalikusta andmeid, mis võimaldavad tuvastada toiminguga seotud isikuid.

(3) Taotleja võib taotluses märkida, millise teabe avalikustamist ta põhjendatult ei soovi.
[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.01.2008]

3. jagu Maksuotsus ja vastutusotsus

§ 92. Maksukohustuse suuruse määramine maksuhalduri poolt

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(1) Maksuhaldur määrab maksukohustuse suuruse:

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

1) kui deklaratsiooni ei ole esitatud seadusega ettenähtud tähtpäevaks, välja arvatud juhul, kui seadusega on sätestatud teisiti;

2) kui maksukohustuslane on esitanud deklaratsioonis valeandmeid, mille tagajärjel tema poolt deklaratsioonis näidatud maksusumma või deklaratsiooni andmete alusel maksuhalduri arvutatud maksusumma on väiksem maksusummast, mis oleks tulnud tasuda vastavalt maksuseadusele;

3) kui maksukohustuslane on esitanud valeandmeid, mille tagajärjel tema poolt arvutatud või tema esitatud andmete alusel arvutatud tagastamisele kuuluv maksusumma on suurem maksuseaduse kohaselt tagastamisele kuuluvast summast;

3¹) kui tollivõlg tekib tolliseadustiku artiklites 79 ja 82 nimetatud alusel;
[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

4) muudel seaduse või määrusega ettenähtud juhtudel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui maksuseaduses on ette nähtud maksu tasumine maksumärkide ostmise teel ning maksuhaldur teeb kindlaks, et tasutud maksusumma erineb seaduse alusel tasumisele kuuluvast maksusummast.

(3) Tasumisele kuuluva maksusumma määramisel võtab maksuhaldur arvesse kõiki selles maksuasjas tähendust omavaid andmeid, mida maksuhaldur peab usaldusväärseks.

(4) Maksuhaldur ei ole maksusumma määramisel kohustatud arvestama maksudeklaratsiooni esitamise tähtpäevaks maksukohustuslase poolt deklareerimata jäetud maksukohustust vähendavat asjaolu, millest maksuhaldur ei ole teadlik ilma maksukohustuslase tahteavalduseta.

§ 93. Maksusumma määramine muutva tingimusega

(1) Põhjendatud juhul võib maksuhaldur määrata maksusumma tingimusega, et täiendava kontrollimise tulemusel või täiendavate tõendite esitamise korral võib maksuotsust muuta või kehtetuks tunnistada (edaspidi *muutev tingimus*).

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Maksuhaldur määrab maksuotsuses tingimuse kehtivusaja ning põhjendab maksusumma tingimuslikku määramist.

(3) Tingimuse kehtivusajal ei kohaldata maksuotsuse muutmisele ja kehtetuks tunnistamisele käesoleva peatüki 4. jaos sätestatud piiranguid.

(4) Maksukohustuslane võib tingimuse kehtivusajal taotleda maksuotsuse muutmist või kehtetuks tunnistamist.

(5) Muutva tingimuse võib igal ajal kirjaliku otsusega kehtetuks tunnistada. Muutev tingimus tunnistatakse kehtetuks ka juhul, kui täiendava maksukontrolli raames ilmneb, et maksukohustust muutvaid asjaolusid ei esinenud. Kui tingimust ei ole varem kehtetuks tunnistatud, lõpeb selle kehtivus maksusumma määramise aegumistähtaja saabumisel.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 94. Maksusumma määramine hindamise teel

(1) Maksuhaldur võib tuvastada tasumisele kuuluva maksusumma määramise aluseks olevad asjaolud hindamise teel. Hindamine on lubatud, kui maksu määramiseks vajalikud kirjalikud tõendid on puudulikud, ebapiisavad, mitteusaldusväärsed, hävinud või kadunud ja muude tõenditega ei ole võimalik maksukohustuse aluseks olevaid asjaolusid tuvastada. Hindamine on lubatud ka juhul, kui füüsilisest isikust maksumaksja kulud ületavad tema deklareeritud tulused ning maksumaksja ei ole esitanud tõendeid selle kohta, et need kulutused on tehtud varem maksustatud või mittemaksustatavate tulude või saadud laenude arvel.

(2) Hindamisel tuginetakse asjas kogutud andmetele, samuti maksukohustuslase majandustegevuse näitajatele, tema kulutustele või võrdlustele teistes sarnastes maksuasjades kindlakstehtud andmetega. Maksuotsuses esitatakse ka hindamise meetodika ja hindamisel kasutatud tõendid.

(3) Hindamisel loetakse varaga seotud majanduslikud hüved vara omaniku omandis olevaks. Majanduslikud hüved on asjad, rahaliselt hinnatavad õigused ning asjast saadav tulu või kasu. Kui isikul on tegelik võim teise isiku vara üle ning ta kasutab selle varaga seotud majanduslikke hüvesid viisil, mis välistab nende kasutamise vara omaniku poolt, loetakse maksusumma määramisel majanduslikud hüved valdaja omandis olevaks.

(4) Majanduslikke hüvesid ei loeta valdaja omandis olevaks, kui isik, kes valdab enda nimel olevaid varalisi õigusi või enda poolt kasutatavat asja maaklerina, esindajana, pandipidajana, üürnikuna, rentnikuna või kasutusvaldajana, esitab tõendid vara kuuluvuse ja omaniku isiku kohta. Kui vara valdaja ei esita usaldusväärseid tõendeid, loetakse maksusumma määramisel need õigused või asi valdaja omandi hulka kuuluvaks.

§ 95. Maksuotsus

(1) Tasumisele kuuluva maksusumma määramiseks teeb maksuhaldur maksuotsuse.

(2) Maksuotsus on käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud nõuetele vastav haldusakt. Maksuotsusest peab selguma, kuidas tasumisele kuuluv maksusumma või tagastusnõude suurus on määratud. Maksukohustuslase esitatud tõendite täielik või osaline arvestamata jätmine maksusumma või tagastusnõude suuruse määramisel tuleb maksuotsuses motiveerida.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(3) Kui maksusumma tasumise eest vastutab solidaarselt mitu maksukohustuslast, on maksuhalduril õigus teha neile ühine maksuotsus.

(4) Maksuhaldur võib maksuotsuses esitada maksukohustuslasele ka kõrvalkohustuse täitmise nõude. Ühises maksuotsuses võib esitada nõude ka juhul, kui see ei ole suunatud kõigile maksukohustuslastele. Sellisel juhul märgitakse haldusaktis, kelle vastu see nõue on esitatud.

(5) Maksuotsus toimetatakse maksukohustuslasele kätte käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korras vähemalt 30 päeva enne maksusumma tasumise tähtpäeva, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Maksuotsus, millega määratakse tollivõla tekkimisega seotud maksusumma, toimetatakse maksukohustuslasele kätte vähemalt kümme päeva enne maksusumma tasumise tähtpäeva. Maksuotsuses võib teha hoiatuse sundtäitmise algatamise kohta kohustuse täitmatajätmise korral.
[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(6) Maksuotsuse kohta sätestatu laieneb ka haldusaktidele, mis on antud maksusoodustuse või -vabastuse kohaldamiseks, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

§ 96. Vastutusotsus

(1) Maksuvõla sissenõudmiseks kolmandalt isikult, kes seaduse alusel vastutab maksumaksja või maksu kinnipidaja kohustuste täitmise eest, teeb maksuhaldur vastutusotsuse.

(2) Vastutusotsusele kohaldatakse käesoleva seaduse § 95 lõigetes 2–5 sätestatud, arvestades käesolevas paragrahvis toodud erisusi.

(3) Vastutusotsuses näidatakse vastutuse kohaldamise alus ja maksusumma arvutamise meetodika ning määratakse maksusumma tasumise ja kõrvalkohustuste täitmise tähtaeg, mis ei või olla lühem kui 30 päeva, arvates otsuse kättetoimetamise päevast. Kui maksusumma on määratud maksuotsusega, mida ei ole vastutusotsuse adressaadile kätte toimetatud, lisatakse vastutusotsusele maksuotsuse ärakiri ja maksusumma arvutamise meetodikat vastutusotsuses ei näidata.

(4) Vastutusotsuses võib teha hoiatuse sundtäitmise algatamise kohta kohustuse täitmatajätmise korral. Vastutusotsuse ärakiri saadetakse maksukohustuslasele, kelle maksu tasumiseks kolmandat isikut kohustati.

(5) Kui seadusega ei ole sätestatud teisiti, võib teha maksusumma tasumiseks kohustava vastutusotsuse maksusumma määramise aegumistähtaja (§ 98) jooksul. Käesoleva seaduse §-des 38–40 nimetatud isikutele võib teha vastutusotsuse alles pärast seda, kui maksumaksja või maksu kinnipidaja suhtes on alustatud sissenõudmist käesoleva seaduse § 130 lõike 1 punktis 3 sätestatud viisil ning selle tulemusel ei ole õnnestunud kolme kuu jooksul võlga sisse nõuda või kui maksumaksjale või maksu kinnipidajale on välja kuulutatud pankrot.
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

- (6) Vastutusotsust ei tehta, kui:
- 1) maksuvõlga ei ole tekkinud;
 - 2) maksuvõla sissenõudmine on aegunud;
 - 3) maksuvõlg on kustutatud.

§ 97. Summade ümardamine

Tasumisele kuuluv maksusumma, samuti tagastusnõude summa või kõrvalkohustustest tulenev summa ümardatakse sendi täpsusega, kui maksuseaduses või tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti. Intressisumma ümardatakse euro täpsusega, kui maksuseaduses või tollieeskirjades ei ole sätestatud teisiti.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2020]

§ 98. Maksusumma määramise aegumistähtaeg

(1) Maksusumma määramise aegumistähtaeg on kolm aastat. Maksusumma tahtliku tasumata või kinni pidamata jätmise korral, sealhulgas maksuvõla tekkimisel käesoleva seaduse §-s 41 nimetatud isiku poolt kuriteo toimepanemise korral, on maksusumma määramise aegumistähtaeg viis aastat. Aegumistähtaeg algab selle maksudeklaratsiooni esitamise tähtpäevast, mida ei esitatud või milles esitatud andmete alusel maksusumma valesti arvutati.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Maksukohustuse puhul, millega seoses ei ole seadusega sätestatud maksudeklaratsiooni esitamise kohustust, on maksusumma määramise aegumistähtaeg üks aasta. Kui maksusumma jäi määramata või määrati valesti maksukohustuslase poolt talle seadusega pandud kohustuste täitmatajätmise või mittenõuetekohase täitmise tõttu, on maksusumma määramise aegumistähtaeg neli aastat. Aegumistähtaeg algab maksukohustuse tekkimise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist.

(3) Maksuseaduses võib ette näha käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud aegumistähtaegadest lühemaid aegumistähtaegu.

(4) Pärast aegumistähtaja möödumist ei või selles asjas maksuotsust teha ega muuta või kehtetuks tunnistada selles maksuasjas varem tehtud maksuotsust. Maksuotsus on tehtud aegumistähtaja jooksul, kui selle kättetoimetamist on alustatud enne aegumistähtaja lõppemist.

§ 99. Aegumise peatumine

(1) Maksusumma määramise aegumine peatub:

- 1) kui tähtaja viimase kuue kuu jooksul ei õnnestu vääramatu jõu tõttu maksusummat määrata, kuni seda takistavate asjaolude äralangemiseni;
- 2) maksuotsuse vaidlustamise ajaks kuni selles asjas tehtud lõpliku lahendi jõustumiseni;
- 3) [kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 4) vääriteoprotokoll koostamisest kuni selles asjas tehtud otsuse jõustumise või menetluse lõpetamise päevani;
- 5) kriminaalmenetluse alustamise päevast kuni kohtuotsuse jõustumiseni või kriminaalmenetluse lõpetamise päevani;
- 6) üheks aastaks, arvates esitamata maksudeklaratsiooni esitamisest või esitatud maksudeklaratsiooni parandamisest, kui maksukohustuslane vähem kui aasta enne maksusumma määramise aegumistähtaja möödumist esitab maksudeklaratsiooni või parandab seda;

[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

7) alates käesoleva seaduse 14¹. peatüki alusel esitatud kaebuse vastuvõtmise päevast või välisriigi pädeva asutusega mõne muu vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamise päevast kuni vastavas asjas pädevate asutuste vastastikuse kokkuleppe või lõpliku otsuse rakendamiseni või menetluse lõpetamise teate kättetoimetamise päevani.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

(2) Kui maksuhaldur on maksukohustuslase taotluse alusel maksumenetluse alguse edasi lükanud, peatub maksusumma määramise aegumine alates päevast, kui maksumenetlusega oleks esialgu alustatud, kuni maksumenetlusega alustamise päevani.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(3) Vastutusotsuse tegemise menetluse ajaks maksusumma määramise aegumine ei peatu.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 100. Maksusumma määramata ja sisse nõudmata jätmine

(1) Maksu ei määrata ja maksuotsust ei väljastata, kui maksusumma on väiksem kui 10 eurot, kui maksuseaduses või tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(2) Maksuhalduril on õigus jätta maksusumma määramata või sisse nõudmata, kui ta on kindlaks teinud, et määramise ja sissenõudmisega seotud kulud ületavad maksusumma või maksusumma sissenõudmine on maksukohustuslase maksevõimetuse tõttu lootusetu ning maksuhaldur ei pea pankrotiavalduse esitamist otstarbekaks.

4. jagu

Maksuotsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 101. Maksuotsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Maksuotsust võib muuta või kehtetuks tunnistada:

- 1) maksukohustuslase nõusolekul või taotlusel või
- 2) kui maksuotsuse on teinud asjas mittepädev haldusorgan või [RT I 2005, 57, 451- jõust. 18.11.2005]
- 3) kui maksuotsuse tegemine saavutati pettuse või ähvarduse teel või muid ebaseaduslikke viise kasutades või
- 4) haldusaktis olevate ilmsete kirja- või arvutusvigade parandamiseks või
- 5) muudel seadusega sätestatud juhtudel, välja arvatud haldusmenetluse seaduse 4. peatüki 4. jaos sätestatud juhtudel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul võib maksuotsust muuta või kehtetuks tunnistada maksukohustuse vähendamiseks üksnes siis, kui maksuotsuse muutmise või kehtetuks tunnistamise taotlus on esitatud maksuotsuse vaidlustamiseks ettenähtud tähtaja jooksul, või kui möödunud tähtaeg on ennistatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka haldusakti suhtes, millega keeldutakse maksuotsuse tegemisest, muutmisest või kehtetuks tunnistamisest.

(4) Menetlus- või vorminõuete rikkumisele, mis ei võinud mõjutada maksuotsuse sisu, kohaldatakse haldusmenetluse seaduse §-s 58 sätestatud.

§ 102. Maksuotsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine uue asjaolu ja tõendi ilmnemise tõttu

(1) Maksuotsus muudetakse või tunnistatakse kehtetuks uue asjaolu või tõendi ilmnemise tõttu:

- 1) maksukohustuse suurendamiseks või

2) maksukohustuse vähendamiseks, kui asjaolu või tõendi hilisem teatavakssaamine ei olnud põhjustatud maksukohustuslase tahtlusest või hooletusest.

(2) Kui maksukohustust suurendava maksuotsuse tegemist või muutmist põhjustava uue asjaolu või tõendiga kaasneb samaaegselt ka maksukohustust vähendavate asjaolude ilmnemine, võetakse neid maksustamisel arvesse.

(3) [Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) [Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 103. Maksuotsuse muutmise või kehtetuks tunnistamine muudel alustel

(1) Maksuotsus muudetakse või tunnistatakse kehtetuks:

1) maksuotsuse tegemise aluseks olnud eelhaldusakti muutmise või kehtetuks tunnistamise, samuti selles asjas uue eelhaldusakti andmise tõttu või

2) tagasiulatava mõjuga sündmuse tõttu või

3) topeltmaksustamise vältimiseks teineteist välistavate maksuotsuste tõttu, samuti arvestades välislepingus sätestatud.

(2) Teineteist välistavad maksuotsused on otsused, millega määratakse maksukohustuslasele seesama maksusumma, maksusoodustus või -vabastus mitmekordselt, seesama maksusumma korduvana mitmele isikule või ühe maksustamisperioodi maksukohustus korraga mitme maksustamisperioodi eest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud maksuotsust võib maksukohustuse vähendamiseks muuta või kehtetuks tunnistada, kui maksukohustuslasele on määratud seesama maksusumma mitmekordselt. Kui maksusoodustust või -vabastust on arvestatud mitmekordselt, võib maksukohustuse suurendamiseks maksuotsust muuta või kehtetuks tunnistada, kui maksusoodustuse või -vabastuse mitmekordsus tulenes maksukohustuslase esitatud valeandmetest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul algab maksusumma määramise aegumistähtaeg sündmuse saabumise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist, kui maksukohustusega seotud tõendid on säilinud.

§ 104. Käesoleva jaos sätete kohaldamine teistele haldusaktidele

(1) Kui seadusega ei ole sätestatud teisiti, laieneb käesolevas jaos maksuotsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta sätestatu ka juhtumile, mil maksuotsuse kehtetuks tunnistamise tulemusel antakse uus haldusakt.

(2) Vastutusotsuse muutmisele ja kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 101–103 sätestatud. Vastutusotsus tunnistatakse kehtetuks või muudetakse ka juhul, kui maksumaksja või maksu kinnipidaja maksuvõla tasumise eest vastutava isiku kohustuse suurus muutub maksuotsuse tegemise, muutmise või kehtetuks tunnistamise tulemusel.

9. peatükk MAKSUNÕUETE JA -KOHUSTUSTE TÄITMINE

1. jagu Tasumine ja tagastamine

§ 105. Tasumine ja tasaarvestamine

(1) Maksukohustuslane on kohustatud maksusumma ja maksu kõrvalkohustustest tulenevad summad (§ 31) tasuma selleks määratud kontole. Maksuseaduses või tollialastes õigusaktides ettenähtud juhtudel tasutakse maks maksuhaldurile sularahas või maksumärkide ostmise teel maksuseaduses või tollialastes õigusaktides sätestatud tähtpäevaks või seadusega ettenähtud juhtudel maksuhalduri määratud tähtpäevaks. Käesolevas lõikes sätestatud ei kohaldata, kui maksukohustuslane esitab maksudeklaratsiooni (§ 85) tähtaja jooksul ning tema rahalised kohustused on võimalik tasaarvestada tagastusnõudega (§ 33).

[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(1¹) Käesoleva seaduse § 1 lõikes 6 nimetatud rahaline kohustus tasutakse selleks määratud pangakontole. Kui tasuma kohustavas dokumendis on märgitud viitenumber, tuleb see kohustuse tasumisel märkida.

[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.04.2014]

(2) Maksukohustuslasele on õigus tulevikus tekkivate rahaliste kohustuste tähtaegse tasumise kindlustamiseks teha maksuhaldurile makseid enne rahalise kohustuse tasumise tähtpäeva või jätta muul viisil tekkinud tagastusnõue (§ 33) tulevaste rahaliste kohustuste katteks.

(3) Maksuseaduses või tollialastes õigusaktides sätestatud rahalise kohustuse tasumise tähtpäeval või seadusega ettenähtud juhtudel maksuhalduri määratud tähtpäeval tasaarvestab maksuhaldur maksudeklaratsiooni alusel maksukohustuslase rahalised kohustused tema tagastusnõudega (§ 33). Rahalise kohustuse tasumise tähtpäeval toimub tasaarvestamine jooksvalt ilma maksukohustuslase sellekohase taotlusega.
[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(4) Maksuteate (§ 88) alusel tasumisele kuuluva või maksuotsusega (§ 95) määratud maksusumma tasaarvestamine maksukohustuslase tagastusnõudega toimub 30 päeva möödumisel haldusakti kätetoimetamisest arvates, kui maksukohustuslane ei taotle varasemat tasumist.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul loetakse tasumise päevaks tasutava summa selleks määratud kontole või maksuhalduri kassasse sularahana või makse autoriseerimise andmete maksuhaldurile laekumise päev. Kohtutäituri läbiviidava sundtäitmise korral loetakse tasumise päevaks summa kohtutäiturile tasumise või tema ametialasele pangakontole laekumise päev.
[RT I, 04.07.2017, 5- jõust. 20.12.2017]

(6) Maksukohustuslase rahalised kohustused tasutakse või tasaarvestatakse kohustuste tekkimise järjekorras, välja arvatud juhul, kui maksukohustuslane taotleb enne täitmise tähtpäeva käesoleva lõike punktides 14–16 nimetatud kohustuste täitmise välistamist tasaarvestusest. Ühe ja sama tähtpäevaga nõuete täitmisel võetakse aluseks järgmine järjestus:

1) rahatrahv ja rahaline karistus;
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.04.2014]

1¹) kohustusliku kogumispensioni makse;
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.04.2014]

2) töötuskindlustusmaks;

3) kinnipeetud tulumaks;

4) sotsiaalmaks;

5) füüsilise isiku tulumaks;

6) maamaks;

6¹) maavara kaevandamisõiguse tasu;
[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

6²) vee erikasutusõiguse tasu;
[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

6³) saastetasu jäätmete kõrvaldamisel;
[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

6⁴) saastetasu saasteainete heitmisel veekogusse, põhjavette või pinnasesse;
[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

6⁵) saastetasu saasteainete heitmisel välisõhku;
[RT I, 14.03.2011, 4- jõust. 01.04.2011]

7) tollimaks;

8) hasartmängumaks;

9) aktsiisid;

10) raskeveokimaks;

11) residendist juriidilise isiku ja mitteresidendi püsiva tegevuskoha tulumaks;
[RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

12) käibemaks;

13) kohalikud maksud;

14) intress;

15) sunniraha;

16) muud kohustused.

(6¹) Käesolevast seadusest tulenevate rahaliste kohustuste ja maksuhalduri määratud trahvide tasumisel ja tasaarvestamisel käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud korras ei arvestata käesoleva seaduse § 105 lõikes 1¹ määratud viisil tasutud summasid.
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.04.2014]

(6²) Kohustusliku kogumispensioni makse tasutakse või tasaarvestatakse selleks määratud kontole kantud vahenditest makse tasumise tähtpäeval, arvestamata käesoleva paragrahvi lõike 6 esimeses lauses sätestatud kohustuste tekkimise järjekorda.
[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.07.2022]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud kohustuste täitmise järjekorda ei arvestata, kui maksuhalduri haldusaktist (§-d 95 ja 111) tuleneb erinev rahalise kohustuse tasumise tähtpäev. Sellisel juhul võetakse tasumisel aluseks maksuhalduri haldusaktis määratud tähtpäev.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse võib täita kolmanda isiku kaudu, kui maksuseaduses ei ole ette nähtud teisiti. Maksuhaldur on kohustatud kolmanda isiku poolt kohustuse täitmise vastu võtma (§ 106 lõige 8).

(9) Riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

§ 106. Tagastusnõude täitmine

(1) Tagastusnõude (§ 33) täitmise taotlus tuleb maksuhaldurile esitada maksudeklaratsioonis või muus kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis dokumendis koos maksukohustuslase pangakonto andmetega.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(2) Summa, mille tagasisaamiseks on isikul õigus, tagastatakse 60 päeva jooksul taotluse saamise päevast arvates, kui maksuseaduses ei ole sätestatud teist tähtaega. Tagastusnõue täidetakse viivitamata, kui maksuhaldur on varem käesoleva seaduse § 33 lõike 1¹ alusel kontrollinud tagastusnõude õigsust. Üle 640 000-eurose summa tagastamise korral tehakse kirjalik otsus, kuhu märgitakse ka enammakse kontrollimiseks läbiviidud toimingud ning kontrolli läbiviinud ametniku nimi. Otsuse allkirjastab maksuhalduri juht või tema volitatud ametnik.
[RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]

(2¹) Kui maksuhaldur arvutab enne tagastusnõude täitmise tähtaega välja intressi suuruse (§ 115), tasaarvestab maksuhaldur enne tagastusnõude täitmise taotluse rahuldamist intressinõude tagastusnõudega ilma intressinõude tasumiseks maksetähtaega andmata.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(3) Kui tagastusnõude täitmise taotlus esitatakse enne maksu tasumise tähtpäeva, tagastatakse enammakse 60 päeva jooksul maksu tasumise tähtpäevast arvates, kui maksuhaldur ei otsusta täita tagastusnõuet varem.
[RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]

(4) Tagastusnõude täitmise korral summa ülekandmise teel maksukohustuslase välisriigis olevale pangakontole on maksuhalduril õigus tagastatava summa ülekandmise kulud tagastatavast summast maha arvata.

(5) Enammakstud summa tagastatakse selle maksu laekumise kohast.

(6) Kui tagastusnõude suurus ei ületa 10 eurot, täidetakse tagastusnõue ainult õigustatud isiku poolt eraldi esitatud kirjaliku avalduse alusel. Kui avaldust ei esitata, jätab maksuhaldur tagastusnõude maksukohustuslase tulevaste maksukohustuste või tasaarvestuste katteks.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(7) Tagastusnõude täitmise taotluse osalise rahuldamise korral toimetatakse isikule kätte käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul kirjalik motiveeritud otsus. Kui maksuhaldur tuvastab, et maksukohustuslase tegelik tagastusnõue on kuni 10 euro võrra väiksem maksukohustuslase tagastusnõude täitmise taotluses märgitud tagastusnõudest, siis väljastatakse sellekohane kirjalik motiveeritud otsus ainult maksukohustuslase taotlusel.
[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(8) Tagastusnõude täitmise taotluse esitamiseks õigustatud isiku taotlusel kasutab maksuhaldur tagastusnõuet taotluses määratud ulatuses kolmanda isiku rahaliste kohustuste täitmiseks (§ 105 lõige 8).
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(9) Tagastusnõude täitmise taotluse esitamise aegumistähtaeg on seitse aastat tagastusnõudes viimase muudatuse tegemise päevast arvates.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

§ 107. Tagastusnõude täitmise peatamine ja pikendamine

(1) Riiklike maksude maksuhalduril on õigus peatada käesoleva seaduse §-s 106 nimetatud tagastusnõude täitmine juhul, kui maksukohustuslase tegevuses on tuvastatud käesoleva seaduse või maksuseaduste rikkumise tunnuseid ning seoses rikkumisega on alustatud kriminaalmenetlust või väärteomenetlust.

(2) Tagastusnõude täitmine peatatakse kuni otsuse jõustumiseni väärteomenetluses, kriminaalasjas tehtud kohtuotsuse jõustumiseni või kriminaalmenetluse lõpetamise määruse tegemiseni. Tagastusnõude täitmise peatamise kohta tehakse kirjalik motiveeritud otsus.

(3) Kui tagastusnõue ei ole piisavalt tõendatud, võib maksuhaldur kirjaliku motiveeritud otsusega selle täitmise tähtaega pikendada, määrares tagastusnõude esitajale tähtaja täiendavate tõendite esitamiseks. Kui tõendeid ei esitata tähtaegselt, teeb maksuhaldur otsuse enamakse tagastamata jätmise kohta. Otsuse tegemisel juhindutakse maksuotsuse (§ 95) kohta sätestatust.

(3¹) Maksuhalduril on õigus peatada tagastusnõude täitmine, kui maksukohustuslane pole tagastusnõude täitmise tähtpäevaks esitanud maksudeklaratsiooni (§ 85). Tagastusnõue täidetakse 30 päeva jooksul deklaratsiooni esitamisest arvates.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(4) Kui pärast tagastusnõude täitmist selgub, et selleks puudus seaduslik alus, teeb maksuhaldur summa tagasinõudmise kohta otsuse. Otsuse tegemisel juhindutakse maksuotsuse kohta sätestatust.

(5) Tagastusnõude täitmise pikendamise või peatamise korral käesolevas seaduses või maksuseaduses sätestatud juhtudel on maksukohustuslasel õigus tagastusnõude täitmisele, kui maksukohustuslane esitab piisava tagatise. Tagatise esitamine ja aktsepteerimine toimub vastavalt käesoleva seaduse §-dele 120–127.
[RT I 2005, 68, 528- jõust. 01.01.2006]

2. jagu Tasaarvestamine

§ 108. Tasaarvestamine maksukohustuslase taotlusel
[Kehtetu -RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

§ 109. Tasaarvestamine maksuhalduri poolt
[Kehtetu -RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

§ 110. Tasaarvestamise eeldused
[Kehtetu -RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

10. peatükk MAKSUVÕLA TASUMISE AJATAMINE, MAKSUVÕLA MAHAKANDMINE JA KUSTUTAMINE

§ 111. Maksuvõla tasumise ajatamine

(1) Maksuhalduril on õigus makseraskustes maksukohustuslase taotlusel ajatada tema maksuvõla tasumine, samuti sellise teadaoleva kohustuse tasumine, mille täitmise tähtpäev ei ole saanud. Maksuvõla tasumise ajatamine ei vabasta maksukohustuslast jooksvate maksukohustuste täitmisest.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(1¹) Kohustusliku kogumispensioni makse tasumist ei ajatata.
[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.07.2022]

(2) [Kehtetu -RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(3) Maksukohustuslane esitab maksuvõla tasumise ajatamiseks põhjendatud taotluse ja maksuvõla tasumise ajakava.

(4) Riiki, valda või linna pankrotimenetluses esindav maksuhalduri ametnik võib kompromissi tegemisel hääletada maksuvõlgade tasumise tähtaja pikendamise poolt, kui maksuvõla tasumise tähtaja ajatamise kohta on tehtud otsus, mis jõustub kohtu poolt kompromissi kinnitamise päeval.

(5) Kui maksuvõla tasumise ajatamine on riigiabi konkurentsiseaduse tähenduses, järgib maksuhaldur konkurentsiseaduse §-s 34¹ sätestatut.
[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(6) [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab määrusega riiklike maksude maksuvõla tasumise ajatamise korra.

§ 112. Maksuvõla tasumise ajatamise otsustamine

(1) Maksuhaldur teeb maksuvõla tasumise ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta otsuse 20 päeva jooksul selle saamisest arvates. Otsuse tegemisel on maksuhalduril õigus maksukohustuslase esitatud maksuvõla tasumise ajakava muuta. Taotluse rahuldamata jätmise või osaline rahuldamine tuleb motiveerida.

(2) Maksuhaldur võtab taotluse rahuldamise otsustamisel arvesse maksukohustuslase varalist seisundit, majandusnäitajaid, varasemat maksuseadustest tulenevate kohustuste täitmist, maksuvõla ajatamise otstarbekust

ja tagatise nõudmise korral esitatud tagatise usaldusväärstust ning käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolusid. Maksuhalduril on õigus nõuda nende asjaolude kindlaks tegemiseks vajalike dokumentide esitamist. Sellisel juhul teeb maksuhaldur taotluse kohta otsuse 10 päeva jooksul dokumentide esitamisest arvates.

(3) Maksuhalduril on õigus nõuda maksuvõla tasumise ajatamise korral tagatist. Tagatist ei nõuta pankrotis maksukohustuslaselt, kelle maksuvõlg ajatatakse pankrotimenetluses kompromissi tegemise eesmärgil. Tagatise nõudmine vormistatakse kirjalikult, välja arvatud juhul, kui tagatise esitamise kohustus tuleneb seadusest. Tagatise nõudmise korral tehakse maksuvõla tasumise ajatamise otsus viie tööpäeva jooksul tagatise esitamise päevast arvates.

(4) Maksuhalduril on õigus jätta maksuvõla tasumise ajatamise taotlus rahuldamata, kui:

- 1) taotluses puudub põhjendus või see ei ole piisav või
- 2) maksukohustuslasele on tehtud korraldus tasuda maksuvõlg 48 tunni jooksul korralduse saamise päevast arvates (§ 129) või
- 3) maksukohustuslane ei pea õigusaktides sätestatud korras arvestust, ei esita maksudeklaratsioone või ei säilita dokumente või
- 4) maksukohustuslane ei esita nõutavat tagatist või maksuhaldur ei pea esitatud tagatist küllaldaseks või usaldusväärseks või
- 5) maksuhaldur leiab pankrotimenetluses võlgniku tehtud kompromissetepanekut kaaludes, et võlgniku varaline seisund ei võimalda ka kompromissi tegemise tulemusel võetud kohustuste täitmist või
- 6) esineb muid asjaolusid või põhjuseid, mille tõttu maksuhaldur ei pea maksuvõla tasumise ajatamist otstarbekaks.

§ 113. Maksuvõla tasumise ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Kui maksukohustuslane ei täida maksuvõla tasumise ajakava, ei esita ajakava kehtimise perioodil tähtjaks deklaratsioone, ei tasu ajakava kehtimise perioodil tähtjaks oma jooksvaid makse, ei täida asjaõigusseaduses sätestatud kohustust hoida maksuvõla tagamiseks pandiga koormatud asja või ei esita tagatise väärtuse vähenemise korral maksuhalduri aktsepteeritavat asendustagatist, on maksuhalduril õigus rakendada valikuliselt või koos järgmisi meetmeid:

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

- 1) tunnistada maksuvõla tasumise ajatamise otsus kehtetuks;
- 2) tunnistada kehtetuks intressimäära vähendamine (§ 117 lõige 2);
- 3) arvestada ajatatud maksusummalt tagasiulatuvalt intressi käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 kehtestatud määras.

(2) Maksuhalduril on õigus tunnistada kehtetuks kompromissi tegemiseks tehtud maksuvõla tasumise ajatamise otsus, kui kompromiss tühistatakse pankrotiseaduse alusel.

(3) Maksuhaldur tunnistab maksuvõla tasumise ajatamise otsuse kehtetuks, kui maksukohustuslase suhtes algatatakse saneerimismenetlus või võlgade ümberkujundamise menetlus.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 114. Maksuvõla mahakandmine ja kustutamine

(1) Riiklike maksude maksuhaldur kannab maha:

- 1) juriidilise isiku maksuvõla tema pankroti- või likvideerimismenetlusega lõpetamise või likvideerimismenetlusest sundlõpetamise korral, kui puudub maksukohustuse täitmise eest vastutav kolmas isik või sellelt isikult ei ole võimalik maksuvõlga sisse nõuda;
- 2) füüsilise isiku maksuvõla tema surma või surnukstunnistamise korral, kui puudub pärandvara, millele sissenõuet pöörata, või maksuvõla osa, mis ületab inventeeritud pärandvara maksumust, millest on vastavalt pärimisseaduses sätestatule rahuldatud eelmiste järjekohtade nõuded.

(2) Riiklike maksude maksuhaldur võib kustutada maksuvõla pankrotimenetluses kompromissi tegemiseks, samuti võlgade ümberkujundamisel nende vähendamise teel saneerimismenetluses või võlgade ümberkujundamise menetluses. Maksuhaldur teeb kompromissetepanekuga nõustumise korral maksuvõla kustutamise otsuse, mis jõustub kompromissi kinnitamise päeval.

[RT I, 06.12.2010, 1- jõust. 05.04.2011]

(3) Riiklike maksude maksuhaldur võib maksukohustuslase põhjendatud kirjalikul taotlusel või põhjendatud erandjuhul omal algatusel kustutada tema maksuvõla, kui selle sissenõudmine on lootusetu või oleks ebaõiglane maksukohustuslasest mitteolenevate asjaolude, sealhulgas vääramatü jõe tõttu, samuti kui tulumaksuvõlg tekkis maksukohustuslase vara realiseerimisest kolmanda isiku võla tagatisena täitemenetluses või pankrotimenetluses. Maksuhalduril on õigus nõuda eelnimetatud asjaolude kindlaks tegemiseks vajalike dokumentide esitamist. Sellisel juhul võib maksuhaldur teha otsuse 30 päeva jooksul dokumentide esitamisest arvates. Maksuvõla kustutamisele laieneb käesoleva seaduse § 111 lõikes 5 sätestatu.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) Maksuvõla mahakandmise ja kustutamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 114¹. Maksuvõla ümberkujundamine ja maksuvõlast vabastamine

(1) Käesolevas peatükis sätestatu ei piira maksunõuete ümberkujundamist ja neist vabastamist juriidilise isiku saneerimismenetluses ega füüsilise isiku võlgade ümberkujundamise menetluses või võlgadest vabastamisel pankrotimenetluses eriseadustes sätestatud korras.

(2) Kui maksunõuete ümberkujundamine ja neist vabastamine juriidilise isiku saneerimismenetluses, kompromissi kinnitamine pankrotimenetluses või füüsilise isiku (ettevõtja) võlgade ümberkujundamine on riigiabi konkurentsiseaduse tähenduses, järgib maksuhaldur konkurentsiseaduse §-s 34¹ sätestatud.
[RT I, 06.12.2010, 1- jõust. 05.04.2011]

11. peatükk INTRESS

§ 115. Maksukohustuslase poolt makstav intress

(1) Kui maksukohustuslane ei ole tasunud maksu seadusega sätestatud tähtpäevaks, on ta kohustatud arvestama ja tasuma tähtpäevaks tasumata maksusummalt intressi. Intressi arvestatakse alates päevast, mis järgneb päevale, mil maksu tasumine seaduse järgi pidi toimuma, kuni tasumise või tasaarvestamise päevani, viimane kaasa arvatud.

(1¹) Rahvusvahelise ametiabi osutamisel arvestatakse välisriigis tasumisele kuuluvalt maksusummalt intressi pärast maksusumma vabatahtlikuks täitmiseks antud tähtaja möödumist kuni maksu tasumise päevani, viimane kaasa arvatud. Vabatahtlikuks täitmiseks antav tähtaeg ei või olla lühem kui kümme kalendripäeva.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Kui maksukohustuslasele on tema taotluse alusel tagastatud või teiste kohustuste katteks kantud suurem summa, kui oleks tulnud tagastada või kanda vastavalt maksuseadusele, siis on maksukohustuslane kohustatud arvestama ja tasuma alusetult tagastatud või tasaarvestatud summalt intressi. Intressi arvestatakse alates päevast, mil summa maksukohustuslasele tagastati või tasaarvestati, kuni selle summa tasumise või tasaarvestamise päevani, viimane kaasa arvatud.

(3) Kui maksukohustuslane ei ole tasunud intressi vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1, 1¹ või 2 sätestatule, esitab maksuhaldur intressinõude, milles näidatakse viivitatud päevade arv, intressimäär, tasumisele kuuluv intressisumma ja tasumise tähtaeg. Tähtaeg ei või olla lühem kui 10 päeva. Intressinõudele kohaldatakse maksuotsuse (§ 95) kohta käivaid sätteid, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 46² sätestatud juhul.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) Intressinõude võib esitada maksuotsuses, vastutusotsuses, tagastusnõude täitmise otsuses või hoiatuses üheaegselt maksusumma määramise või sissenõudmisega. Kui intress tasaarvestatakse tagastusnõudega või nõutakse sisse täitemenetluse ajal, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud intressikohustuse tasumise tähtaja nõuet.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui maksukohustuslane on jätnud avansilised maksed tasumata seadusega sätestatud tähtpäevaks.

(6) Intress laekub riigile.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

§ 116. Maksukohustuslasele makstav intress

(1) Kui maksuhalduri antud haldusakti alusel on maksukohustuslane tasunud või temalt on sisse nõutud või tema tagastusnõudega on tasaarvestatud suurem summa, kui oleks tulnud tasuda vastavalt maksuseadusele, siis on maksuhaldur kohustatud arvestama enamakstud summalt maksukohustuslase kasuks intressi. Intressi arvestatakse alates tasaarvestamise või tasumise päevast kuni tasumise aluseks olnud haldusakti muutmise või kehtetuks tunnistamise päevani. Intressi ei arvestata juhul, kui maksuhaldur andis haldusakti maksukohustuslase deklareeritud andmete alusel.
[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(2) Kui maksuhaldur ei ole täitnud tagastusnõuet (§ 33) seadusega sätestatud tähtaja jooksul, on ta kohustatud arvestama tähtpäevaks tagastamata summalt intressi. Intressi arvestatakse alates päevast, mil enamakse tagastamine pidi toimuma, kuni selle tagastamise või tasaarvestamise päevani, viimane kaasa arvatud.

(3) Kui maksuhaldur on vastavalt käesoleva seaduse § 107 lõikes 3 sätestatule määranud maksukohustuslasele tähtaja täiendavate dokumentide esitamiseks, ei arvestata maksukohustuslase kasuks intressi, alates vastavasisulise otsuse kättetoimetamise päevast kuni täiendavate dokumentide esitamise päevani.

(4) Kui maksuhaldur ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud intressi kandnud omal algatusel maksukohustuslase ettemaksukonto arvestusse, võib maksukohustuslane seda taotleda kahe aasta jooksul arvates:

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

1) maksuotsuse või tagastusnõude täitmisest keeldumise kohta tehtud otsuse muutmise või kehtetuks tunnistamise otsuse jõustumise päevast;

2) tagastusnõude täitmise peatamise tinginud väärteto kohta või kriminaalasjas õigeksmõistva otsuse jõustumisest, kriminaalmenetluse lõpetamise määruse, samuti väärtetoomenetluse lõpetamise otsuse tegemise päevast.

[RT I 2003, 71, 472- jõust. 01.01.2004]

(5) Maksuhaldur on kohustatud tasuma intressi 15 tööpäeva jooksul, alates käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluse kättesaamise päevast. Intressi tasumisest keeldumise kohta tehakse kirjalik motiveeritud otsus.

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(6) Kui maksukohustuslane ei ole enne tasumise aluseks olnud haldusakti muutmist või kehtetuks tunnistamist taotlenud alusetult maksuhaldurile tasutud summa ning sellelt arvutatud intressi tagastamist oma pangakontole, loetakse tekkinud enamakse makseks § 105 lõike 2 tähenduses.

[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

§ 117. Intressimäär

(1) Käesoleva seaduse §-des 115 ja 116 sätestatud intressi määr on 0,06 protsenti päevas.

(1¹) Kaupade importimise ja eksportimisega seonduvalt ekspordi- ja imporditollimaksult tasumisele kuuluva intressimäära kindlaksmääramisel lähtutakse tolliseadustiku artikli 114 lõikes 1 sätestatust.

[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(2) Maksuhalduril on maksuvõla tasumise ajatamisel õigus vähendada intressi määra kuni 50 protsenti ajatamise otsuse vastuvõtmise päevast arvates. Põhjendatud erandjuhul on maksuhalduril õigus maksuvõla tasumise ajatamisel vähendada intressi määra kuni 50 protsenti maksuvõla tekkimise päevast arvates.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2020]

(3) Kui isik ei täida ajatamisgraafikus sisalduvaid nõudeid ajatamisgraafikus määratud tähtpäevaks, arvestab maksuhaldur intressi tähtpäevaks täitmata nõuetelt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud määras.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 118. Intressi arvestamise aegumine

(1) Intressi arvestamise aegumistähtaeg on üks aasta alates deklaratsiooni alusel arvutatud, maksuotsusega määratud või vastutusotsusega sissenõutava maksusumma täieliku tasumise päevast või isikule alusetult tagastatud summa täieliku tasumise või tasaarvestamise päevast.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(2) [Kehtetu -RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(3) Intressinõuet ei esitata pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja möödumist. Intressinõude aegumisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 98 lõikes 4 sätestatut.

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(4) Ajatatud maksusummalt on intressi arvestamise aegumistähtaeg üks aasta, arvates ajatamise ajakava lõppemise või kehtetuks tunnistamise päevast.

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(5) Saneerimiskavaga või võlgade ümberkujundamise kavaga ümberkujundatud maksusummalt on intressi arvestamise aegumistähtaeg üks aasta alates saneerimiskava või võlgade ümberkujundamise kava kehtetuks tunnistamise päevast.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(6) Intressi arvestamise aegumine peatub intressinõude või intressinõude arvestamise aluseks oleva maksusumma vaidlustamise ajaks kuni selles asjas tehtud lõpliku lahendi jõustumiseni.

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

§ 119. Intressi mitteamistamine

(1) Intressi arvestamine peatub:

1) krediidasutuse poolt tähtpäevaks täitmata maksukohustuselt krediidasutuse moratooriumi ajaks;

- 2) [kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 3) tähtpäevaks täitmata maksukohustuselt, mille täitmine toimub vastavalt pankrotimenetluses kinnitatud ja kehtivale kompromissile;
- 4) [kehtetu -RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]
- 5) kui intressisumma ületab selle arvestamise aluseks oleva maksunõude; [RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]
- 6) saneerimismenetluse või võlgade ümberkujundamise menetluse algatamisest kuni saneerimiskava või võlgade ümberkujundamise kava kinnitamiseni. [RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.07.2013]

(1¹) Maksukohustuselt, mille täitmise tähtpäev saabus enne pankroti väljakuulutamist, lõpeb intressi arvestamine maksukohustuslase pankroti väljakuulutamise päevast alates. [RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Intressi ei arvestata tähtpäevaks tasumata maksusummalt või selle osalt, mis on võrdne maksuhalduri poolt maksukohustuslasele käesoleva seaduse, maksuseaduse või tollialaste õigusaktide alusel maksmisele või tagastamisele kuuluva maksusummaga. [RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(3) Kui maksuseaduses ei ole sätestatud teisiti, siis intressinõuet ei esitata, kui intressisumma on väiksem kui 10 eurot. [RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) Kui maksuhaldur saatis maksukohustuslasest mitteolenevatel põhjustel käesoleva seaduse §-s 88 nimetatud maksuteate või maamaksuteate hiljem kui 30 päeva enne maksu tasumise tähtpäeva, ei arvestata maksuteates märgitud summa tasumisel pärast maksu tasumise tähtpäeva intressi sama arvu päevade eest, mille võrra maksuhaldur viivitas maksuteate saatmisega.

(5) Intressi ei arvestata perioodi eest, mil maksukohustuslane ei saanud täita oma maksukohustust maksuhalduri põhjendamatult viivituse tõttu maksukontrolli läbiviimisel või maksuhalduri kirjalikult antud eksitava või vale teabe tõttu vähem deklareeritud või seadusega ettenähtust rohkem tagasi taotletud summalt, välja arvatud juhul, kui:

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

- 1) maksukohustuslane oli maksu deklareerimisel, tasumisel või tagastusnõude esitamisel teadlik, et teave on eksitav või vale;
- 2) maksukohustuslane põhjustas vale teabe väljastamise ähvarduse, sunni, maksuhaldurile eksitavate või valeandmete esitamise või muul ebaseaduslikul teel.

(6) Maksuhaldur võib jätta intressi arvestamata ja sisse nõudmata käesoleva seaduse §-s 100 sätestatud alustel.

(7) [Kehtetu -RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(8) Intressi ei arvestata käibemaksu summalt, mis tuleb tasuda tagasiulatuvalt kehtestatud dumpinguvastaselt või tasakaalustavalt tollimaksult. [RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(9) Intressi ei arvestata käibemaksu summalt, mis tuleb tasuda, kuna Euroopa Komisjon ei eraldanud tagatud tariifikvoodile kvooti. [RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(10) Pärandvaraga seotud täitmata maksukohustuselt ei arvestata intressi pärandi avanemise päevast arvates. [RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]

12. peatükk TAGATIS

§ 120. Tagatis

(1) Maksuhalduril on õigus nõuda tagatise esitamist:

- 1) maksuvõla tasumise ajatamise korral (§ 111);
- 2) tagastusnõude täitmise pikendamise või peatamise korral (§ 107 lõige 5); [RT I 2005, 68, 528- jõust. 01.01.2006]

2¹) haldusakti täitmise peatamise korral (§ 146); [RT I 2005, 68, 528- jõust. 01.01.2006]

- 3) muudel seadusega ettenähtud juhtudel.

(1¹) Maksuhaldur võib nõuda kauba tollijärelevalve all hoidmisel ja selle vabasse ringlusse lubamisel tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate maksude tagamist. [RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(2) Tagatist ei nõuta, kui nõue on alla 64 euro.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) Tagatist ei nõuta riigi-, valla- ja linnaasutuselt.

(4) Tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate tollimaksust erinevate maksude tasumise tagamiseks nõutava tagatise suuruse määramise ja arvutamise alused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 16.06.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 121. Tagatise ulatus

Maksuhaldur määrab, kui suur tagatis tuleb esitada. Maksuhaldur lähtub tagatise ulatuse määramisel tagatava nõude ja võimaliku sundtäitmise kulude suurusest.

§ 122. Tagatise liigid

Kui maksuseaduses ei ole sätestatud teisiti, võib isik, kellel tekib tagatise esitamise kohustus, valida järgmiste tagatise liikide vahel:

- 1) käendus;
- 2) deposiidina selleks määratud kontole makstud tagatissumma;
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]
- 3) riigi, valla või linna kasuks seatud registerpant või hüpoteek.

§ 123. Käendus

(1) Käendaja võib olla isik, keda maksuhaldur käendajana aktsepteerib ja kes kohustub maksuhalduri nõudmise korral tasuma käenduslepingus märgitud summa.

(2) Maksuhalduril on õigus jätta käendaja aktsepteerimata, kui:

- 1) käendajal ei ole maksuvõla tagamiseks piisavalt vara;
- 2) summa, mille ulatuses tagatis esitatakse, ei ole maksuhalduri arvates piisav;
- 3) käendaja senise tegevuse, majandusliku seisundi või maine põhjal on küllaldane alus kahelda tema antava tagatise usaldusväärsuses.

§ 124. Pant

(1) Pant seatakse asjaõiguseaduses või kommertsandiseaduses sätestatud korras.

(2) Riigi nimel kirjutab pandilepingule alla riiklike maksude maksuhalduri juht, juhi asetäitja või juhi volitatud isik. Valla või linna nimel kirjutab pandilepingule alla kohalike maksude maksuhalduri juht, tema asetäitja või juhi volitatud isik.

(3) Maksuhalduril on õigus jätta tagatiseks esitatav pant aktsepteerimata, kui pandi eseme väärtus ei ole maksuhalduri arvates võla tagamiseks piisav või pandi ese ei ole lihtsalt realiseeritav või toob kaasa üleliigseid halduskulusid.

(4) Kui pandi eseme väärtuse vähenemise tagajärjel sellest nõude tagamiseks enam ei piisa, on maksukohustuslane kohustatud esitama täiendava tagatise.

§ 125. Tagatise asendamine

(1) Tagatise esitanud isikul on õigus asendada see käesolevas seaduses või maksuseaduses lubatud teise tagatisega.

(2) Maksuhalduril on õigus nõuda tagatise asendamist, kui tagatise väärtus on vähenenud, tagatis ei ole enam piisav tekkinud või tekkida võiva maksuvõla tagamiseks.

(3) Maksuhalduril on õigus jätta asendustagatis aktsepteerimata, kui see ei ole võla tagamiseks piisav või usaldusväärne.

§ 126. Tagatise vabastamine

(1) Kui seaduse või määrusega ei ole sätestatud teisiti, vabastab maksuhaldur tagatise, kui:

- 1) nõuet, mille tagamiseks tagatis esitati, ei teki;
- 2) nõue, mille tagamiseks tagatis esitati, on lõppenud;
- 3) nõue, mille tagamiseks tagatis esitati, on kehtetuks tunnistatud või tühistatud.

(2) Tagatise vabastamisest teatatakse käendajale 10 päeva jooksul, arvates käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud asjaolu ilmnemisest. Registerpandi- või hüpoteegikanne kustutatakse seadusega sätestatud korras.

(3) Selleks määratud kontole makstud tagatissumma tagastatakse kümne päeva jooksul vastava taotluse esitamisest arvates, välja arvatud juhul, kui õigusaktis on ette nähtud teisiti. Kui isik ei ole esitanud ühe aasta jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolude ilmnemisest arvates taotlust tagatissumma tagastamiseks, kannab maksuhaldur tagatissumma isiku ettemaksukontole.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(4) Maksukohustuslane võib taotleda tagatise tagastamata jätmist ning selle kasutamist teiste maksuhalduri ees tekkinud või tekkivate nõuete tagamiseks.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 127. Tagatise kasutamine

(1) Nõude pööramiseks käendaja vastu teatatakse käendajale käendatava poolt täitmata jäetud kohustusest. Kui käendaja ei ole asunud käendatava võlga tasuma 30 päeva jooksul maksuhalduri teate kättesaamise päevast alates, nõuab maksuhaldur võla sisse käesoleva seaduse 13. peatükis sätestatud korras.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Selleks määratud kontole makstud tagatissumma arvestatakse tagatava nõude täitmatajätmise korral selle katteks. Kui tagatis on esitatud mitme nõude katteks, kohaldatakse nõuete rahuldamise järjekorrale käesoleva seaduse § 128 lõikes 5 sätestatud.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Pandiga tagatud nõude täitmatajätmise korral on maksuhalduril õigus realiseerida tagatis täitemenetlust reguleerivates õigusaktides sätestatud korras.

13. peatükk SUNDTÄITMINE

1. jagu Maksuvõla sundtäitmine

§ 128. Sundtäitmine

(1) Maksuhaldur on kohustatud sisse nõudma maksukohustuslase poolt tasumata maksuvõla. Maksuvõla sundtäitmine toimub käesolevas peatükis ning täitemenetlust reguleerivates õigusaktides sätestatud korras. Maksukohustuslase pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse maksuvõlad pankrotiseaduses sätestatud korras.

(2) Maksuvõla sundtäitmine on lubatud, kui:

- 1) kohustuse täitmise tähtpäev on saabunud ning nõue on sissenõutav;
- 2) nõuet sisaldav haldusakt on maksukohustuslasele seadusega ettenähtud korras teatavaks tehtud;
- 3) maksuvõlg ei ole ajatatud;
- 4) maksuvõlg ei ole aegunud, kustutatud või muul alusel lõppenud;
- 5) haldusakti täitmist ei ole peatatud.

(3) Maksukohustuslase poolt tasumisele kuuluva maksusumma sundtäitmine on lubatud alles pärast seda, kui maksukohustuslasele on antud vähemalt üks kord tähtaeg maksuvõla tasumiseks koos hoiatusega kohustuse tähtajal täitmatajätmise tagajärgede kohta (§ 129).

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4) Maksuhaldur võib sisse nõuda ka:

1) käesolevast seadusest tulenevad rahalised kohustused, sealhulgas asendustäitmise kulud, sunniraha ja tõlgi, eksperdi või kolmanda isiku kohustuste täitmise kulud, mille aluseks olev haldusakt on maksukohustuslasele teatavaks tehtud;

2) otsusega, mille täitmisele pööraja on väärteomenetluse seadustiku § 54¹⁰ lõike 2¹ või § 202 lõike 1 kohaselt Maksu- ja Tolliamet, määratud mõjutustrahvi või rahatrahvi ning muud sellest otsusest tulenevad menetluskulud;

[RT I, 22.12.2021, 1- jõust. 01.03.2022]

3) kriminaalmenetluses jõustunud kohtulahendist tulenevad kohustused, mille sissenõudjaks on Maksu- ja Tolliamet;

[RT I, 06.01.2016, 5- jõust. 01.01.2017]

4) käesoleva seaduse § 42 kohaselt lepingu alusel võetud kohustused ja tagatise tagatud, kuid tähtajaks täitmata rahalised kohustused;

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

5) täitekulud, mis kaasnevad enne maksuseadusest tuleneva rahalise nõude esitamist või kohustuse määramist käesoleva seaduse § 136¹ lõike 1¹ punktides 1 ja 2 nimetatud toimingute tegemisega.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud rahalise kohustuse sundtäitmisel kohaldatakse käesolevas seaduses maksuvõla sundtäitmise kohta sätestatud.
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

(5) Maksuhaldur nõuab esmajärjekorras sisse maksusumma, seejärel intressi. Kui koos maksuvõlaga sundtäidetakse ka muid käesolevast seadusest tulenevaid rahalisi kohustusi, nõutakse võlad sisse käesoleva seaduse § 105 lõikes 6 sätestatud järjekorras. Kui sundtäitmise tulemusel saadud rahast ei piisa kõigi maksunõuete rahuldamiseks, arvestatakse sundtäitmise tulemusel laekunud summad erinevate maksude katteks käesoleva seaduse § 105 lõikes 6 sätestatud järjekorras.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(5¹) [Kehtetu -RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(6) Kui kohtutäituri teostatud sundtäitmise tulemusena saadud rahast ei piisa kõigi nõuete rahuldamiseks, arvestatakse laekunud summad esmalt täitekulude ja kohtutäituri tasu katteks, seejärel rahuldatakse nõuded käesoleva seaduse § 105 lõikes 6 sätestatud järjekorras.
[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(7) Riikliku maksu haldur võib sundkorras sisse nõuda valla- või linnaasutuste riikliku maksu võlga. Riigiasutuse maksuvõla korral pööratakse asja lahendamiseks riigiasutuse üle teenistuslikku järelevalvet teostava haldusorgani poole.

(8) Maksuhalduril on õigus loobuda sundtäimisest, kui sundtäimisega seotud kulud ületavad sissenõutava summa või summa sissenõudmine on maksukohustuslase maksejõuetuse tõttu lootusetu ning pankrotiavalduse esitamine ei ole otstarbekas.

§ 129. Sundtäitmise hoiatus

(1) Maksuhalduril on õigus anda maksukohustuslasele korraldus tasuda maksuvõlg 10 päeva jooksul korralduse saamise päevast arvates.

(2) Maksuhalduril on õigus anda maksukohustuslasele korraldus tasuda maksuvõlg 48 tunni jooksul korralduse kättetoimetamisest arvates, kui maksuhalduril on põhjendatud kahtlus, et võla sissenõudmisega viivitamine korral muutub võla sissenõudmine võimatuks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 või 2 alusel tehtud korraldusesse märgitakse lisaks käesoleva seaduse §-s 46 sätestatule hoiatus sundtäitmise algatamise kohta, kui kohustust ei täideta tähtaegselt.

(4) Kui maksuvõla tasumise eest vastutab solidaarselt mitu isikut, võib maksuhaldur anda neile ühise korralduse.

§ 130. Maksuhalduri täitetoimingud

(1) Kui kohustatud isik ei ole rahalist kohustust täitnud maksuhalduri haldusaktis või käesoleva seaduse § 128 lõike 4 punktis 2 või 3 nimetatud lahendis määratud tähtaja jooksul, alustab maksuhaldur võla sundkorras sissenõudmist. Maksuhalduril on õigus:

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

1) taotleda käsutuskeeldu nähtavaks tegeva keelumärke kandmist kinnistusraamatusse või muusse vararegistrisse puudutatud isiku nõusolekuta;

2) taotleda kinnisasjale, laevakinnistusraamatusse kantud laevale või tsiviilõhusõidukite registrisse kantud õhusõidukile hüpoteegi seadmist asjaõigusseaduses sätestatud kohtuliku hüpoteegi regulatsiooni kohaselt;

3) pöörata sissenõue rahalisele õigusele käesoleva seadusega ja täitemenetlust reguleerivate õigusaktidega sätestatud korras;

4) arestida muud varalised õigused, millele ei saa sissenõuet pöörata käesoleva lõike punkti 3 alusel, samuti taotleda käsutuskeeldu nähtavaks tegeva keelumärke kandmist õiguste kohta peetavasse registrisse;

5) anda korraldus väärtpaberite või väärtpaberikonto blokeerimiseks vastavalt väärtpaberite registri pidamise seaduses sätestatule.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 06.07.2017]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud toimingute tegemiseks esitab maksuhaldur taotluse või korralduse või edastab korralduse elektroonilise arestimissüsteemi kaudu.

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) Maksuhaldur võib maksuvõla, käesoleva seaduse § 128 lõikes 4 nimetatud rahalise kohustuse ja enda määratud rahatrahvi sissenõudmiseks pöörduda kohtutäituri poole täitemenetluse jätkamiseks, kui maksuhalduri täitetoimingute tulemusel ei ole õnnestunud mõistliku aja jooksul rahalist kohustust täita. Maksuhalduri algatatud täitemenetluse jätkamisel kohtutäituri poolt ei rakendata täitemenetluse seadustiku §-des 24 ja 25 sätestatud nõudeid ning maksuhalduri kohaldatud keelumärke ja arestid jäävad kehtima. Maksuhaldur teavitab võlgnikku nõude sundtäitmise üleandmisest kohtutäiturile.
[RT I, 09.04.2021, 1- jõust. 19.04.2021]

(3) Maksuhaldur teavitab viivitamata kohtutäiturit nõude täitmisest maksuhalduri poolt kohaldatud keelumärke või aresti alusel.
[RT I, 09.04.2021, 1- jõust. 19.04.2021]

§ 131. Pangakonto arestimine

(1) Maksuhalduril on õigus anda krediidasutusele korraldus arestida võlgniku pangakonto või kanda tema pangakontolt raha üle selleks määratud kontole maksuvõla summa suuruses.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(2) Krediidasutus on kohustatud maksuhalduri korralduse maksukohustuslase pangakonto arestimise kohta viivitamata täitma. Kui pangakontol olev summa on maksuhalduri korralduse järgi ülekanndmisele kuuluvast summast väiksem, on krediidasutus kohustatud täitma maksuvõla ülekanndmise korralduse maksukohustuslase pangakontol oleva summa ulatuses ning edaspidistel laekumistel võlgniku pangakontole kandma raha üle selleks määratud kontole kuni korralduses märgitud summa tasumiseni, välja arvatud juhul, kui maksuhaldur on andnud loa avada arestitud pangakonto.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Füüsilise isiku maksuvõla sissenõudmisel või tema pangakonto arestimisel ei kuulu maksuhalduri poolt igakuisele sissenõudmisele ega arestimisele ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse alusel avatud kontol olev ettevõtlustulu maksu katteks broneeritud summa ning ühe kuupalga alammäära suurune summa võlgniku ja tema ülalpeetava perekonnaliikme kohta. Informatsiooni ülalpeetavate olemasolu kohta annab maksuhaldurile isik, esitades maksuhalduri nõudmisel vajalikud dokumendid. Maksuhaldur võib korralduse andmisel lähtuda võlgniku ülalpeetavate olemasolu kohta talle teadaolevatest andmetest. Kui isik esitab pärast korralduse andmist ülalpeetavate olemasolu kohta varasemast erinevat teavet, muudetakse korraldust.
[RT I, 07.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(4) Arestitud pangakontolt võib arestitud summa ulatuses väljamakseid teha maksuhalduri loal. Luba ei ole vaja maksuhaldurile ülekannde tegemiseks, välja arvatud, kui arest on seatud käesoleva seaduse § 136¹ lõike 1 alusel. Arestitud pangakonto avatakse maksuhalduri loal. Maksuhaldur teeb korralduse pangakonto aresti alt vabastada kolme tööpäeva jooksul arvates maksuvõla tasumisest.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(5) Krediidasutusel on keelatud avada pangakontot maksukohustuslasele, kelle pangakonto arestimise kohta on saadud maksuhalduri korraldus.

(6) Krediidasutus edastab maksukohustuslase pangakonto arestimise korral viivitamata korralduse teinud maksuhaldurile posti teel või elektrooniliselt järgmised andmed:

1) korralduse vastuvõtmise kuupäev ja kellaeg, kui korraldus ei ole esitatud elektroonilise arestimissüsteemi kaudu;

[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

2) [kehtetu -RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

3) pangakonto arestimise kuupäev ja kellaeg;

4) pangakonto jääk pangakonto arestimise hetkel.

§ 132. Sundtäitmise aegumistähtaeg

[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(1) Deklaratsiooni alusel arvatud või haldusakti alusel sissenõutava maksusumma sundtäitmise aegumistähtaeg on viis aastat. Aegumistähtaeg algab kohustuse täitmise tähtpäeva saabumise aastale järgneva aasta 1. jaanuaril.

(2) Maksuotsuse ja vastutusotsuse alusel sissenõutava maksusumma sundtäitmise aegumistähtaeg on viis aastat. Aegumistähtaeg algab maksuotsuse või vastutusotsuse kättetoimetamise aastale järgneva aasta 1. jaanuaril.

(3) Intressinõude sundtäitmise aegumistähtaeg on viis aastat nõude esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist alates.

(4) Muude maksuhalduri sissenõutavate rahaliste kohustuste sundtäitmise aegumistähtaeg, välja arvatud eriseadustes sätestatud tähtajad, on viis aastat nõude esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist alates.

(5) Sundtäitmise aegumistähtaeg katkeb:

1) kohtutäiturile maksuvõla sissenõudmiseks täitmisavalduse esitamisel;

2) maksukohustuslase pankroti väljakuulutamisel;

3) halduskohtu tehtud esialgse õiguskaitsse määruse jõustumisel;
4) saneerimismääruse jõustumisel või võlgade ümberkujundamise avalduse menetlusse võtmise määruse jõustumisel.

(6) Uue sundtäitmise aegumistähtaja kulgemist hakatakse arvestama tähtaja katkemise aluse äralangemise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist.

(7) Sundtäitmise aegumistähtaja katkemine kehtib ainult selle summa kohta, millega on seotud tähtaja katkemise põhjustanud asjaolu.

(8) Sundtäitmise aegumistähtaja möödumisel lõpevad maksukohustus ja sellega seotud kõrvalkohustused ning muud maksuhalduri sissenõutavad rahalised kohustused.
[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 133. Maksuhalduri pädevus riigi, valla või linna esindajana likvideerimis-, pankroti- ja kohtumenetluses

(1) Maksuvõlgade sissenõudmisel likvideerimis-, pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja kohtumenetluses esindab riiki Maksu- ja Tolliamet.
[RT I, 06.12.2010, 1- jõust. 05.04.2011]

(2) Maksuvõlgade sissenõudmisel likvideerimis-, pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja kohtumenetluses esindab valda või linna maksuhalduri volitustega valla või linna ametiasutus.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Maksuhaldur võib esitada avalduse maksukohustuslase pankroti väljakuulutamiseks pärast seda, kui maksuhalduri või kohtutäituri poolt sooritatud täitetoimingute tulemusel ei ole õnnestunud maksuvõlga sisse nõuda.

(4) Maksuhaldur võib esitada avalduse maksukohustuslase pankroti väljakuulutamiseks enne käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhtu, kui esineb pankrotiseaduse § 10 lõike 2 punktis 3 sätestatud alus.
[RT I 2007, 23, 121- jõust. 01.07.2007]

§ 134. Sundtäitmine rahvusvahelise ametiabi korras [Kehtetu -RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

2. jagu Kohustuse täitmise tagamine

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

§ 135. Sunnivahendite rakendamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 25⁸, 67, 71 ja 91 ning maksuseaduses ette nähtud sunniraha ja asendustäitmise suhtes kohaldatakse asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud, arvestades käesolevas seaduses ja maksuseaduses sätestatud erisusi. Sunnivahendit võib kuni haldusaktiga taotletava eesmärgi saavutamiseni korduvalt rakendada.
[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(2) Sunnivahendi rakendamise võib peatada kohus halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või haldusakti andnud maksuhaldur põhjendatud taotluse alusel. Maksuhaldur võib sunnivahendi rakendamise edasi lükata ja teha uue hoiatuse, milles määrab haldusakti täitmiseks uue tähtaja. Maksuhaldur ei või sunnivahendi rakendamist edasi lükata rohkem kui kaheks kuuks. Sunnivahendi rakendamise muutmise otsus toimetatakse kätte käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korras.
[RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

(3) Sunniraha ja asendustäitmise kulud nõutakse sundkorras sisse vastavalt käesoleva seaduse § 128 lõikes 4 sätestatule.

§ 136. Sunnivahendi rakendamise hoiatus

(1) Isikule, kelle suhtes soovitakse sunnivahendit kasutada, antakse kohustuse täitmiseks tähtaeg ja teda hoiatatakse, et kohustuse tähtpäevaks täitmatajätmise korral võidakse rakendada sunnivahendeid.

(2) Hoiatus vormistatakse kirjalikult. Hoiatuse võib teha ka haldusaktis, mille täitmise tagamiseks sunnivahendit rakendatakse.

(3) Hoiatuses peab olema märgitud:

- 1) isiku nimi ja aadress, kellele hoiatus tehakse;
- 2) viide haldusaktile, millega pandud kohustuse täitmatajätmise korral sunnivahendit rakendatakse;
- 3) kohustuse vabatahtliku täitmise tähtpäev, välja arvatud teatud tegevusest hoidumise kohustuse korral;
- 4) kohustuse tähtpäevaks täitmata jätmise korral rakendatava sunnivahendi liik, sunniraha puhul selle suurus;
- 5) hoiatuse teinud maksuhalduri nimetus;
- 6) allkirja andmiseks pädeva ametiisiku ees- ja perekonnanimi ning allkiri;
- 7) hoiatuse tegemise kuupäev.

(4) Kui maksuhaldur kavatses sama kohustuse täitmise tagamiseks kasutada mitut sunnivahendit, tuleb märkida sunnivahendite võimaliku rakendamise järjekord ja rakendamise alustamise kuupäevad. Uut sunnivahendit võib maksuhaldur rakendada alles siis, kui esialgse sunnivahendiga ei ole haldusakti täitmist saavutatud.

(5) Kui maksuhaldur tahab rakendada üht liiki sunnivahendit mitme kohustuse täitmise tagamiseks, märgitakse hoiatuses sunnivahend iga kohustuse kohta eraldi.

(6) Kui haldusaktiga kohustatakse isikut tegevusetusele või taluma maksuhalduri poolt sooritatavaid toiminguid, võib hoiatada, et igakordse kohustuse täitmatajätmise korral võidakse sunnivahendit uuesti rakendada.

§ 136¹. Täitmist tagavate toimingute sooritamine enne rahalise nõude või kohustuse määramist

(1) Kui maksude tasumise õigsuse kontrollimisel tekib põhjendatud kahtlus, et pärast maksuseadusest tuleneva rahalise nõude või kohustuse määramist võib selle sundtäitmine maksukohustuslase tegevuse tõttu osutada oluliselt raskemaks või võimatuks, võib maksuhalduri juht või tema volitatud ametnik teha halduskohtule taotluse loa saamiseks, et sooritada käesoleva seaduse § 130 lõikes 1 sätestatud täitetoimingud.

[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

(1¹) Kui käesoleva seaduse § 130 lõikes 1 sätestatud täitetoimingute sooritamine ei ole asjas võimalik või ei oleks see suure tõenäosusega tulemuslik, võib maksuhalduri juht või tema volitatud ametnik taotleda halduskohtult kohtutäiturile loa andmist järgmiste täitetoimingute sooritamiseks:

- 1) maksukohustuslase, vastutusotsuse adreassaadi või kolmanda isiku valduses oleva maksukohustuslasele või vastutusotsuse adreessaadile kuuluva vara arestimine;
- 2) kolmandal isikul maksukohustuslasele või vastutusotsuse adreessaadile vara üleandmise või tema suhtes muude kohustuste täitmise keelamine, millega võib siduda ka kohustuse anda vara üle kohtutäiturile või maksta raha selleks ettenähtud kontole.

[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

(1²) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punktis 1 nimetatud juhul võib kohus maksuhalduri, maksukohustuslase või vastutusotsuse adreassaadi avalduse alusel määrata arestitud vara müügi ja müügist saadud raha hoiustamise selleks ettenähtud kontrol, kui eseme väärtus võib oluliselt langeda või kui eseme hoidmine põhjustaks ülemääraseid kulutusi.

[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

(1³) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud taotlus esitatakse halduskohtule, mille tööpiirkonnas on maksukohustuslase või vastutusotsuse adreassaadi elu- või asukoht. Kui maksukohustuslase või vastutusotsuse adreassaadi elu- või asukoht ei ole teada või ei ole Eestis, esitatakse taotlus halduskohtule, mille tööpiirkonnas on asjassepuutuva vara asukoht.

[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

(1⁴) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punktides 1 ja 2 nimetatud toimingute tegemisega seotud täitekulude sissenõudmiseks koostab maksuhaldur korralduse, milles määrab nende tasumiseks tähtaja ja teeb hoiatuse, et täitekulude tähtaja jooksul tasumata jätmise korral täitmata kohustus sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-des 128–132 sätestatule.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Halduskohtule esitatavas taotluses märgitakse:

- 1) põhjendus, millest nähtub võimaliku maksukohustuse sissenõudmise oluline raskenemine või võimatus;
- 2) võimaliku rahalise nõude või kohustuse hinnanguline suurus;
- 3) andmed tagatise kohta, mille esitamisel maksuhaldur lõpetab täitetoimingud;
- 4) üks või mitu käesoleva seaduse § 130 lõikes 1 või täitemenetluse seadustikus sätestatud täitetoimingutest ning põhjendus, miks maksuhaldur peab valitud toimingute tegemist vajalikuks.

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(3) Kui täitetoimingu sooritamise tinginud asjaolu on ära langenud või kui maksukohustuslane on esitanud tagatise võimaliku rahalise nõude või kohustuse tasumise tagamiseks, lõpetab maksuhaldur täitetoimingu hiljemalt kahe tööpäeva jooksul.

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–1² nimetatud taotluse ja avalduse rahuldamise või rahuldamata jätmise määru peale võivad esitada määruskaebuse maksuhaldur ja isik, kelle õigusi määrus puudutab. Ringkonnakohtu määru peale määruskaebuse kohta võib esitada määruskaebuse.
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.02.2014]

14. peatükk VAIDEMENETLUS

§ 137. Vaide esitamise õigus

(1) Maksukohustuslane või muu menetlusosaline, kes leiab, et maksuteate, maksuotsuse, vastutusotsuse, korralduse või muu maksuhalduri haldusaktiga on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib nõuda selle haldusakti kehtetuks tunnistamist, muutmist või uue haldusakti väljaandmist.
[RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

- (2) Menetlusosalisel on õigus vaidlustada ka:
- 1) viivitust;
 - 2) tegevusetust;
 - 3) ametiisiku või eksperdi taandamisest keeldumist;
 - 4) haldusakti andmise taotluse tagastamist;
 - 5) muid maksuhalduri toiminguid.

(3) Vaie Maksu- ja Tolliameti haldusakti või toimingu peale esitatakse Maksu- ja Tolliametile.
[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

(4) Käesolevas peatükis sätestatud kohaldatakse kohalike maksude maksuhaldurite haldusaktide ja toimingute peale esitatud vaiete lahendamisel kohalike maksude seaduses sätestatud erisustega.

§ 138. Vaide esitamise tähtaeg

(1) Vaie haldusakti peale tuleb esitada 30 päeva jooksul, arvates haldusakti teatavaks tegemise või kättetoimetamise päevast.

(2) Vaie toimingu peale tuleb esitada 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või pidi teada saama.
[RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]

(3) Kui pädevad asutused alustavad vastastikuse kokkuleppe menetlust, peatub maksuteate või maksuotsuse peale vaide ja halduskohtule kaebuse esitamise tähtaja kulgemine lõpliku otsuse rakendamiseni või menetluse lõpetamise teate kättetoimetamise päevani.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 139. Vaidele esitatavad nõuded

(1) Vaie esitatakse kirjalikult.

(2) Vaides märgitakse:

- 1) haldusorgani nimetus, kellele vaie on esitatud;
- 2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
- 3) vaidlustatava haldusakti nimetus ja selle andmise kuupäev või toimingu aeg;
- 4) vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu;
- 5) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
- 6) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;

[RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

- 7) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et selles asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- 8) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

(3) Vaidele kirjutab alla selle esitaja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole esitatud varem. Kui vaidele on esindajana alla kirjutanud advokaat, ei pea vaidele volikirja lisama, kuid maksuhalduril on põhjendatud juhul õigus selle esitamist nõuda.
[RT I, 23.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(4) Vaidele lisatakse asjasse puutuvad dokumendid. Kui dokumentide esitamine ei ole võimalik, tehakse vaides viide nende asukohale.

§ 140. Vaide tähtaja ennistamine

Vaide esitamise tähtaja võib ennistada käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud tingimustel.

§ 141. Vaide tagasivõtmine

(1) Vaide esitajal on õigus enne otsuse tegemist vaie tagasi võtta. Vaide tagasivõtmise teade esitatakse kirjalikult või suuliselt. Maksuhaldur protokollib suulise tagasivõtmise ning protokollile võetakse vaide tagasivõtja allkiri.

(2) Vaide tagasivõtmine ei takista uue vaide esitamist vaide esitamise tähtaja jooksul.

§ 142. Puudused vaides

Kui vaie ei vasta käesoleva seaduse §-s 139 sätestatud nõuetele, juhivad maksuhaldur, kellele vaie esitati, vaide esitaja tähelepanu selles esinevatele puudustele ning määrab vajaduse korral vaide esitanud isikule kuni kümnepäevase tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

§ 143. Vaide tagastamine

(1) Vaie tagastatakse, kui:

- 1) vaide esitajal puudub vaide esitamise õigus;
- 2) vaide esitaja ei ole määratud tähtaja jooksul vaide puudusi kõrvaldanud;
- 3) vaide esitamise tähtaeg on möödunud ning seda ei ennistata;
- 4) selles asjas on jõustunud kohtuotsus;
- 5) selles asjas toimub kohtumenetlus.

(2) Kui vaie ei kuulu haldusorgani pädevusse, tagastab haldusorgan vaide ja selgitab, kuhu isik peab pöörduma, või edastab vaide pädevale haldusorganile, teatades sellest vaide esitajale.

(3) Vaie tagastatakse isikule kirjaliku otsusega seitsme päeva jooksul pärast vaide esitamist. Otsuses tuuakse ära vaide tagastamise põhjendus ning selgitus edasikaebamise korra kohta. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul tagastatakse vaie seitsme päeva jooksul pärast puuduste kõrvaldamise tähtaja (§ 142) möödumist.

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

§ 144. Vaide tagastamise vaidlustamine

(1) Maksu- ja Tolliametite tehtud vaide tagastamise otsuse peale võib vaide esitaja esitada kaebuse Maksu- ja Tolliametile 30 päeva jooksul selle otsuse teatavaks tegemise või kättetoimetamise päevast arvates.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutus leiab, et vaide tagastamine ei ole põhjendatud, võtab ta vaide vastu.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutus leiab, et kaebus vaide tagastamise peale ei ole põhjendatud, jätab ta kaebuse rahuldamata ja tagastab vaide.

(4) Vaide tagastamise peale esitatud kaebuse rahuldamata jätmisest teatatakse isikule kirjaliku otsusega seitsme päeva jooksul pärast kaebuse esitamist koos põhjuste äratoomisega ning selgitusega edasikaebamise korra kohta.

§ 145. Vaide edastamine

[Kehtetu -RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

§ 146. Haldusakti täitmise peatamine

(1) Vaide esitamine ei peata vaidlustatava haldusakti täitmist, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 sätestatud juhtudel.

(2) Käesoleva seaduse § 61 või 62 alusel kolmandale isikule antud korralduste täitmine peatub kuni selles asjas lõpliku lahendi jõustumiseni.

(3) Vaiet lahendav haldusorgan võib haldusakti täitmise peatada, kui see on vajalik. Maksukohustuslase taotlusel haldusakti täitmise peatamise korral on maksuhalduril õigus nõuda maksukohustuslaselt tagatise esitamist, kui peatatav haldusakt sisaldab rahalist kohustust. Tagatis esitatakse ja aktsepteeritakse vastavalt käesoleva seaduse §-des 120–127 sätestatule.

[RT I 2005, 57, 451- jõust. 18.11.2005]

§ 147. Vaide läbivaatamine

(1) Vaide läbivaatamisel kontrollitakse haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust.

(2) Vaiet läbivaatav haldusorgan:

- 1) [kehtetu -RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]
- 2) teostab vajaduse korral paikvaatlust;
- 3) kaasab vajaduse korral eksperdi või spetsialisti;
- 4) [kehtetu -RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]
- 5) kuulab ära asjast huvitatud isikute seletused;
- 6) lahendab haldusakti täitmise peatamise küsimusi;
- 7) sooritab muid seadusega sätestatud toiminguid.

(3) Vaie vaadatakse läbi 30 päeva jooksul, arvates selle vastuvõtmisest vaiet läbivaatava haldusorgani poolt.

(4) Vaide täiendava uurimise vajaduse korral võib vaiet läbivaatav haldusorgan vaide läbivaatamise tähtaega kirjaliku otsusega pikendada kuni kümne päeva võrra.

(5) Vaiet läbivaatav haldusorgan võib vaide esitajalt vajaduse korral nõuda täiendavate tõendite esitamist. Sellisel juhul vaadatakse vaie läbi viie tööpäeva jooksul, arvates tõendite esitamisest, kuid haldusorganil ei ole kohustust vaiet läbi vaadata varem kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul.

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

§ 147¹. Vaidemenetluse peatamine

Maksu- ja Tolliamet võib peatada maksuteate või maksuotsuse peale esitatud vaide menetlemise, kui Maksu- ja Tolliamet on vastu võtnud isiku samas asjas esitatud välislepingust tuleneva kaebuse, kuni selles asjas pädevate asutuste vastastikuse kokkuleppe või lõpliku otsuse rakendamiseni või menetluse lõpetamise teate kättetoimetamise päevani. Maksu- ja Tolliamet teavitab isikut vaidemenetluse peatamisest ja menetluse jätkamisest viivitamata.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 148. Maksuhalduri volitused vaide läbivaatamisel

(1) Vaide sisulise lahendamise korral on maksuhalduril õigus:

- 1) rahuldada vaie kas täielikult või osaliselt ja tunnistada haldusakt kas täielikult või osaliselt kehtetuks ning kõrvaldada haldusakti faktilised tagajärjed;
[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]
- 2) anda haldusakt, sooritada toiming või teha asjas uus sisuline otsus;
- 3) panna asjaomasele struktuuriüksusele ülesanne anda haldusakt, sooritada toiming või otsustada asi uuesti;
[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]
- 4) taastada toimingu tegemisele eelnenud olukord või teha see ülesandeks asjaomasele struktuuriüksusele;
[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]
- 5) jätta vaie rahuldamata.

(2) Kui vaide kohta tehtav haldusakti kehtetuks tunnistamise või muutmise otsus puudutab kolmanda isiku õigusi, tuleb talle enne otsuse tegemist anda võimalus esitada selgitusi ja vastuväiteid.

(3) Kui vaide esitanud isik on esitanud või esitab vaide läbivaatamise tähtaja jooksul selles asjas kaebuse kohtusse, on maksuhalduril õigus vaie tagastada ning jätta vaideotsus tegemata.

§ 149. Vaideotsus

(1) Vaideotsus vormistatakse kirjalikult ja selles märgitakse ka resolutsioon vaide lahendamise kohta. Vaideotsus toimetatakse vaide esitajale ja vaidemenetlusse kaasatud kolmandale isikule kätte käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korras.

(2) Vaide rahuldamise korral ei ole maksuhaldur kohustatud vaideotsust vormistama, vaid teeb soovitud toimingu või haldusakti muudatuse.

(3) Vaide rahuldamata jätmise või osalise rahuldamise korral peab vaideotsus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele olema põhjendatud ja sisaldama selgitust edasikaebamise korra kohta.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

§ 150. Tõendamiskoormus

(1) Maksuteates või maksuotsuses määratud maksusumma vaidlustamise korral lasub maksukohustuslasel kohustus tõendada, et maksusumma määrati valesti.

(2) Määratud maksusumma vaidlustamise korral maksukohustuslase poolt on maksuhalduril tõendamiskoormus nende tõendite osas, mida valdab ainult maksuhaldur.

§ 151. Edasikaebamise õigus

(1) Maksukohustuslane või muu menetlusosaline võib vaidemenetluse igas staadiumis pöörduda asja lahendamiseks kohtusse. Kohtusse võib pöörduda ka vaiet esitamata.

(2) Maksukohustuslasel või muul menetlusosalisel, kelle vaie jäi rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse.

(3) Vaideotsuse tühistamist võib halduskohtule esitatavas kaebuses nõuda:

1) koos nõudega, mis jäeti vaideotsusega osaliselt või täielikult rahuldamata, või

2) sõltumata käesoleva lõike punktis 1 nimetatud nõude esitamisest, kui vaideotsusega on isiku õigusi rikutud muul viisil kui vaide osaline või täielik rahuldamata jätmise.

[RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

14¹. peatükk TOPELTMAKSUSTAMISE KAEBUSE LAHENDAMINE

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

1. jagu Üldsätted ja kaebuse esitamine

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹. Reguleerimisala

Käesolevas peatükis sätestatakse tulu või kapitali topeeltmaksustamist kõrvaldavate välislepingute (edaspidi *maksuleping*) alusel tekkinud liikmesriikide vaheliste vaidluste (edaspidi *vaidlusalune küsimus*) lahendamise kord ja kaebuse esitanud isiku ning Maksu- ja Tolliameti õigused ja kohustused.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151². Kaebus

(1) Liikmesriigi residentil on õigus esitada kaebus maksulepingu tõlgendamisest ja kohaldamisest tekkinud vaidlusaluse küsimuse lahendamiseks käesolevas peatükis sätestatud korras või vastavalt kohaldamisele kuuluvale maksulepingule.

(2) Isikul, kes ei ole liikmesriigi resident, on õigus esitada kaebus vastavalt kohaldamisele kuuluvale maksulepingule.

(3) Kaebuse võib esitada ka juhul, kui isik on samas asjas esitanud vaide Maksu- ja Tolliametile, pöördunud asja lahendamiseks kohtusse või kui samas asjas on jõustunud kohtuotsus.

(4) Kaebuse esitamine vaidlusaluses küsimuses ei takista liikmesriigil algatamast või jätkamast samas asjas menetlust väärteo- või kriminaalasjas ega menetluse jätkamist vaidlusaluse küsimusega seotud asjaoludel.

(5) Kui Maksu- ja Tolliamet saab vaidlusaluses küsimuses kaebuse, lõpetab ta samas vaidlusaluses küsimuses varem algatatud vastastikuse kokkuleppe menetluse. Menetlus lõpetatakse selle kuupäeva seisuga, kui esimene liikmesriigi pädev asutus saab käesoleva peatüki alusel esitatud kaebuse kätte.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151³. Kaebuse ja teabe edastamine pädevale asutusele

(1) Kaebus ning muud menetluses esitatavad dokumendid ja teave tuleb esitada kõigile asjaomaste liikmesriikide pädevatele asutustele samal ajal. Maksu- ja Tolliamet teavitab kaebuse kättesaamisest kaebuse esitanud liikmesriigi residentide (edaspidi *kaebaja*) ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust kahe kuu jooksul kättesaamisest arvates. Samuti teatab Maksu- ja Tolliamet asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele kahe kuu jooksul, millist asjaajamisekeelt on kavas kaebuse menetluse ajal teabevahetuseks kasutada.

(2) Eesti residentist füüsilisel isikul ja isikul, kes ei ole suurettevõtja ega osa suurest konsolideerimisgrupist raamatupidamise seaduse § 3 punktide 17 ja 20 tähenduses, on õigus esitada kaebus, nõutud lisadokumendid ja teave, kaebuse tagasisõtmise teade ning nõuandekomisjoni moodustamise taotlus üksnes Maksu- ja Tolliametile.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul edastab Maksu- ja Tolliamet kaebuse tagasisõtmise teate, teabe nõuandekomisjoni moodustamise taotluse kohta, nõutud lisateabe ning esitatud dokumendid ja selgitused kahe kuu jooksul nende saamisest arvates ühel ajal kõigile teistele vaidlust lahendavate liikmesriikide pädevatele asutustele.

(4) Kaebus, kaebuse tagasivõtmise teade ja nõuandekomisjoni moodustamise taotlus loetakse kaebaja poolt esitatuks alates sellekohase teate edastamise päevast. Nõutud lisateave ja dokumendid loetakse esitatuks alates asjaomaste liikmesriikide pädevatele asutustele kättetoimetamise päevast.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151⁴. Kaebuse esitamise tähtaeg

Kaebus tuleb esitada kolme aasta jooksul alates sellise haldusakti teatavaks tegemise või kättetoimetamise päevast või sellisest toimingust teada saamise päevast, mis võib põhjustada või on põhjustanud vaidlusaluse küsimuse.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151⁵. Kaebuse sisu

(1) Kaebuses tuleb märkida:

- 1) kaebaja nimi ja teiste asjast puudutatud isikute nimed, registri- või isikukood, selle puudumisel sünniaeg, aadress, sidevahendite andmed, olemasolu korral maksukohustuslasena registreerimise number ning muu teave, mis võimaldab kaebajat ja teisi asjast puudutatud isikuid tuvastada;
- 2) liikmesriigid, keda kaebus puudutab;
- 3) asjasse puutuvad maksustamisperioodid;
- 4) vaidluse lahendamisel tähtsust omavad asjaolud, teave vaidluse põhjuseks oleva haldusakti või toimingu kohta ja vaidlusega seotud summad kõikide asjaomaste liikmesriikide vääringutes;
- 5) viide kohaldatavatele õigusnormidele ja maksulepingule;
- 6) selgitus selle kohta, kuidas vaidlus on seotud maksulepingu kohaldamisega;
- 7) vaidlusesse puutuvad tehinguga seotud kaebuse ja kohtuvaidluse andmed;
- 8) teave samadel asjaoludel ja sama maksustamisperioodi kohta maksulepingu alusel esitatud topeltmaksustamise kaebuste kohta ning kaebaja kinnitus, et ta nõustub nende kaebuste läbivaatamiseks algatatud menetluste lõpetamisega;
- 9) kinnitus selle kohta, kas kaebaja soovib kaebuse läbivaatamist käesoleva peatüki või maksulepingu alusel.

(2) Kaebusele lisatakse vaidlusaluse küsimuse põhjustanud haldusakti või muu dokumendi ja teiste asjasse puutuvate dokumentide koopiad.

(3) Kaebus ja muud dokumendid esitatakse eesti keeles või kokkuleppel Maksu- ja Tolliametiga võõrkeeles.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151⁶. Teabe ja dokumentide nõudmine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib nõuda asja lahendamiseks vajalikku lisateavet ja dokumente kolme kuu jooksul kaebuse kättesaamisest arvates. Pärast seda võib Maksu- ja Tolliamet nõuda lisateavet ja dokumente üksnes vastastikuse kokkuleppe menetluse jooksul.

(2) Lisateabe ja dokumentide esitamiseks antav tähtaeg peab olema mõistliku pikkusega, kuid mitte pikem kui kolm kuud.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151⁷. Kaebuse vastuvõtmine

(1) Maksu- ja Tolliamet otsustab kaebuse vastuvõtmise kuue kuu jooksul kaebuse kättesaamisest arvates või pärast käesoleva seaduse § 151⁶ lõike 1 alusel nõutud teabe ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtaja möödumist. Maksu- ja Tolliamet teavitab kaebuse vastuvõtmisest viivitamata kaebajat ja asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi.

(2) Kui kaebaja on esitanud samas asjas vaide või pöördunud asja lahendamiseks kaebusega kohtusse, hakkab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaeg kulgema päevast, kui tehakse vaideotsus, peatatakse kohtumenetlus või asjas jõustub lõplik kohtulahend.

(3) Kaebus loetakse vastuvõetuks, kui käesolevas paragrahvis sätestatud juhul ei ole Maksu- ja Tolliamet teinud nimetatud ajavahemiku jooksul otsust kaebuse menetluse võtmise, tagastamise ega ühepoolse lahendamise kohta.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151⁸. Kaebuse tagastamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kaebuse sisuliselt läbi vaatamata tagastada kuue kuu jooksul kaebuse kättesaamisest või puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja möödumisest arvates, kui:

- 1) kaebus ei ole esitatud seaduses sätestatud tähtajaks;
- 2) puudub vaidlusalune küsimus;
- 3) kaebus ei vasta käesoleva seaduse §-s 151⁵ sätestatud nõuetele ning nõutud lisateavet ja dokumente ei ole esitatud.

(2) Kaebus tagastatakse kaebajale käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud nõuetele vastava kirjaliku otsusega, märkides selles tagastamise põhjuse. Maksu- ja Tolliamet teavitab menetluse lõpetamisest viivitamata kaebajat ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust.

(3) Kui kaebuse on tagastanud kõik asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused, on kaebajal õigus esitada 30 päeva jooksul viimase kaebuse tagastamise otsuse kättesaamisest arvates Maksu- ja Tolliametile vaie vastavalt käesoleva seaduse §-le 137 või vaidlustada käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel tehtud kaebuse tagastamise otsus halduskohtus halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151⁹. Kaebuse tagasivõtmine

(1) Kaebajal on enne lõpliku otsuse tegemist õigus kaebus kirjaliku teatega tagasi võtta.

(2) Kaebuse tagasivõtmise teate esitamine lõpetab kaebuse menetluse. Maksu- ja Tolliamet edastab teate menetluse lõpetamise kohta kaebajale ja teise asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹⁰. Kaebuse ühepoolne lahendamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kuue kuu jooksul kaebuse või lisateabe ja dokumentide kättesaamisest arvates lahendada kaebuse ühepoolset, ilma asjaomase liikmesriigi pädevat asutust kaasamata.

(2) Maksu- ja Tolliamet teavitab kaebuse ühepoolsest lahendamisest viivitamata kaebajat ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust. Menetlus loetakse lõpetatuks alates teavitamise päevast.

(3) Kui Maksu- ja Tolliamet saab teate, et teise asjaomase liikmesriigi pädev asutus lahendab kaebuse ühepoolset, lõpetab ta menetluse ning saadab selle kohta viivitamata teate kaebajale ja vaidlusalust küsimust lahendava liikmesriigi pädevale asutusele.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹¹. Menetluse peatamine

(1) Kui kaebaja suhtes on alustatud vaidlusaluse küsimusega seotud asjaoludel väärteo- või kriminaalmenetlus pettuse, tahtliku tegevusetuse või hooletuse tõttu, on Maksu- ja Tolliametil õigus kaebuse menetlus peatada väärteo- või kriminaalmenetluse algatamisest arvates kuni asjas menetluse lõpetamiseni.

(2) Maksu- ja Tolliamet teavitab menetluse peatamisest ning menetluse jätkamisest viivitamata kaebajat ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹². Menetluse lõpetamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib lõpetada kaebuse menetlemise, kui:

- 1) jõustub kohtuotsus, millega on hinnatud samal õiguslikul alusel ja samade asjaolude kohta esitatud väiteid, mis on esitatud vaidlusaluses küsimuses;
- 2) jõustub kohtuotsus, millega on kaebaja vaidlusaluse küsimusega seotud õiguslikel asjaoludel karistatud väärteo eest või mõistetud süüdi kuriteos;
- 3) vaidlusalune küsimus lakkab olemast.

(2) Maksu- ja Tolliamet teavitab menetluse lõpetamisest kaebajat, asjaomase liikmesriigi pädevat asutust ja asjakohasel juhul nõuandekomisjoni või alternatiivset vaidluste lahendamise komisjoni.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

2. jagu

Vastastikuse kokkuleppe menetlus

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹³. Menetluse alustamine

Maksu- ja Tolliamet alustab koostöös asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega vaidlusaluse küsimuse lahendamiseks vastastikuse kokkuleppe menetlust, kui:

- 1) kõikide asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused on võtnud kaebuse vastu;

2) nõuandekomisjon otsustab, et asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused ei ole tagastanud kaebust õiguspäraselt, ja üks asjaomaste liikmesriikide pädevatest asutustest taotleb vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamist 60 päeva jooksul sellise otsuse tegemisest arvates.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹⁴. Menetluse läbiviimise tähtaeg

(1) Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused püüavad kaebuse lahendamises kokku leppida kahe aasta jooksul arvates viimasest teavituse saatmisest selle kohta, et liikmesriik on teinud kaebuse vastuvõtmise otsuse. Tähtaega võib pikendada asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse alusel aasta võrra.

(2) Kui kaebaja esitab enne vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamist maksuhaldurile vaide või kohtule kaebuse vaidlusaluses küsimuses toodud asjaoludel, hakkab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaeg kulgema alates päevast, kui tehakse vaideotsus, peatatakse vaide- või kohtumenetlus või asjas jõustub lõplik kohtulahend.

(3) Käesoleva seaduse § 151²⁶ lõikes 2 sätestatud juhul hakkab vastastikuse kokkuleppe menetluse tähtaeg kulgema alates kaebajale nõuandekomisjoni otsuse kättetoimetamise päevast.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹⁵. Pädevate asutuste vastastikune kokkulepe

(1) Kui Maksu- ja Tolliamet jõuab asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega kokkuleppele, teavitab ta kokkuleppe sisust viivitamata kaebajat.

(2) Kui asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused ei jõua tähtaja jooksul vaidlusaluse küsimuse lahendamises kokkuleppele, teavitab Maksu- ja Tolliamet sellest kaebajat, märkides ära kokkuleppele mitte jõudmise põhjuse.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹⁶. Vastastikuse kokkuleppe kehtivus ja täideviimine

(1) Kaebajal on õigus nõuda asjaomaste liikmesriikide pädevatelt asutustelt kokkuleppe täideviimist, kui ta nõustub kokkuleppega ja kinnitab, et ei esita asjaomastes liikmesriikides kohtule vaidet või kaebust. Kinnitus ja tõendid riigisiseste õiguskaitsevahendite kasutamisest loobumise kohta on õigus esitada 60 päeva jooksul alates päevast, kui kaebajat teavitati kokkuleppe sisust.

(2) Vastastikune kokkulepe on kõikide otsuse teinud asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste jaoks siduv üksnes selles vaidluses ja jõustub käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kinnituse esitamisest arvates.

(3) Maksu- ja Tolliamet viib jõustunud kokkuleppe viivitamata täide.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

3. jagu Vaidluse lahendamise menetlus komisjonis

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹⁷. Nõuandekomisjoni moodustamise taotlemine

(1) Kaebajal on õigus taotleda nõuandekomisjoni moodustamist Maksu- ja Tolliametilt järgmistel juhtudel:

1) käesoleva seaduse § 151⁸ lõike 1 alusel kaebuse tagastamise otsuse õiguspärasuse hindamiseks, kui vähemalt üks asjaomase liikmesriigi pädev asutus on kaebuse tagastanud, kuid seda ei ole teinud kõik asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused;

2) kaebuse kohta arvamuse andmiseks, kui asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused ei ole jõudnud kaebuse lahendamises tähtaja jooksul kokkuleppele.

(2) Kaebajal ei ole õigust taotleda nõuandekomisjoni moodustamist, kui:

1) kaebuse tagastamise otsus on vaidlustatud või seda on võimalik asjaomases liikmesriigis vaidlustada;

2) asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused tagastasid kaebuse ja kaebuse tagastamise otsuse õiguspärasus on leidnud edasikaebemenetluses kinnitust;

3) asjas on jõustunud kohtuotsus, milles kohus on juba hinnanud samu faktilisi ja õiguslikke aluseid ning kaebaja väiteid.

(3) Taotlus tuleb esitada 50 kalendripäeva jooksul arvates kaebuse tagastamise otsuse kättetoimetamisest või sellise kohtulahendi jõustumisest, millega tühistati kaebuse tagastamise otsus, või vastastikusele

kokkuleppele mittejäudmise teate kättetoimetamisest. Kui kaebaja on loobunud otsuse vaidlustamisest kohtus või vaidmenetluses, tuleb sellekohased tõendid taotlusele lisada.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹⁸. Nõuandekomisjoni moodustamine

(1) Nõuandekomisjoni kuuluvad:

- 1) esimees;
- 2) üks esindaja igast asjaomase liikmesriigi pädevast asutusest;
- 3) iga asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse nimetatud üks sõltumatu tunnustatud isik Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast.

(2) Asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste esindajad ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 kohaselt nimetatud sõltumatud tunnustatud isikud valivad Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast nõuandekomisjoni esimehe. Kui asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste esindajad ja sõltumatud tunnustatud isikud ei otsusta teisiti, valitakse esimeheks kohtunik.

(3) Asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste kokkuleppel võib suurendada asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste esindajate ja sõltumatute tunnustatud isikute arvu kaheni iga liikmesriigi kohta.

(4) Maksu- ja Tolliamet lepib kokku asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega nõuandekomisjoni sõltumatute tunnustatud isikute nimetamise reeglites. Kui sõltumatute tunnustatud isikute nimetamise reeglites ei ole kokku lepitud, valib Maksu- ja Tolliamet sõltumatu tunnustatud isiku loosi tõmbamise teel.

(5) Pärast sõltumatute tunnustatud isikute nimetamist määratakse neile kõigile sõltumatute tunnustatud isikute nimetamise reeglite kohaselt üks asendusliige juhuks, kui sõltumatud tunnustatud isikud ei saa oma kohustusi täita.

(6) Käesoleva seaduse § 151¹⁷ lõikes 1 sätestatud juhul moodustab Maksu- ja Tolliamet koostöös asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega nõuandekomisjoni 120 päeva jooksul kaebaja taotluse kättesaamisest arvates.

(7) Kui nõuandekomisjon on hinnanud kaebuse tagastamise õigusvastaseks, kuid ühegi asjaomase liikmesriigi pädev asutus ei ole 60 päeva jooksul käesoleva seaduse § 151²⁶ lõikes 1 nimetatud otsuse tegemisest arvates taotlenud vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamist, loetakse nõuandekomisjon moodustatuks arvamuse andmiseks.

(8) Maksu- ja Tolliamet keeldub nõuandekomisjoni moodustamisest, kui vaidlusalune küsimus ei puuduta topeltmaksustamist. Maksu- ja Tolliamet teavitab nõuandekomisjoni moodustamata jätmisest viivitamata kaebajat ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151¹⁹. Sõltumatule tunnustatud isikule tasu maksmine ja kulude hüvitamine

(1) Sõltumatul tunnustatud isikul on õigus saada iga koosolekupäeva eest tasu kuni 1000 eurot, mille sisse on arvestatud seaduses ettenähtud tasumisele kuuluvad maksud ja maksed.

(2) Sõltumatu tunnustatud isiku kulude hüvitamise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²⁰. Vastuväide

(1) Iga asjaomase liikmesriigi pädeval asutusel on õigus esitada nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni nimetatud sõltumatu tunnustatud isiku kohta vastuväide koos tõenditega, kui:

- 1) isik kuulub vaidlusega seotud maksuhalduri koosseisu või esindab maksuhaldurit või on olnud sellises õigussuhtes viimase kolme aasta jooksul;
- 2) isikul on või on olnud märkimisväärne osalus või hääleõigus juriidilises isikus, keda vaidlusalune küsimus puudutab, või ta on või on olnud sellise isiku töötaja või nõustaja viimase viie aasta jooksul;
- 3) isik ei suuda tagada vaidluse lahendamisel vajalikku objektiivsust;
- 4) isik on maksunõustamise teenust pakkuva ettevõtte töötaja, tegeleb muul viisil kutsealasel maksunõustamisega või on tegelenud sellega mis tahes ajal kolme aasta jooksul enne nõuandekomisjoni või alternatiivsesse vaidluste lahendamise komisjoni nimetamise kuupäeva;
- 5) asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused on kokku leppinud muu aluse.

(2) Vaidlusalust küsimust lahendaval liikmesriigi pädeval asutusel puudub käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel õigus vastuväite esitamiseks, kui sõltumatu tunnustatud isiku on nimetanud selleks pädev kohus või riigisisene ametisse nimetav pädev asutus või isik.

(3) Kui Maksu- ja Tolliamet rahuldab enda nimetatud sõltumatu tunnustatud isiku suhtes esitatud vastuväite, asub nõuandekomisjonist või alternatiivsest vaidluste lahendamise komisjonist välja arvatud sõltumatu tunnustatud isiku kohustusi täitma tema asendaja.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²¹. Alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kokku leppida asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega nõuandekomisjoni asemel alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni moodustamises käesoleva seaduse §-s 151²⁷ sätestatud arvamuse andmiseks.

(2) Alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni koosseis ja vorm võivad erineda nõuandekomisjoni koosseisust ja vormist, välja arvatud sõltumatule tunnustatud isikule esitatava sõltumatuse nõude täitmise osas.

(3) Alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon võib kohaldada vaidluse siduval viisil lahendamiseks lisaks käesolevas jaos sätestatud menetlusele muud vaidluste lahendamise menetlust või tehnikat, sealhulgas parima viimase pakkumise menetlust.

(4) Kui Maksu- ja Tolliamet ei ole asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega töökorras leppinud kokku teisiti, kohaldatakse vaidluse lahendamisele alternatiivses vaidluste lahendamise komisjonis käesoleva seaduse §-des 151¹⁹, 151²⁴, 151²⁵ ja 151³¹ sätestatud.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²². Nõuandekomisjoni moodustamise ja sõltumatu tunnustatud isiku nimetamise taotlemine valdkonna eest vastutavalt ministrilt

(1) Kui nõuandekomisjoni või alternatiivset vaidluste lahendamise komisjoni ei ole tähtpäevaks moodustatud või kui Maksu- ja Tolliamet ei ole nimetanud sõltumatut tunnustatud isikut ega tema asendajat, nimetab nõuandekomisjoni liikmed valdkonna eest vastutav minister kaebaja kirjaliku taotluse alusel käesoleva seaduse § 151³³ lõikes 1 nimetatud Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast. Kui ühegi kaebust lahendada liikmesriigi pädev asutus ei ole sõltumatut tunnustatud isikut nimetanud, nimetab valdkonna eest vastutav minister käesoleva seaduse § 151³³ lõikes 1 nimetatud Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast kaks sõltumatut tunnustatud isikut.

(2) Kui kaebajaid on rohkem kui üks, esitab iga kaebaja taotluse sõltumatute tunnustatud isikute nimetamiseks elu- või asukohajärgse liikmesriigi pädevale asutusele.

(3) Taotlus esitatakse 30 kalendripäeva jooksul käesoleva seaduse § 151¹⁸ lõikes 6 sätestatud tähtpäeva möödumisest arvates.

(4) Kui kaebust lahendavate liikmesriikide pädevate asutuste esindajad ja sõltumatud tunnustatud isikud ei jõua nõuandekomisjoni esimehe valimises kokkuleppele, võib valdkonna eest vastutav minister määrata nõuandekomisjoni esimehe käesoleva seaduse § 151³³ lõikes 1 nimetatud Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²³. Töökord ja sellest teavitamine

(1) Maksu- ja Tolliamet teavitab 120 päeva jooksul vaidlusaluses küsimuses nõuandekomisjoni moodustamiseks esitatud taotluse kättesaamisest arvates kaebajat:

- 1) nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni töökorrast;
- 2) vaidlusaluse küsimuse lahendamise kohta arvamuse vastuvõtmise kuupäevast;
- 3) kohaldamisele kuuluvatest riigisisestest õigusnormidest ja maksulepingutest.

(2) Töökorra allkirjastavad asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste esindajad ja see peab sisaldama järgmist teavet:

- 1) vaidlusaluse küsimuse kirjeldus ja asjaolud;
- 2) asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste vahel kokku lepitud lahendatavate vaidlusaluste küsimuste õiguslikud ja faktilised asjaolud;
- 3) vaidluste lahendamise vorm ja alternatiivse vaidluse lahendamise menetluse korral läbiviidava menetluse kirjeldus, kui see erineb nõuandekomisjoni kohaldatava sõltumatu arvamuse esitamise menetluse laadist;
- 4) vaidluste lahendamise ajakava;
- 5) nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni koosseis, sealhulgas liikmete arv ja nimed ning andmed nende pädevuse ja kvalifikatsiooni ning võimaliku huvide konflikti olemasolu kohta;
- 6) reeglid kaebaja, vaidlusest puudutatud ning kolmandate isikute menetluses osalemise, teabe ja dokumentide vahetamise ning kulude ja muude menetlusega seonduvate korralduslike aspektide kohta;
- 7) vaidluste lahendamise menetluse korraldamine ja arvamuse andmise viis.

(3) Kui nõuandekomisjoni moodustamist taotletakse käesoleva seaduse § 151¹⁷ lõike 1 punkti 1 alusel kaebuse tagastamise otsuse õiguspärasuse hindamiseks, esitavad asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 4–6 sätestatud teabe.

(4) Kui asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused kaebajat töökorrast käesoleva paragrahvi lõigete 1–3 kohaselt ei teavita, koostavad nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni esimees ja sõltumatud tunnustatud isikud töökorra vastavalt nõukogu direktiivi (EL) 2017/1852 maksuvaidluste lahendamise mehhanismide kohta Euroopa Liidus (ELT L 265, 14.10.2017, lk 1–14) rakendusmääruses sätestatud standardtöökorrale. Kaebajale toimetatakse töökord kätte kahe nädala jooksul nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni moodustamisest arvates.

(5) Kui nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni esimees ja sõltumatud tunnustatud isikud ei lepi töökorrast kokku või ei teavita sellest kaebajat, on kaebajal õigus pöörduda Maksu- ja Tolliameti kohustamiseks kaebusega halduskohtusse.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²⁴. Tõendite kogumine

(1) Kaebajal on õigus asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste nõusolekul esitada nõuandekomisjonile või alternatiivsele vaidluste lahendamise komisjonile täiendavaid tõendeid, mis võivad vaidluse lahendamisel tähtsust omada.

(2) Nõuandekomisjonil ja alternatiivsel vaidluste lahendamise komisjonil on õigus nõuda kaebajalt ning Maksu- ja Tolliametilt kaebuse lahendamiseks vajalikku teavet ja tõendeid.

(3) Maksu- ja Tolliamet võib keelduda nõuandekomisjonile või alternatiivsele vaidluste lahendamise komisjonile teabe esitamisest, kui:

- 1) teabe kogumine on vastuolus riigisisese õigusega;
- 2) teavet ei ole võimalik riigisisese õiguse alusel hankida;
- 3) teave puudutab kaubandus-, äri-, tööstus- või kutsesaladust või turustusprotsessi;
- 4) teabe avaldamine on vastuolus avaliku korraga.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²⁵. Ärakuulamine

(1) Kaebajal on õigus taotluse alusel ning Maksu- ja Tolliameti ja teise asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse nõusolekul ilmuda nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni nõupidamisele.

(2) Nõuandekomisjonil ja alternatiivsel vaidluste lahendamise komisjonil on õigus nõuda kaebajalt komisjoni nõupidamisele ilmumist teabe, selgituste ja tõendite esitamiseks.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²⁶. Kaebuse tagastamise otsuse õiguspärasuse hindamine

(1) Nõuandekomisjon esitab kaebuse tagastamise õiguspärasuse kohta otsuse kuue kuu jooksul nõuandekomisjoni moodustamisest arvates. Nõuandekomisjon teavitab otsusest kaebajat ja asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi 30 päeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

(2) Kui nõuandekomisjon tunnustab kaebuse nõuetele vastavaks, alustatakse ühe asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse taotluse alusel käesoleva peatüki 2. jaos sätestatud korras vastastikuse kokkuleppe menetlust.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²⁷. Arvamus

(1) Nõuandekomisjon või alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon esitab Maksu- ja Tolliametile ning asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele kirjaliku arvamuse vaidlusaluse küsimuse lahendamise kohta kuue kuu jooksul pärast komisjoni moodustamist. Vaidlusaluse küsimuse keerukuse tõttu võib tähtaega pikendada kolme kuu võrra. Arvamuse andmise aja pikendamisest tuleb teavitada kaebajat ja asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi.

(2) Kui ükski asjaomase liikmesriigi pädev asutus ei ole 60 päeva jooksul käesoleva seaduse § 151²⁶ lõikes 1 nimetatud otsuse kättetoimetamisest arvates vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamist taotlenud ja liikmesriigid ei ole alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni moodustamises kokku leppinud, esitab nõuandekomisjon arvamuse selle kohta, kuidas vaidlusalune küsimus lahendada.

(3) Nõuandekomisjon või alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon võtab arvamuse vastu lihthäälteenamusega. Kui häälteenamust ei suudeta saavutada, otsustab hääletuse tulemuse komisjoni esimehe hääl.

(4) Nõuandekomisjon või alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon lähtub arvamuse andmisel kohaldatavast maksulepingust ja muudest kohaldatavatest õigusaktidest.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²⁸. Pädevate asutuste lõplik otsus

(1) Maksu- ja Tolliamet lepib vaidlusaluse küsimuse lahendamises kokku asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega kuue kuu jooksul käesoleva seaduse §-s 151²⁷ nimetatud arvamuse esitamisest arvates. Kui asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused nimetatud aja jooksul kokkuleppele ei jõua, on komisjoni arvamus neile siduv.

(2) Asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste lõplik otsus on siduv üksnes selles vaidluses.

(3) Maksu- ja Tolliamet teavitab kaebajat tehtud otsusest viivitamata. Kui Maksu- ja Tolliamet ei ole tehtud otsusest kaebajat 30 päeva jooksul pärast otsuse tegemise tähtpäeva möödumist teavitanud, võib kaebaja esitada Maksu- ja Tolliametile vaide käesoleva seaduse § 137 alusel või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151²⁹. Pädevate asutuste lõpliku otsuse täideviimine

(1) Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused viivad lõpliku otsuse täide viivitamata, kui kaebaja nõustub lõpliku otsusega ja kinnitab, et loobub riigisiseste õiguskaitsevahendite kasutamisest. Kinnitus ja tõendid tuleb esitada 60 päeva jooksul alates lõplikust otsusest teavitamise kuupäevast.

(2) Kaebajal on õigus nõuda lõpliku otsuse täideviimist viivitamata, välja arvatud juhul, kui halduskohus on tuvastanud, et sõltumatu tunnustatud isik ei vasta sõltumatuse nõudele ning see võis mõjutada lõplikku otsust.

(3) Kaebajal on õigus pöörduda otsuse täitmata jätmise korral halduskohtusse.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151³⁰. Pädevate asutuste lõpliku otsuse avaldamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kaebaja nõusolekul leppida asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega kokku lõpliku otsuse avaldamises.

(2) Kui kaebaja ei anna lõpliku otsuse avaldamiseks nõusolekut või asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused ei saavuta kokkulepet, avaldab Maksu- ja Tolliamet oma veebilehel otsuse kokkuvõtte. Kokkuvõttes tuleb esitada:

- 1) vaidlusaluse küsimuse kirjeldus;
- 2) otsuse kuupäev;
- 3) asjasse puutuv maksustamisperiood;
- 4) õiguslik alus;
- 5) tegevusvaldkond;
- 6) lõpliku otsuse lühikirjeldus;
- 7) vaidluse lahendamise meetodi kirjeldus.

(3) Avaldatav teave esitatakse enne selle avaldamist kaebajale. Kaebajal on õigus 60 päeva jooksul teabe kättesaamisest arvates taotleda sellise teabe avaldamata jätmist, mis puudutab kaubandus-, äri-, tööstus- või kutsesaladust või turustusprotsessi või mis on vastuolus avaliku korraga. Maksu- ja Tolliamet ei tohi avaldada otsuses eriliiki isikuandmeid.

(4) Maksu- ja Tolliamet edastab lõpliku otsuse kohta avaldatava teabe Euroopa Komisjonile nõukogu direktiivi (EL) 2017/1852 rakendusmäärusega kinnitatud tüüpvormis.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151³¹. Menetluskulud

(1) Kui Maksu- ja Tolliamet ei lepi asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega kokku teisiti, jagavad liikmesriigid võrdselt:

- 1) sõltumatu tunnustatud isiku kulude hüvitamise käesoleva seaduse § 151¹⁹ lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud ulatuses;
- 2) sõltumatu tunnustatud isiku tasu maksmise kuni 1000 euro ulatuses iga koosolekupäeva eest.

(2) Kaebaja kulusid ei hüvitata.

(3) Kui asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused selles kokku lepivad, on kaebaja kohustatud kandma käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kulud, kui:

- 1) nõuandekomisjon otsustab, et asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused toimisid kaebust tagastades õiguspäraselt;
- 2) kaebaja võtab kaebuse tagasi.

(4) Kaebajalt kulude sissenõudmiseks teeb Maksu- ja Tolliamet korralduse, määrab selles tasumise tähtaja ning teeb hoiatuse, et kulude tähtpäevaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151³². Saladuse hoidmise kohustus

(1) Kaebaja, tema esindaja ja nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni liige ei või avaldada teavet, mida ta teab seoses nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni menetlusega, teavet andmekandjate olemasolu kohta ega andmekandjatel olevat teavet. Saladuse hoidmise kohustus on tähtjatu.

(2) Maksu- ja Tolliametil on õigus nõuda saladuse hoidmise kohustuse täitmise kohta kirjalikku kinnitust kaebajalt ning tema esindajalt.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

4. jagu

Sõltumatute tunnustatud isikute nimekiri

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151³³. Sõltumatu tunnustatud isik

(1) Valdkonna eest vastutav minister korraldab sõltumatute tunnustatud isikute valimiseks avaliku konkursi ning nimetab käskkirjaga vähemalt kolm pädevat, sõltumatut, erapooletut ja ausat isikut, kes kantakse Euroopa Komisjoni peetavasse nimekirja.

(2) Valdkonna eest vastutav minister teavitab Euroopa Komisjoni enda nimetatud isikutest ja esitab Euroopa Komisjonile täieliku ning ajakohase teabe nende kutsealase ja akadeemilise tausta, pädevuse, teadmiste ning võimaliku huvide konflikti kohta.

(3) Isik, kes nimetatakse sõltumatuks tunnustatud isikuks, peab viivitamata teavitama valdkonna eest vastutavat ministrit asjaoludest, mis võivad anda aluse tema suhtes vastuväite esitamiseks.

(4) Iga asjaomase liikmesriigi pädeval asutusel on õigus nõuda asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste vahel kokku lepitud korras või loosi teel nõuandekomisjoni või alternatiivsesse vaidluste lahendamise komisjoni nimetatud sõltumatult tunnustatud isikult või tema asendajalt selliste huvide, sidemete või muude asjaolude avaldamist, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või jätta temast menetluses erapooliku mulje.

(5) Sõltumatu tunnustatud isik, kes on nimetatud nõuandekomisjoni või alternatiivsesse vaidluste lahendamise komisjoni, ei tohi 12 kuu jooksul pärast arvamuse andmist panna end olukorda, mis annaks aluse vastuväite esitamiseks.

(6) Kui valdkonna eest vastutaval ministril on põhjust arvata, et Euroopa Komisjoni peetavasse nimekirja kantud sõltumatu tunnustatud isik ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele, teavitab ta sellest Euroopa Komisjoni ja esitab sellekohased tõendid.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 151³⁴. Sõltumatu tunnustatud isiku tagasikutsumine

(1) Valdkonna eest vastutav minister kutsub enda nimetatud sõltumatu tunnustatud isiku tagasi, kui ilmneb, et isik ei vasta käesoleva seaduse § 151³³ lõikes 1 sätestatud nõuetele. Isik, kelle tagasikutsumist kaalutakse, kuulatakse ära.

(2) Valdkonna eest vastutav minister teavitab sõltumatu tunnustatud isiku tagasikutsumisest viivitamata Euroopa Komisjoni tema nimekirjast väljaarvamiseks.

(3) Kui Euroopa Komisjon teavitab valdkonna eest vastutavat ministrit sellest, et nimekirja kantud sõltumatu tunnustatud isiku kohta on esitatud vastuväide sõltumatuse kohta, teeb valdkonna eest vastutav minister kuue kuu jooksul vastuväite saamisest arvates otsuse isiku tagasikutsumise või tagasi kutsumata jätmise kohta. Isik, kelle suhtes vastuväide esitati, kuulatakse enne vastuväite lahendamist ära.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

15. peatükk

MAKSUÕIGUSRIKKUMISTE EEST KOHALDATAVAD KARISTUSED

§ 152. Maksude väärarvutus

[Kehtetu -RT I 2007, 13, 69- jõust. 15.03.2007]

§ 153. Maksusumma kinni pidamata jätmine

[Kehtetu -RT I 2007, 13, 69- jõust. 15.03.2007]

§ 153¹. Maksukohustuse varjamine ja tagastusnõude alusetu suurendamine

[RT I, 23.12.2014, 14- jõust. 01.01.2015]

(1) Maksuhaldurile tahtlikult andmete esitamata jätmise või valeandmete esitamise eest, kui sellega vähendatakse maksu- või kinnipidamiskohustust või suurendatakse tagastusnõuet – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

[RT I, 23.12.2014, 14- jõust. 01.01.2015]

§ 153². Maksukelmus

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 154. Maksuhalduri tegevuse takistamine

(1) Maksudeklaratsiooni, muu dokumendi või asja tähtpäevaks esitamata või maksuhalduri juures registreerimata jätmise, arvestuse pidamise nõuete eiramise, maksuhalduri korralduse täitmata jätmise või käesoleva seaduse §-s 25¹¹ või 25¹² sätestatud kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) [Kehtetu -RT I 2007, 13, 69- jõust. 15.03.2007]

§ 154¹. Aktsiisiga maksustatavate kaupadega seotud eeskirjade rikkumine

(1) Aktsiisiseaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud nõudeid rikkudes aktsiisikauba tootmise, lähetamise, vastuvõtmise, hoidmise, ladustamise, võõrandamise või muu ebaseadusliku toiminguga eest aktsiisikaubaga, kui puudub käesoleva seaduse §-s 153¹ või 154 sätestatud väärtetoosseis, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 155. Aktsiisiga maksustatavate kaupadega seotud eeskirjade rikkumine

[Kehtetu -RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 155¹. Aktsiisilaopidaja ja registreeritud kaubasaaja kohustuste täitmata jätmine

[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

(1) Aktsiisiseaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud aktsiisilaopidaja ja registreeritud kaubasaaja kohustuste täitmata jätmise eest, kui puudub käesoleva seaduse §-des 153¹, 154 ja 154¹ sätestatud väärtetoosseis, –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

[RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 155². Ebaseaduslikud toimingud aktsiisivabalt sisseveetud mootorikütusega

(1) Mootorsõiduki standardses kütusepaagis aktsiisivabalt sisseveetud kütusega tahtlikult ebaseaduslike toimingute ja tehingute tegemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 155³. Teabevahetuse takistamine

(1) Maksualase teabevahetuse seaduses sätestatud teabeandja ja teabeandjale andmete esitaja kohustuste täitmata jätmise eest või teabevahetuse takistamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 23.12.2014, 15- jõust. 01.01.2015]

§ 156. Mõõтури või tõkendi rikkumine

(1) Maksuseaduse või käesoleva seaduse alusel paigaldatud mõõтури või tõkendi rikkumise, maksuhalduri loata asendamise, kõrvaldamise või muu tegevuse eest, mis ei võimalda mõõтури või tõkendi otstarbekohast rakendamist, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga 2600 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 156¹. Vaidluse lahendamise menetluses saladuse hoidmise kohustuse rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 151³² sätestatud saladuse hoidmise kohustuse rikkumise eest nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni liikme, kaebaja või tema esindaja poolt – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 157. Maksu- ja Tolliameti otsuseta hasartmängu korraldamine

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 158. Raskeveokimaksu seadusest tuleneva kohustuse rikkumine

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 159. Tõendi väljastamata jätmine

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 160. Karistuse määramise aegumine

[Kehtetu -RT I 2009, 19, 114- jõust. 06.04.2009]

§ 161. Karistusest vabastamine

[Kehtetu -RT I 2009, 19, 114- jõust. 06.04.2009]

§ 162. Menetlus ja trahvide laekumine

(1) Käesoleva seaduse §-des 153¹, 154, 154¹, 155¹ ja 155² sätestatud väärtegade aegumistähtaeg on kolm aastat.
[RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesolevas peatükis sätestatud väärteo kohtuväline menetleja on:
1) Maksu- ja Tolliamet;
2) kohalike maksude maksuhaldur (kohalike maksude osas).

(3) Riiklike maksude maksuhalduri määratud trahvid laekuvad riigile, kohalike maksude maksuhalduri määratud trahvid laekuvad kohalikule omavalitsusele.
[RT I 2003, 88, 591- jõust. 01.01.2004]

16. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 163. Käesoleva seaduse kohaldamine enne selle jõustumist tekkinud maksukohustustele

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist tekkinud maksukohustusega seotud maksusumma määramisel ja enammakse tagastamisel kohaldatakse käesolevas seaduses sätestatud.

(2) [Kehtetu -RT I 2003, 48, 341- jõust. 01.01.2003]

(2¹) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud õigusaktidest tulenenud ja tähtpäevaks tasumata maksusummal arvostatud intressi maksmisest ei teki maksukohustuslasel õigust kahju hüvitamisele. Pärast 2002. aasta 5. novembrit maksuhalduri poolt esitatud intressinõuded käesoleva seaduse jõustumisele eelnenud ajavahemiku eest on kehtetud. Kõik muud kehtivad intressinõuded kuuluvad täitmisele.

(3) Käesolevas seaduses maksuteate, maksuotsuse ja vastutusotsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta sätestatud kohaldatakse ka kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud maksukorralduse seaduse §-de 21, 22, 23¹ ja 40 alusel tehtud ettekirjutuste, otsuste ja maksuteadete muutmisele ja kehtetuks tunnistamisele. [RT I 2003, 48, 341- jõust. 07.07.2003]

§ 164. Enne käesoleva seaduse jõustumist tekkinud maksuvõlgade sissenõudmine

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist tekkinud maksuvõlg nõutakse sisse käesolevas seaduses sätestatud korras. Enne käesoleva seaduse jõustumist alustatud sissenõudmist võib jätkata käesolevas seaduses sätestatud korras.

(2) Kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud maksukorralduse seaduse alusel garandile maksusumma tasumiseks tehtud ettekirjutuste sundtäitmisele kohaldatakse käesolevas seaduses vastutusotsuse sundtäitmise kohta sätestatud.

§ 165. Aegumise sätete kohaldamine

(1) Käesolevas seaduses aegumise peatumise (§ 99) ja katkemise (§ 132 lõiked 4–6) kohta sätestatud kohaldatakse enne käesoleva seaduse jõustumist kulgema hakanud aegumise suhtes, kui aegumise peatumise või katkemise põhjustanud asjaolu tekkis pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist tekkinud maksukohustusele, mille puhul ei ole seadusega sätestatud maksudeklaratsiooni esitamise kohustust, kohaldatakse käesoleva seaduse § 98 lõikes 2 sätestatud aegumistähtaega, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(3) Maksusummal või isikule alusetult tagastatud summalt, mis on tasutud või tasaarvestatud enne käesoleva seaduse jõustumist, on intressi arvestamise aegumistähtaeg üks aasta käesoleva seaduse jõustumisest arvates.

§ 166. Vaidluste lahendamine

Enne käesoleva seaduse jõustumist esitatud vastulaused ja kaebused lahendatakse enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud maksukorralduse seaduses sätestatud korras.

§ 167. Juriidiliste isikute karistamine enne karistusseadustiku jõustumist toimepandud teo eest

(1) Juriidilist isikut karistatakse enne karistusseadustiku jõustumist ning pärast maksukorralduse seaduse kehtetuks tunnistamist toime pandud maksuõigusrikkumiste eest vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2–13 sätestatule.

(2) Deklaratsiooni tähtpäevaks esitamata jätmise, arvestuse pidamise nõuete rikkumise, maksuhalduri juures registreerimata jätmise, registreerimiseks esitatud andmete muutmise teatamata jätmise või maksuhaldurile dokumentide esitamata jätmise eest määratakse rahaträhv kuni 640 eurot. [RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) Maksuhalduri korraldusel paigaldatud mõõturi või tõkendi rikkumise, kõrvaldamise või asendamise või muu tegevuse eest, mis ei võimalda mõõturi või tõkendi otstarbekohast rakendamist, või maksuhalduri tegevuse takistamise eest maksude tasumise õigsuse kontrollimisel, tasumisele kuuluva maksusumma määramisel või maksuvõla sissenõudmisel või maksuhalduri sellekohase haldusakti täitmata jätmise eest määratakse rahaträhv kuni 1300 eurot. [RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(4) Maksuseaduses ettenähtust väiksema maksusumma või maksuseaduses ettenähtust suurema tagastamisele kuuluva maksusumma näitamise eest maksudeklaratsioonis või muus maksuhaldurile esitatud dokumendis määratakse rahatrahv kuni 40 protsenti summast, mille võrra maksumaksja näidatud maksusumma on väiksem maksuseaduse järgi tasumisele kuuluvast maksusummast või maksumaksja näidatud tagastamisele kuuluv maksusumma on suurem maksuseaduse järgi tagastamisele kuuluvast maksusummast.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tegevuse eest, kui see pandi toime tahtlikult, määratakse rahatrahv kuni 100 protsenti summast, mille võrra maksumaksja näidatud maksusumma on väiksem maksuseaduse järgi tasumisele kuuluvast maksusummast või maksumaksja näidatud tagastamisele kuuluv maksusumma on suurem maksuseaduse järgi tagastamisele kuuluvast maksusummast.

(6) Kinnipidamisele kuuluva maksu kinni pidamata või tasumata jätmise eest määratakse rahatrahv kuni 100 protsenti tähtaegselt tasumata jäänud maksusummast.

(7) Krediidiasutusele, kes ei täida maksuhalduri korraldust pangakonto arestimise kohta, määratakse rahatrahv maksumaksja poolt tähtpäevaks tasumata maksusumma ulatuses, kuid mitte üle maksumaksja pangakontol arestimise hetkel olnud summa.

(8) Vastava maksustamisperioodi maksumärgita mänguautomaadiga hasartmängu korraldamise eest määratakse rahatrahv kuni 3200 eurot iga mängukohas paikneva maksumärgita mänguautomaadi kohta.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(9) Vastava maksustamisperioodi maksumärgita mängulauaga hasartmängu korraldamise eest määratakse rahatrahv kuni 6400 eurot iga mängukohas paikneva maksumärgita mängulaua kohta.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(10) Sigarettidega kauplemise eest nende müügipakendile kinnitatud maksumärgile trükitud hinnast kõrgema hinnaga määratakse rahatrahv 320 kuni 2600 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(11) Raskeveokimaksu seadusest tulenevate nõuete kohaselt veoauto registreerimistunnistuse ümber vormistamata jätmise või ümber vormistamata jäetud registreerimistunnistusega raskeveoki kasutamise eest määratakse veoauto omanikule või valdajale rahatrahv kuni 1300 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(12) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–11 sätestatud maksuõigusrikkumise asja arutamise ja karistuse määramise õigus on maksuhalduri peadirektoril, tema asetäitjal, maksuhalduri piirkondlikul struktuuriüksuse juhatajal ja peadirektori või piirkondliku struktuuriüksuse juhataja poolt volitatud isikul. Kohalike maksude seaduse rikkumise asja arutamise ja karistuse määramise õigus on volikogu poolt volitatud ametnikul. Maksuõigusrikkumise asja arutamisel ning karistuse määramisel järgitakse haldusõiguserikkumiste seadustikus toodud menetluskorda, juhindudes käesoleva paragrahvi lõikes 13 toodud tähtaegadest.
[RT I 2005, 57, 451- jõust. 18.11.2005]

(13) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–11 sätestatud maksuõigusrikkumise eest võib halduskaristuse määrata mitte hiljem kui kolme aasta jooksul teo toimepanemisest.

§ 168. Kriminaalkodeksi alusel maksukuriteos süüdimõistetud isiku vastutus maksuvõla tasumise eest

Isik, kes on süüdi mõistetud kriminaalkodeksi §-s 148¹ sätestatud kuritegude toimepanemises, vastutab tema poolt toimepandud kuriteo tagajärjel tekkinud maksuvõla eest vastavalt käesoleva seaduse § 41 lõikes 1 sätestatule ning maksuhaldur võib teha vastutusotsuse, millega kohustatakse isikut maksuvõlga tasuma.

§ 168¹. Füüsilisest isikust ettevõtja tegevuse peatamisest teatamine ja tema registrist kustutamine

(1) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes soovib oma tegevuse peatamisest teatada 2009. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini, teatab sellest äriregistri pidajale vastavalt äriseadustiku § 3 lõikele 3 koos äriseadustiku § 511⁴ lõikes 1 nimetatud avaldusega. Isikut ei peeta maksustamise seisukohast füüsilisest isikust ettevõtjaks ajavahemikus, millal ettevõtlus on peatatud.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes soovib oma tegevuse lõpetada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud perioodil, on kohustatud teatama Maksu- ja Tolliameti piirkondlikule struktuuriüksusele viie tööpäeva jooksul oma tegevuse lõpetamisest. Ettevõtlusega tegelemise lõpetamisest ei pea teatama, kui füüsilisest isikust ettevõtja registreerimisavaldusse oli märgitud vastav kuupäev.

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja kustutatakse registrist maksuhalduri juhi otsuse alusel. Füüsilisest isikust ettevõtja loetakse registrist kustutatuks otsuses märgitud kuupäevast arvates.
[RT I 2008, 27, 177- jõust. 10.07.2008]

§ 168². Maksunõuet ületava intressi arvestamise peatumine

Käesoleva seaduse § 119 lõike 1 punkti 5 ei kohaldata kuni 2011. aasta 1. jaanuarini arvestatud maksunõuet ületava intressisumma osas, kuid intressi arvestamist ei jätkata.
[RT I, 10.12.2010, 4- jõust. 01.01.2011]

§ 168³. Valla ja linna esindamine

Enne 2012. aasta 1. jaanuari tekkinud maksukohustustega seotud maksuvõlgade sissenõudmisel likvideerimis-, pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja kohtumenetluses võib valda või linna esindada Maksu- ja Tolliamet vastavalt talle kohalike maksude seaduse alusel sõlmitud halduslepingus üleantud pädevusele.
[RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 168⁴. Sundtäitmise aegumistähtaja arvestamine enne 2014. aasta 1. jaanuari tekkinud nõuete puhul

(1) Enne 2014. aasta 1. jaanuari tekkinud nõuetele kohaldatakse alates 2014. aasta 1. jaanuarist kehtivat sundtäitmise aegumistähtaega. Enne 2014. aasta 1. jaanuari määratud intressinõuetele ja muudele maksuhalduri poolt sissenõutavatele rahalistele kohustustele kohaldatakse kuni 2014. aasta 1. jaanuarini kehtinud aegumistähtaja regulatsiooni.

(2) Kui sundtäitmise aegumistähtaja on katkestanud asjaolu, mis ei ole alates 2014. aasta 1. jaanuarist enam tähtaja katkemise aluseks, loetakse tähtaja katkemise alus äralangenuks 2014. aasta 1. jaanuarist alates ning uus aegumistähtaeg ei hakka kulgema.
[RT I, 07.06.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 168⁵. Kohtumenetlusest ja prokuratuuri lahendist tuleneva rahalise kohustuse tasumine, tasaarvestamine ja tagastamine

(1) Käesoleva seaduse § 1 lõiget 6 kohaldatakse äriregistri, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri, kommertsandiregistri ning kinnistusraamatu toimingute eest võetava riigilõivu tasumisele ja tasaarvestamisele, mis toimub 2014. aasta 1. aprillil või hiljem.

(2) Käesoleva seaduse § 1 lõiget 6 kohaldatakse laevakinnistusraamatu toimingute ning maksekäsu kiirmenetluse avalduse läbivaatamise eest võetava riigilõivu tasumisele ja tasaarvestamisele, mis toimub 2015. aasta 3. veebruaril või hiljem.
[RT I, 21.12.2016, 1- jõust. 01.03.2018]

(3) Käesoleva seaduse § 1 lõiget 6 kohaldatakse kohtumenetlusest tulenevale avalik-õiguslikule rahalisele kohustusele ja prokuratuuri lahendist tulenevale avalik-õiguslikule rahalisele kohustusele, mis on muutunud sissenõutavaks 2014. aasta 1. juulil või hiljem, samuti kassatsioonikaitsjonile ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatata kohtutoimingute eest võetavale riigilõivule, mis tasutakse 2014. aasta 1. juulil või hiljem.
[RT I, 31.01.2014, 6- jõust. 01.04.2014]

§ 168⁶. Töötamise registrisse kehtivate andmete ülekandmine

Ravikindlustuse seaduse § 17 lõike 1 punktide 1 ja 2 alusel ravikindlustuse andmekogusse kantud isikuandmed ning kindlustuskaitse tekkimise, lõppemise ja peatumise aluseks olevad andmed kantakse töötamise registrisse 2014. aasta 1. juuli seisuga.
[RT I, 16.04.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 168⁷. Maksusumma avaldamine

(1) Käesoleva seaduse § 27 lõikes 3 nimetatud summad avaldatakse esmakordselt 2014. aasta 10. oktoobriks 2014. aasta kolmanda kvartali viimase kahe kuu kohta.
[RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]

(2) Käesoleva seaduse § 27 lõike 1 punkti 4 kohaselt hakatakse § 31 lõike 1 punktis 4 ja § 128 lõikes 4 nimetatud ning tähtjaks tasumata kohustuste suurust ja tekkimise aega avaldama alates 2019. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 168⁸. Tagastusnõude täitmine

Kuni 2014. aasta 31. juulini esitatud tagastusnõude menetlemisel kohaldatakse kuni 2014. aasta 31. juulini tagastusnõude menetlemisele kehtinud tähtaega.

[RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]

§ 168⁹. Päritud maksuvõlalt intressi arvestamine

Käesoleva seaduse § 119 lõiget 10 kohaldatakse juhul, kui pärand on avanenud 2014. aasta 1. augustil või hiljem.

[RT I, 11.07.2014, 4- jõust. 01.08.2014]

§ 168¹⁰. Laoarvestuse ja -aruandluse andmekogu regulatsiooni rakendamine

Käesoleva seaduse §-s 25⁹ nimetatud laopidaja või tolliprotseduuri pidaja sisestab laoarvestuse ja -aruandluse andmekogusse laoiseisu aruande esimest korda 2019. aasta 1. veebruari seisuga hiljemalt sama aasta 20. veebruaril.

[RT I, 03.04.2018, 2- jõust. 01.02.2019]

§ 168¹¹. Füüsilisest isikust ettevõtja tegevuses osaleva abikaasa andmete kandmine töötamise registrisse

Füüsilisest isikust ettevõtja tegevuses osaleva abikaasa kohta võib teha kande töötamise registrisse 2018. aasta 1. novembrist alates.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 17.12.2018]

§ 168¹². Maksukontrolli rakendamine

Käesoleva seaduse 4¹. peatükis maksukontrollile kehtestatud sätteid rakendatakse menetlustele, mida alustatakse 2019. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

[RT I, 07.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 168¹³. Käesoleva seaduse 14¹. peatüki rakendamine

Käesoleva seaduse 14¹. peatükki kohaldatakse 2018. aasta 1. jaanuaril või hiljem alanud maksustamisperioodi puudutava vaidlusala küsimuse lahendamisel. Kaebuse võib esitada alates 2019. aasta 1. juulist. Maksu- ja Tolliametil on õigus kokku leppida käesoleva seaduse 14¹. peatüki kohaldamises mis tahes topeltmaksustamise kaebuse suhtes, mis on esitatud enne 2018. aasta 1. jaanuari või varasemate maksustamisperioodide kohta.

[RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]

§ 168¹⁴. Andmete avaldamise ning maksukohustuslase poolt intressi arvestamise ja tasumise peatamine

(1) Käesoleva seaduse § 27 lõigetes 3, 5 ja 6 nimetatud andmete avaldamise võib Maksu- ja Tolliamet peatada alates Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorra esimesest päevast kuni kahe kuu möödumiseni eriolukorra lõppemisest.

(2) Käesoleva seaduse § 115 lõigetes 1, 1¹ ja 2 sätestatud intressi arvestamise ja tasumise kohustuse kohaldamine peatatakse Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorra tõttu alates 2020. aasta 1. märtsist kuni eriolukorra lõppemiseni.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 168¹⁵. Maksusaladuse avaldamine toetusmeetmete kohaldamiseks

Maksuhaldur võib avaldada maksusaladust sisaldavat teavet valitsusasutustele ja isikutele, kes on kohustatud läbi vaatama ja rakendama meetmeid COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust mõjutatud ettevõtjate ja isikute toetamiseks.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 168¹⁶. Intressimäär eriolukorra lõppemisest kuni 2021. aasta 31. detsembrini

Käesoleva seaduse §-des 115 ja 116 sätestatud intressi määr on Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorra lõppemisest kuni 2021. aasta 31. detsembrini 0,03 protsenti päevas.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 168¹⁷. Intressimäär maksuvõla tasumise ajatamisel 2020. aasta 1. maist kuni 2021. aasta 31. detsembrini

Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorra tõttu võib maksuhaldur 2020. aasta 1. maist kuni 2021. aasta 31. detsembrini vähendada maksuvõla tasumise ajatamisel intressimäära kuni 100 protsenti ajatamise otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 22.04.2020]

§ 168¹⁸. Käesoleva seaduse 1. peatüki 3³. jao kohaldamine

Käesoleva seaduse 1. peatüki 3³. jagu kohaldatakse ehitustööde suhtes, millega alustatakse 2023. aasta 1. oktoobril või hiljem. Töövõtuahelast ja tööaja kestusest teatamise kohustusega on hõlmatud ka ehitustööd, millega on alustatud enne 2023. aasta 1. oktoobrit ja mille eeldatav lõpptähtaeg on 2024. aasta 1. oktoober või sellest hilisem kuupäev.

[RT I, 05.04.2022, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 169. Maksukorralduse seaduse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 170. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2002. aasta 1. juulil.
- (2) Käesoleva seaduse § 30 punkt 2 jõustub Eesti Euroopa Liiduga liitumise hetkest.
- (3) Käesoleva seaduse §-d 152–160 ja 162 jõustuvad karistusseadustiku jõustumise päeval.

¹ Komisjoni direktiiv 2006/84/EÜ, millega kohandatakse komisjoni direktiivi 2002/94/EÜ, millega kehtestatakse nõukogu direktiivi 76/308/EMÜ (vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 362, 20.12.2006, lk 99–100); nõukogu direktiiv 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ (ELT L 9, 14.01.2009, lk 12–30); nõukogu direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.03.2010, lk 1–12); nõukogu direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.03.2011, lk 1–12); [RT I, 13.12.2011, 1- jõust. 01.01.2013]

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.07.2010, lk 1–6); [RT I, 02.07.2012, 8- jõust. 01.08.2012]

nõukogu direktiiv (EL) 2017/1852 maksuvaidluste lahendamise mehhanismide kohta Euroopa Liidus (ELT L 265, 14.10.2017, lk 1–14). [RT I, 06.11.2019, 1- jõust. 15.11.2019]